

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Ciasopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532. — Poštni predal št. 29. — Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KR-5-Z-357. — Mesečna naročnina 230 din.

Poročevalec

Aktivnost prvih zborov volivcev

Za zborni volivcev, ki so volili delegate za kandidacijske konference in ki se danes zbirajo, je značilna velika aktivnost. To aktivnost lahko razložimo dejavnostjo ljudskih skupščin v preteklem obdobju in kot rezultat razvoja naše socialistične družbe kot celote, kakor tudi komunalne ureditve posebej. Razprave na zborih volivcev lahko smatramo tudi kot prispevek velikega števila državljanov k delu ljudskih skupščin ter kot prvo pripravo za delo novo izvoljenih ljudskih skupščin.

Dejavnost zborov volivcev dokaj jasno kaže organsko povezanost pri delu vseh organov ljudske oblasti, od zvezne ljudske skupščine do ljudskih odborov in drugih organov družbenega samoupravljanja. Zato je docela razumljivo, da so se v tem smislu prepletale tudi razprave, ki so obsegale poleg konkretnih tudi splošna vprašanja. Lahko rečemo, da je bila usmerjena dejavnost zborov volivcev naznanila na obravnavanje dela in načrtov komune, njenega poslovanja in gospodarjenja, hkrati pa tudi namenjen na obravnavanje splošnih gospodarskih in političnih vprašanj, ki so širšega pomena. Vse to pomeni, da so volivci do družbenih vprašanj skupaj z voljenimi predstavniki v organih upravljanja in ljudske oblasti vse večje sodelovanje.

Tako oceno dovoljuje dejstvo, da se zbori volivcev niso sestali zgolj zaradi formalne potrebe po izvolitvi delegatov za kandidacijske konference. Nasprotno velika udeležba volivcev na mnogih zborih, tako da pripravljene prostori večkrat niso mogli sprejeti vseh volivcev, dalje premišljeno izbiranje delegatov za omenjene konference, pogovori o tem, kdo naj bi kandidiral za ljudske poslance, predlogi za kandidature, ki so si s svojim prizadevanjem delom pridobili vse zaupanje, poročila ljudskih odborov in krajevnih odborov, številni predlogi in pobude, ki so jih dali volivci ter razprave o najrazličnejših vprašanjih širšega in ožjega pomena, kažejo zavestno težnjo volivcev po ustvarjanju delu v občini, gospodarstvu, sploh na vseh področjih, kjer se srečujejo volivci z različnimi nalogami in potrebami.

Ena važnih ugotovitev, ki velja za mnoge zborni volivce, je nedvomno velika pripravljenost volivcev za tesnejše sodelovanje s komuno pri urejanju mnogih skupnih potreb. Niso bili namreč redki zbori volivcev (Brežice, Mozirje, Postojna in drugi), na katerih so izražali volivci pripravljenost, da prispevajo s lastnimi sredstvi k popravilu cest, asfaltirajo vodnjakov in napeljujejo vodovode, k napeljavi elek-

III. REDNA SKUPŠČINA TURISTIČNE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Glavno: prostovoljna pobuda

Po petih letih obstoja Turistične zveze Jugoslavije je damašnja skupščina ugotovila zelo uspešno delovno bilanco

LJUBLJANA, 25. januarja. Danes je bila v veliki dvorani Doma sindikatov v Ljubljani III. redna skupščina Turistične zveze Jugoslavije. Udeležili so se je v zelo velikem številu tako delegati republiških zvez in turističnih društev iz vse države, kakor številni predstavniki državnih organov ter državnih in gospodarskih organizacij. Navzoč je bil tudi član zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek.

Skupščino je začel predsednik Turistične zveze Jugoslavije dr. Marijan Breclj, ki je na kratko spregovoril o dosežkih delu Zveze in njenih pomembnih bodočih nalogah in med drugim dejal:

Upravni odbor je pripravil poročilo, ki zajema petletno delo turističnih organizacij in njihovih svetov, razdobje od ustanovitve Turistične zveze Jugoslavije pa do danes. Na ta način smo dobili zaokrožen pregled družbene dejavnosti na področju turizma kot zelo važne družbene in gospodarske dejavnosti v našem povsem razvoju. Tako podrobna dokumentacija daljšega razdobja bo omogočila aktivnim turističnim delavcem kompleksnejšo in pravilnejšo analizo, gospodarskim organizacijam in organom oblasti pa bo vsakega pomagala, tako pri njihovem delu, kakor tudi za doseganje konkretnih sodelovanj povsod tam, kjer prostovoljna družbena pobuda lahko doprinese delež k reševanju tudi največjih nalog.

Predlog za ustanovitev Turistične zveze Jugoslavije, ki so ga izrekli turistične organizacije pred petimi leti, je našel na vso pomen zveznega izvršnega sveta in centralnih organov naših političnih organizacij. Od tedaj pa do danes so turistična društva, njihove regionalne in republiške zveze, kakor tudi Turistična zveza Jugoslavije, organizacijsko uvrščene ter po

KONGRES ZVEZE SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Za pravo podobo ljudske kulture

Ljudskoprosvetna dejavnost mora po svoji vsebini in po svojih oblikah ustrezati sodobnim zahtevam oblikovanja socialističnega človeka

Maribor, 25. jan. Dopoldne ob 10. uri se je v tukajšnji unionski dvorani začel kongres Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije. Kongres je začel podpredsednik Zveze tovariš France Bevk. Pozdravil je navzoče delegate in goste, med katerimi so bili Stane Kavčič, Boris Zihari, Boris Kocjančič, Milan Apih, Vlado Vodopivec in drugi ugledni politični in kulturni delavci, predstavniki zamejskih Slovencev in zastopniki prosvetnih organizacij iz drugih ljudskih republik. Tovariš Bevk je nato prebral pozdravno pismo Ivana Regenta, predsednika Sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije, ki se zaradi boleznih ni mogel udeležiti kongresa. Delegati so predsedniku Regentu odgovorili z brzojavko, v kateri so obžalovali njegovo odsotnost.

Na dopoldanskem zasedanju so bili nato na sporedu štirje referati poleg tainiškega poročila, ki so ga delegati prejeli še pred začetkom kongresa. Poročilo o delu Zveze med obema kongresoma obravnava celotno dejavnost družbe v tem obdobju. Zveza ima v društvih več kot 91 tisoč članov v 2558 oddelkih.

RAZVOJ TERJA NADALJNJE IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
Prvi referat je imel tov. Vlado Majhen, ki je govoril o »izobraževanju odraslih«. Poudaril je, da v izobraževanju odraslih vključujemo tiste delovne ljudi, ki se žele poleg svojega rednega dela na delovnih mestih sistematično izobraževati in stremijo k temu, da izpopolnijo svoje znanje, vendar zaradi zaposlenosti ne morejo obiskovati rednih šol.

Med delovnimi ljudmi se stopnjuje zanimanje za nadaljnje izobraževanje in za pridobivanje višjih kvalifikacij. Te težnje so v skladu z drugimi spremembami gospodarskega razvoja in družbenega upravljanja. Na omenjenem področju so se pojavile tudi nekatere napake in slabosti. V rednem školskem sistemu so še dokaj močne težnje, da bi vsebino, obliko in metode rednega šolstva prenesli in uporabili tudi v sistemu izobraževanja odraslih. Uresničitev takšnih teženj bi pomenila degradacijo družbeno aktivnih proizvajalcev na položaj pripravnikov za vstop v proizvodnjo, kamor sodi šoloobvezna mladina. Zagovorniki druge skrajnosti pa zanikajo vsakršni sistem in red pri izobraževanju odraslih in menijo, da vsak napreduje po svojih sposobnostih in znanju, ne da bi družba njegovo sposobnost in znanje ugotovila, kontrolirala in potrjevala. Napadna pa so tudi gledanja, da je izobraževanje odraslih nepravilno privilegij, zaradi katerega bi bili zastopani ljudje z redno šolsko izobrazbo. Temu šolanju skušajo dati prizvoč časovnosti in manjvrednosti. Z ureditvijo tega sistema bodo prišli do izraza pravice naših delovnih ljudi, do katerih ima socialistična družba trajne dolžnosti. Zaradi tega je sistem izobraževanja odraslih sestavljen del naše kulturno-prosvetne politike in sodi v okvir reforme šolstva.

Is zveza tega lahko napravimo zaključek, ki vsekokor ni presedel, da namreč pričakujejo volivci od novoizvoljenih skupščin in poslancev še bolj intenzivno delo in sodelovanje pri razvijanju komunalnih skupnosti, za katere se je nedvomno izkazalo, da so prav to najmočnejša, bistvena stran naše družbeno-ekonomske ureditve, ki je doblila svoje potrdilo tudi na teh zborih volivcev in jih bo nedvomno tudi na sledečih.

Z-ek

odpri oddelek za odrasle v obliki popoldanske in večerne šole. To šolanje seveda ne bi potekalo po vseh načelih kot na rednih šolah. Uvesti bi bilo treba oblike, ki so se v praksi izkazale kot učinkovite (obisk razrednega pouka, seminar, dopisne šole, privatni izpiti) ter naj bodo le v pomoč samostojnemu osebnemu izobraževanju.

Da bi lahko uresnili predlagani načrt, je delal na koncu tovariš Majhen, bo potrebno nekaj novih zakonitih predpisov glede organiziranja oddelkov pri rednih šolah, glede financiranja, glede programov, učbenikov, priročnikov, izpitolov itd.

SMISELNO GOSPODARJENJE S SREDSTVI

Tovariš Avgust Vižintin je nato prebral referat tovarišice Tiliče Blahe, ki je bila zaradi boleznih odsotna. Referat zadeva gromotni položaj kulturno-prosvetnih društev in je v njem navedeno, da je v Sloveniji kar lepo število domov in drugih društevni prostorov, ki služijo prosvetnemu namenu, toda ureditev teh domov je zastarela in enostransko usmerjena.

Predvsem bo treba razmisлити o možnostih in načelih za gradnjo prepotrebni objektov za izobraževalno delo ter prostore za družbeno in klubsko življenje. Sredstva za izgradnjo teh objektov naj bi postopoma in načrtno prispevale komune, podjetja, ustanove itd.

V referatu so bila obravnavana tudi vprašanja, ki zadevajo

vzdrževanje in družbeno upravljanje obstoječih domov.

KULTURA NAJ USTREZA SODOBNIM DUHOVNIM POTREBAM DELOVNEGA ČLOVEKA

O smotnih umetnostnega delovanja ljudskoprosvetnih društev je govoril tovariš Lev Modic. V začetku svojega referata je poudaril, da je reševanje nadaljnjih vsebinskih vprašanj izredno važno za ljudskoprosvetno delo. Jasnost o pomenu prosvetnega dela, o njegovih sodobnih nalogah in njegovi vsebinski usmerjenosti daje osnovo za ustrezne (Nadaljevanje na 2. strani)

Plenum CK Zveze komunistov Slovenije

Ljubljana, 25. jan. (Tanjug) Danes je bil v Ljubljani, v Klubu ljudskih poslancev, končan plenum CK Zveze komunistov Slovenije. Med dvodnevnim delom je razpravljalo o petih političnih zadevah in v zvezi s tem o nalogah članov Zveze komunistov.

Diplomatska kronika

ATENE — Jugoslovanski veleposlanik v Atenah Miša Pavličević je obiskal danes predsednika grške narodne skupščine Rodopolosa.

BEograd — Predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sprejel na poslovilni obisk norveškega veleposlanika Francisa Irgensa.

BEograd — Indijski veleposlanstvo v Beogradu je sporočilo, da je bil veleposlanik v Beogradu Radžeshvar Dayal imenovan tudi za indijskega veleposlanika v Grčiji, in sicer s stalnim sedežem v Beogradu.

Indijski praznik

Poslanica predsednika Prasada — Čestitko predsednika Tita in Koče Popovića

NEW DELHI, 25. jan. (AFP.) Ob proslavi osme obletnice proglativne indijske republike je predsednik Prasad prebral svojo poslanico, v kateri poudarja prvirzenost indijskega ljudstva miru. V poslanici je rečeno, da so osnovna načela indijske zunanje politike pet načel miroljubne koeksistence. — Predsednik Prasad je pozval indijsko ljudstvo, naj se posveti izgradnji svoje domovine in še posebej opozoril na potrebo razvijanja kmetijstva.

Predsednik republike Josip Broz-Tito je čestital predsedniku republike Indije dr. Prasadu ob indiskem nacionalnem prazniku s sledečim: »Ob nacionalnem prazniku republike Indije izkoriščam to priložnost, da pošljem Vaši ekscelenci, in po Vas ljudstvu

in vladi Indije, v imenu narodov in vlade Jugoslavije in v svojem imenu najtoplejšje čestitke in iskrene želje za blaginjo indijskega ljudstva, za nadaljnji napredek Vaše države, kakor tudi za Vašo osebno srečo.

Globoko sem prepričan, da bo politika aktivne koeksistence, ki jo zagovarjata naši dve državi, dajala vedno pomembnejši prispevek k okrepljeni miru na svetu in da se bodo s pomočjo sodelovanja in razumevanja še bolj razvile in poglabile prijateljske vezi med Indijo in Jugoslavijo.

Ob dnevu indijske republike je čestital indiskemu ministrskemu predsedniku in zunanjemu ministru Nehruju tudi državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović.

Zasedanje »Male Evrope«

Bruselj, 25. jan. (Reuter.) V Bruslju se je danes začelo zasedanje sveta ministrov male Evrope, ki bo proučeval med drugim gospodarsko politiko držav, ki so v članene v tej organizaciji v odnosu na države in organizacije izven male Evrope. Na zasedanju bodo proučili istočasno tudi odnose med zahodnoevropskim skupnim trgov in britanskim načrtom o širši svobodni trgovinski coni, v katero bi bilo vključenih 17 držav, organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje, kakor tudi odnose med Evroatomom in agencije za atomsko energijo. Na današnji seji so ministri šestih držav ustanovili dva sveta, ki bosta vodila Evroatom in skupno tržišče. Seji je predsedoval belgijski zunanji minister Victor Larock.

PO IZGONU JIMENEZA IZ VENEZUELE

Ameriške družbe v strahu

Nova vlada je razpustila tajno policijo — Dva člana vojaške junte odstopila — Peron se je zatekel v dominikansko veleposlanstvo v Caracasu — Mnenja »New York Herald Tribune« o bojazni ameriških petrolejskih družb, ki črpajo nafto v Venezueli

CARACAS, 25. jan. (AFP.) Predsednik vojaške junte v Venezueli kontraadmiral Wolfgang Larrazabal je izjavil, da povzročajo sedanje nerede v Caracasu ljudje, ki so se dali zaposliti režimu Jimenez. Ko so ga novinarji vprašali, koliko časa bodo po njegovem mnenju neredi trajali je odgovoril, da bodo neredi trajali dokler bo to ljudstvo hotelo. Izjavil je, da je armada dobila ukaz, naj neredi preprečuje, vendar naj ne uporablja preostrih ukrepov.

Nova vlada je včeraj razpustila tajno policijo, ki jo je ustanovil bivši predsednik Jimenez. Obenem je vlada ukazala začeti nekoder postopka proti bivšim funkcionarjem tajne policije za vsa protizakonita dejanja v zadnjih desetih letih. Sporočili so tudi, da sta dva člana nove vojaške junte odstopila. Gre za Roberta Casanova in Abela Romera, ki sta bila baje v stikih z Jimenezovo vlado.

Venezuelski list »El Nacional« piše, da je bivši argentinski predsednik Peron, ki živi v emigraciji v Venezueli, trenutno v veleposlanstvu Dominikanske republike v Caracasu. Uradno vesti niso potrdili. Predsednik junte Larrazabal je sicer novinarjem izjavil, da ga »ne zanima, kje je Peron«.

V komentarjih o dogodkih v Venezueli izražajo dopisniki ameriških listov strah, da se bodo odnosi Venezuele z ZDA v bodočnosti morda poslabšali. Dopisnik »New York Herald Tribune« poroča iz Caracasa, da napadajo nasprotniki Jimenez ZDA, ker so denarno in vojaško pomagale pregnanemu predsedniku. »Zlasti obtožujejo

ameriške diplomate in poslovne ljudi, ki so imeli prijateljske in intimne odnose z diktatorjem«. V posebnem komentarju piše list, da bi sprememba vlade v Venezueli lahko odločila zmanjšanje dobičkov ameriških družb, ki so v venezuelsko nafto vložile 3 milijarde dolarjev. List meni, da petrolejska industrija v Venezueli ne bo nacionalizirana, ker bi to lahko po njegovem mnenju povzročilo velike gospodarske težave glede na to, da je proračun zasnovan na dohodkih od koncesij.

Ameriške družbe, piše »New York Herald Tribune« bi močno zmanjšale proizvodnjo nafte, če bi nova vlada zahtevala spremembe v razdelitvi dobičkov, ki se sedaj delijo na pol milijona dolarjev dnevno. Ameriške družbe, trdi list, odklanjajo obtožbe venezuelskega tiska o slabem državnem nadzoru nad njihovim delom in trdi, da je tritret članov upravnih odborov lokalnih gospodarstvenikov

Delegati na skupščini Turistične zveze Jugoslavije, ki se je je udeležil tudi član zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek.

(Nadaljevanje na 2. strani)

»LE RENDEZ - MANQUE« ALI USPEH, KI GA NI BILO

Pariz, 21. januar. Dolgo pričakovani dogodek letošnje pariske sezone je za nami. Bolj kakor avtorji in sodelavci so priprave varjetno občutili krojači in šivilje, draguljarji in čevljarji, frizerji in modiste. Francoske Sagan in ekipa njenih mladih soustvarjalcev sta bili s svojim baletom »Le Rendez - Vous Manqué« (zamujeni sestanek, ali neuspeh, ali neuspeh, ali ponesrečeni sestanek — kajti vsi ti prevodi bi bili točno je nekako blede ozide, priložnost, ob kateri naj bi zablestela na rumenotnem Buffetovem dekoru zvečer pariskega kulturnega, javnega, političnega in kaj vem še kakšnega življenja. Tako je bilo vsaj si- noli. Dances in naslednje dni bodo prihajale morda tudi tisti, ki ne bodo prišli v gledališče zaradi tega, da bi jih videli, temveč zaradi tega, da bi nekaj videli...

Slovesna premiera je v Parizu svojevredna doživetje. Zelo so politični dogodki zadnjih dni privedli vse ministre, da so ob- sedeli na sestanek vlade, kajti sicer bi prisotnost ne enega iz- med njih zamenjala kardinala por- tucije s kardonom kardistov v slovesnih uniformah še iz Na- poleonovih časov.

Po programu se pričel je gledališki predstav, koncert in podobno zvečer ob devetih, ne- kakor privedel celo ob četr- na deset. Toda tako je zapisa- no le na programu in tega se držijo le malo, kadar pa to ne velja za damo, ki bi ta večer prvič »prezračila« neko uspešno toaletto.

Na premierah, kakršna je bila sinočnja, pa sta dva vrsta gledalcev. Prvi so tisti, ki pridre- že najmanj pol ure pred napo- vedanim časom in ki v zagre- bljeni borbi zavzamejo ograje stop- nišča in prvega nadstropja, od- koder se jim nudi odlični raz- gled na vhodna vrata. Med temi so pomembne desetine fotorepor- terjev in radijskih poročevalcev s flashi, magnetofoni in mikro- foni. Druga vrsta so tisti, ki pridejo kar naposledje, ki so »nekdaj« in ki se brezbržno, zdoletaseno, ali vendar z vna- prep dobro premišljeno drže in maske prepuščajo fotoparatom in pogledom občudujoče mno- žice.

Kogar zanimajo zadnje modne novosti jih bo to ugotavljal laže kakor pa v prostornih izložbah Champs-Élyséesja, Rue Fau- bourg - Saint-Honoréja, avenij Montaigne in Matignon. In naj- z zavistjo priznam, pariski kro- jaci znajo biti res neprekosljivi.

Zlasi iznajdljivi pa so bili to- krat, kar zadeva modsko. Smo- kingi vseh barv, manjški ni niti rjastoredi s skoraj živorealno zavijki. Pa telovniki! Krzneni, žametni, satenski kakor da bi si jih izposodili iz muzejev in Versaillesu in Fontainebleauju. In šele kravatice! Krzneni me- talčki nekakšne trkolne temne krpe, priključni bogastveni ka- ko pod enajstimi ovratnikom, ozki žametni in svileni trakovi, vezani v dolge penilje, ka- kršna so nekakšne nosile le žen- ske. Prav res so močnejši spol ne bi smel pritoževati da si mo- da tudi zanj ni izmislila svojih stotih muh.

In dvorana? Večina je oboro- žena z daljnogledi, ki pa jih ne

bodo uporabljali za oder. Polni se strahno počasi. V njej so le- tisti, ki niso našli prostora na opazovalnih točkah po stopni- ščih. Tisti po zgornjih galeri- jah so v stalni nevarnosti, da iz- gube ravnotežje in strmoglavijo v partier.

V središču pozornosti so se- veda odprte lože v pravem nad- stropju. Vzhikeno naskočajo ime- na spoznanih veličin. »O. Ge- rard Philippe«, »Lucinda Ceri- nale«, »Glej, Zizi Jeanmaire in Roland Petit!« — globok, hre- penen vzhik občudovalcev — »Brigitte Bardot!«... Fotografji je ne izpuste iz svojih objek- tivov. Morda se boje, da se ne bi uresničilo duhovito parafrazi- ranje sedanjega gesla franco- ske ekonomike, ki ga je nedavno objavil pod njeno sliko znani francoski tehnik »L'Express«: čimveč izvažata, čimmanj kon- sumirata.)

Toda ker se je ves ta blšč vendanje zbral zaradi predstave, očrna ne toliko zaradi pred- stave, kolikor zaradi Françoise Sagan, katere ime samo že jam- či, da ne bo videl nekaj kon- vencialnega; ker se je po pre- mieri v Monte Carlu širili glasovi o cenzuriranih delih, ki niso smela prizadeti tenkočut- ni in strahljivi princeze Grace Kelly, bi se vendar spodobilo navsezadnje posvetiti vrstico, dve tudi baletu samemu.

Ne lasim si pravice, da so- dim kot izvedenec in bodo zato- bi je zapažanja nestrokovnjakov.

Na zvečer 21. ga je nastal melanholični milijonar slikar Bernard Buffet, ki je postal zad- nje čase brevril snobovskega (Pariz), ki je razdeljen v tri dele, piše ob Junaku, ki ves- tog sedi na skoraj viktorijanski- strozi stoličici. »On je zelo mlad, sreča jo je slučajno. On jo ljubi in nekake večera je smel verjeti da ga ljubi tudi ona«.

V levem kotu njena slika in napis: »Ona je še zelo mlada. Mož jo čaka v New Yorku in Milanu čaka nanjo doma«.

Na sredi zastera, očrog ure, ki kaže pet minut do dveh: »Po- znata se šele 2 tedna — In vendar mu je ta večer objubil da bo odletel letalo za New York, brez nje in da pride k njemu in da bi ostala z njim za vselej. Toda ali bo prišla?«

Medenit čaka vzhiten in raz- bujen. Ure teko. Namesto nje- vdra v sobo vesela družba. Sle- di pravcata razdeljena noč and roljada. Zena vamp skuša pre- gnati njegovo obožnost. Sko- raj ji uspe to. Nenadoma se za- ve in vse požene. Svita se. Obu- pal je. Popije strup. Ona vstopi. Brezmejna radost. Toda strup deluje, omahne. Ona meni, da ga je premagala utrujenost in njen ples sreče se nadaljuje.

Vsebinske je torej — kljub sa- ganskemu jamstvu — banalizir- ana verzija Ramea in Julije se- danjosti. Rešili bi lahko edino glasbo, koreografijo in raven plesalcev. In tu niso skoparili. Postregli so nam z najboljši zve- nečimi imeni. Razen Saganove in Buffeta še kompozist Michel Magne z vzdevki »znanstveni, eksperimentalni«, ki je bil v mladosti — pa saj niti danes nima več kakor 27 — plesalec na vrvi, da bi z zasluzkom lahko plačal lekcije klavirja in ki si je pri nesrečnem padcu zlomil

obe zapetiji. Michel Magne, ki je 1855 s svojo »Cloveško sim- fonijo« v Palais de Chaillot iz- zval tako senzacijo obudil od- mrtvih glas Hitlerja kjer je bilo čuti eksplozije bomb. Brnenje avionov in žvrgolenje pravih ptic, in ki v svoji glasbi skuša izkoristiti vse zvočne možnosti... Filmski režiser Vadim («In bog je ustvaril ženo»), Ko- reografa, Amerikanca John Ta- ras in Don Lurio. Prvi baletni mojster znane skupine Cuevas in sedaj duša baleta Sporting Club v Monte Carlu Don Lurio, odpadnik iz baletne skupine Roland Petit; pianist-jazist Claude Bolling, čigar stil velja za enega izmed najoriginalnej- ših današnjih dni, plesalec Wi- lamir Shouratoff zvečer skupni- ne Marquis de Cuevas, plesalka Toni Lander, prva balerina Kra- ljevske opere v Kjoebenhavnu, za katero trde, da je ena izmed štirih najboljših klasičnih bale- rim na svetu in 23-letna Noëlle Adam, ki je s 17 leti osvojila kot kabaretna plesalka Pariz, a 1956 triumfirala v Londonu, v »Pariskih nasladih«.

Pravcata plejada svezid in mladost torej, polna energije, poleta, idej — in življenjskih spoznanj.

In vendar — da, ta »vendar« bi skoraj lahko rekli ob vsako- mur. Ne pravi zaman izrek: »Kjer je mnogo babic...«

Balet je zamišljen kot se- stavina modernega in klasičnega, taka naj bi bila tudi glasba. Najnotnejši so moderni deli in v skladu s temi tudi moderni Buffetov dekor, zanimiv in lahko bi dejala, uspel. Razdiv- jana razuzdanost »surprise-party« (kakor se imenuje danes ve- seljenčanje v zaključnem krogu, ki so nekdo nosila ime »Jours«), naturalistično prikazano zavaja- nje glavnega junaka v kopalnici in nekateri detajli, kakor ples policaja, ki je prišel, da bi dru- go razgal, a ga ta opjani, ali pa inventivni ples urnih kazal- čev in projekcije senc na plat- nu, junakovih vizij, preden se odloči za smrt, nas lahko skoraj popolnoma zadovolje. Največja zasluga za to gre koreografu Don Luriju in plesalki Adamovi.

Ne bi pa mogli reči tega za klasi- čne dele. Toni Lander, ki smo jo lani občudovali v Czernyje- vih Etudah, ko je gostovala v Parizu z London's Festival Ba- letom, in — sicer romantična — figura Skouratoffa, nam nista mogla dočarati svojih čustev, svoje sreče, upanja, obupa, omahovanja, delirija zanosa. Bila sta akademska včasih niti to ne, blede, pusta, skopca v iz- vajanju tolkerih bogatih mož- nosti, ki jih nudi in jih je že nudil klasični balet, nepreprič- liva. Morda sta kriva tega ko- reograf Taras in glasba, ki ni bila ne eno ne drugo, a včasih celo osladna.

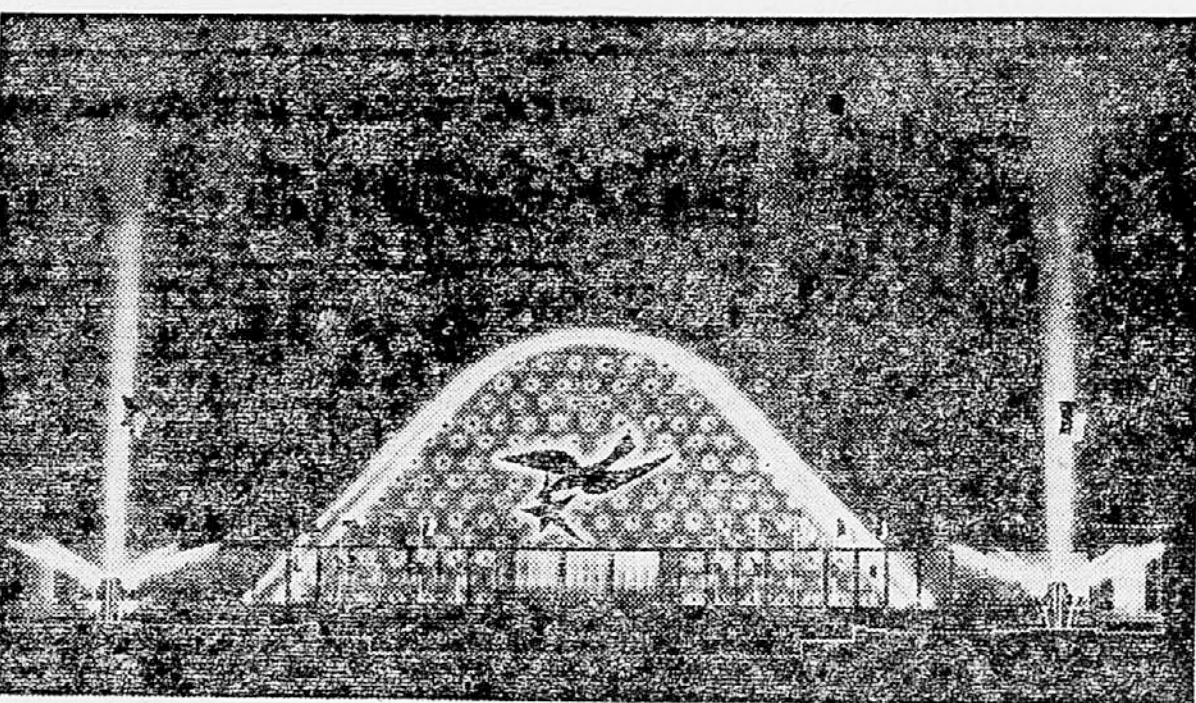
Nismo jima mogli verjeti in morda zaradi njih ni našlo pravega izraza nasprotje, prepad med dvema svetovoma; med razdivjano, brezbržno, morda bi celo smela dejati plitko mladino, ki živi le za trenutek uživanja, in pa svetom, bolj zvišenih čistejših, globljih ču- stev, ljubezni in medsebojnega žrtvovanja, usodne tragedije na- ključja.

Morda se je Saganova želela postaviti na stran svojih dveh nesrečnih junakov, toda če je tako, je ostala njena težnja ne- zadostno in nejasno izražena.

Morda je Saganova to razu- mela, ko je sinoči gledala ta svoj baletni prvenec. (Bo še kdaj tvegala in dopustila dru- gim, da izražajo njene misli s svojimi izraznimi sredstvi, ali jih bo odslej zaupala le svojim besedam?)

Morda je spoznala to svojo zmoto sinoči, ko je nekako sram- ežljivo in osramočeno poveše- ne glave stala na oderu, pred publiko Théâtre des Champe- Élysées.

Vida Hreščakova

Na svetovni razstavi v Bruxellesu bo hala št. 5 urejena kot sprejemna dvorana za goste, kjer bo na razpolago vse, kar je tujen potreben: pošta, banka, restavracija ipd. Golob nad vhodom simbolizira osnovno misel razstave: »Mir«.

KOEKSIISTENCA narodov v Belgiji

Le še slabi trije meseci nas ločijo od dneva, ko bo v večer- nih urah nebo nad Bruxellesom zazarelo vpluj stotisočev raket in najrazličnejših ognjemetov. Ulice mesta bodo razsvetljene kot podnevi, število prebiva- lcev belgijske prestolnice pa bo tega dne naraslo vsaj za dvesto tisoč. To je dan, ko bo svetovna razstava odprla svoja desetera vrata prvi reki obiskovalcev, ki se bo stekala iz Združenih držav in Sovjetske zveze, iz Kitajske in Anglije, Ghanu in Chila.

Dvajset let je poteklo od zad- nje Svetovne razstave v New Yorku in mnoga temna poglav- ja so zapisana v zgodovino tega obdobja. Toda letošnja razstava ima tudi namen preprečiti po- novitev takih dogodkov, saj je eno izmed temeljnih gesel: »Do- sedaj izboljšanje človeških odno- šajev skozi sodelovanje narod- ov.« In tako bodo obiskovalci lahko videli, kako v podnožju Atomiuma, ki je simbol razsta- ve tekmujeja Vzhod in Zahod v zvezdskih atomskih znanosti. To- da ne razdiralnol Poleg ameri- škega kobaltzona bo stal model sovjetske atomske centrale, obe-

ma pa se bo priključil britanski reaktor.

Mnogo je že bilo napisanega v zadnjem času o tej razstavi in o sodelovanju posameznih držav ter mednarodnih organizacij. Danes bi omenili nekaj zani- plovosti, ki morda še niso toliko znane, bodo pa pritegnile po- zornost, saj ni dvoma, da bo število obiskovalcev razstave iz- naše države tudi precejšnje. Še posebej Slovenci bomo verjetno imeli priložnost potovati, saj je ljubljanski Putnik vključen v organizacijo za pospeševanje tu- rizma ob Svetovni razstavi »WATA«.

Belgija se je kot gostitelj do- bro pripravila na sprejem gos- tov. Prav gotovo privediteli ne bi želeli slišati očitka, da so napravili manj kot njihovi fran- coski kolegi, ki so v Parizu sprejeli pod streho že dve taki razstavi. Sodeč po gradivu, ki nam ga je tiskovni urad poslal v taki količini, da bi zadostova- lo za reklamo še dveh prihodi- njih Svetovnih razstav, se jim tega očitka ni treba bati. Pa po- maknimo v mislih uro časa za tri mesece naprej in odpravimo se na razstavo!

Prvo srečanje z deželo gosti- teljem je seveda na meji. Ne glede na to, ali smo se odlo- čili potovati z vlakom, avtomo- bilom ali letalom, povsod nas, ko stopimo na belgijska tla, po- zdravijo simpatične, v rdečo je- pičice in modra krila oblečene »Fairhostesses«. S prijaznim smehljajem nam izročijo zavoj, kjer najdemo razstavi znak, karto Belgije, vodič po Bruxel- lesu in vrsto drugih brošur. Ob prihodu v razstavno mesto nam je seveda prva skrb, kam bo- mo zvečer položili trdno glavo. »Logexpo« bo poskrbel za nas. Treba nam je le izpolniti for- mular, kjer navedemo naše želje in eno minuto pozneje imamo nakazilo za sobo za v roki. To omogoča posebna teh- nika in stroji to pot prvič upo- rabljajo v Evropi.

Za tujce, ki ne znajo franco- ščine, je po vsej Belgiji dobro preskrbljeno. Povsod se spreha- jajo uradni tolmači z barvasto razpoznavno značko. Če je bar- va te enake barvi vaše razstava- ne značke, veste, da ta tolmač govori vaš jezik.

Ko smo tako srečno prišli do sobe, bo že čas, da se skozi gnečo po ulicah prebijemo do razstave. Tu smo! Obupan sto- jimo pred nočtorn, ki nam raz- odene, da si lahko ogledamo razstavo na površini 200 hekti-arov. Saj bi bilo najbolje ostati kar vseh 6 mesecev tukaj, bo marsikdo pomislil. Toda nima- mo časa za razmišljanje! Naj- prej k Atomiumu, 150 milijard- kratni povečavi atoma, visoki 110 metrov. V podnožju in širih kroglih je razstava o minijubni uporabi atomske energije, v ostalih peh kroglih s preme- rom 18 metrov pa so razne raz- gledne dvorane, v največji pa restavracija, kamor nas pripelje hitro dvigalo.

Med posameznimi paviljoni so prekrasni nasadi pod skupnim naslovom »Vrti starih stoletij«. Več kot dva milijona rož so arhitekti porabili, preden so uredili te vrtove ob »renesan- nega« do »modernega«, ob »an-

gleškega« do »vrtičnega« na površini 40 hektarov.

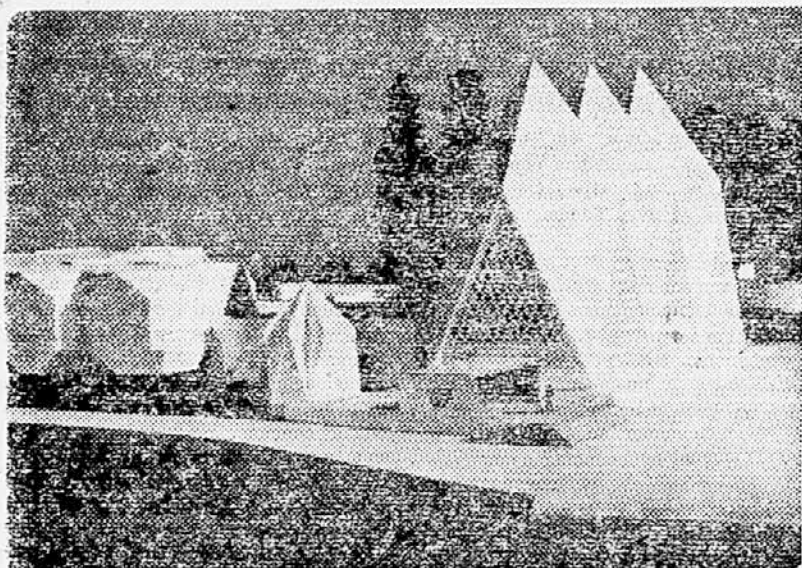
Za zabavo gostov so privedi- teli tudi poskrbeli. Vsa bo v ogromnem 70.000 kvadratnih metrov obsegajočem »Luna par- ku« svetovnih senzacij našel ne- kaj po svojem okusu. Ljubitelji filmov z Esther Williams in vodnega športa bo pritegnila ameriška vodna revija »Water Folies ob 1955«. Malokdo se bo mogel upreti skušnjavi, da bi si od ljubke (originalne) Havajke pustili nadeš tradicionalno ha- vajsko ogledico iz rože. In to povrhu še v popolnoma »origi- nalni« atmosferi, sredi havijs- kih hišic in folklorne. Tisti, ki jim je München pri srcu, bodo uživali sredi aprila v »Oktober- festu«, ameriški »Super Night Club« pa bo prav rad nudil čas- šampanja vsakemu, ki bi si rad ogledal mednarodni varietejski program.

Posebno zanimivost pa pred- stavlja pravo malo mestce iz leta 1890, lepene, platna in gipsa: »Belgia 1890«. Ničesar ne manj- ka. Tu so vodometi, vrtni, gle- dališče, glasbeni paviljon, 75 malih, za tisti čas tipičnih gos- tilmic.

Pa tudi »kulturniki« bodo prišli na svoj račun. Vrsta medna- rodnih kongresov bo pomembna za »resnejše«, »navadni« pa bodo imeli priložnost prisostvo- vati vrsti koncertov, dramskih in opernih predstav s številnimi najboljimi svetovnimi solisti in ansambli, kakor tudi spoznati se s stanjem belgijskega gleda- lišča in glasbe. Festivalom stu- dentskih in amaterskih gleda- lišč se bo pridružil festival lu- kovnih gledališč, prav tako pa trije filmski festivali in festi- val jazz.

Pomaknimo uro časa zopet nazaj. Vse to, kar smo v domi- sljivi že videli, se šele priprav- lja. Pa še marsikaj drugega se bo dalo videti od 17. aprila do 19. oktobra. Ali bo razstava res prinesla slovesno »mir in več človečnosti«, kot si želijo pri- rediteltji? Upajmo! In nasvida- nje v Bruxellesu.

M. Z.

Angleži so se to pot otresli svoje konservativnosti in se bodo predstavili s hipermodernim paviljonom

Danes slavi Indija dan republike, osmo obletnico dneva, ko je sprejela ustavo. V kratkih osmih letih republikanske ureditve in enajstih letih ne- odvisnosti je ta azijska država napravila dolgo in zavladano vredno pot. Dravinski, kot so Nehru, Krišna Menon, Krišnamachari in drugi so znani po vsem svetu po neomajnih načelnih stališčih, ki vodijo Indijo pri njeni zunanji politiki, filozofiji kot so Radakrishnan, Asoka Mehta in Kripalanji so po svetu vedno bolj spoštovani. V desetih letih je Indija uspešno odpravila tisočletne vezi pred- sodkov, ki so jo ovirale, kmetištvo doživlja pravi preporod in počasi, toda vtrajno se država spreminja v eno izmed industrijskih držav Azije. Se več: Indija, kjer je bilo do pred desetimi leti 82% ljudi nepismenih, je uvedla obvezno šolanje do štirinajstega leta in kakšen napredek na pod- ročju vzgoje kadrov je naredila v zadnjih desetih letih najboljše pove dejstvo, da je bilo pred desetimi leti v Indiji nekaj nad 20.000 izčrpancev, danes pa jih je že več kot 70.000.

Njena miroljubna politika in prizadevanja, da bi takš- no politiko sprejeli tudi druge države, napredek doma na vseh področjih in sodelovanje z vsemi državami, ki so pri- pravljene sodelovati, so najboljši porok za nadaljnji na- predek Indije — na glede na vse težave, ki jih »ma. Politi- čna zrelost, ki jo je pokazala doslej, ji bo brez dvoma tudi omogočila, da bo našla pot naprej, v socialistično družbo, ki si jo prizadevajo doseči vse njene stranke in državno vodstvo.

Kadar se piše o indijskih te- žavah, potem si velja zapo- mniti dveje: kljub težavam je Indija dosegla v zadnjih letih zavidanje vredne uspehe na vseh področjih svoje notranje in zunanje politike. Toda za uspehe se vedno porabi manj besed kot pa za posamezne te- žave, ki se pojavljajo zdaj tu zdaj tam. Le-te so hude, so pa obenem nekaj razumljivega za tako mlado državo s takšno de- moščino. Druga stvar, ki si jo velja zapomniti v zvezi s prvo- na je, da skoraj vsak posame- zen neuspeh očitno uspeh na istem področju, samo nemara na drugem koncu Indije.

Ce se govori o jezikovnih problemih v Bombaju, potem je

Uspehi in težave Indije

kaj malo napisanega o tistem delu Indije, kjer takšnih težav ni, če je beseda o visoki umr- ljivosti Indijcev, o revščini, lakoti in brezposelnosti, potem ni odveč, če se istočasno pove- kaj o vedno večjih zmeskih de- narja, ki gredo za socialno za- varovanje, za uvoz potrebne hrane — in tako dalje.

O indijskem »eksperimentu« je bilo pisane že precej. Zahod- ni komentatorji uporabljajo to besedo, kadar pišejo o obeh in- dijskih petletnih načrtih, o uspešno dokončanem prvem načrtu in o težavah, ki so se po- javile že v samem začetku dru- gega. Na Zahodu kaj radi pri- merjajo Indijo s Kitajsko, pri- merjajo njune gospodarske na-

pore in uspehe, ter skušajo na temelju dognati, katere država bo imela v Aziji večji vpliv — in na podlagi tega tudi dognati, ali se bo v Aziji širil komuniz- em ali ne. Komunistem, seve- kaj, kakršnega si predstavljajo oni.

Vprašanje je, ali je to pravil- no. Državi sta si tako zelo raz- lični, po ureditvi, zgodovini in vodilnih načelih, da je primer- jati težko. Enaki sta si nemara le v tem, da imata obe za cilj socialistično družbeno ureditev in da obe bremena ne zmoreta sami, ampak potrebujeja tujo pomoč.

Drugi indijski petletni načrt, ki naj bi uredil predvsem kme- tištvo in za vselej odpravil po-

manjkanje hrane — Nehru je celo govoril o izvažanju hrane — bi po načrtih veljal osemim- širideset milijard rupij. Ze od vsega začetka je bilo znano, da Indija vsega tega denarja nima kje dobiti. Vsaj šest milijard rupij bi morali dobiti zunaj, od razvitejših držav, bodisi v ob- liki posojil ali pa pomoči.

Indijski gospodarstveniki ni- so mogli drugače planirati kot z deficitom. Indija je brez bo- gatih slojev, katere bi lahko še bolj obdavčili — 80 odst. Indij- cev ima tako majhne dohodke, da sploh nimajo davčnih ob- veznosti — državne denarne re- zerve so razmeroma majhne, drugih virov denarja pa ni. To- da vsak natr, ki bi določal manjše izdatke, bi bil brez- uspešen. Ze tako je drugi pet- letni načrt po mnenju nekate- rih komaj toliko obsejen, da bo Indiji uspelo obdržati dosedanj- življenjsko raven. Večina gospo- darskih težav je torej v deficitu, ki ga je treba nekoliko po- kriti.

V zadnjih sedmih letih je In- dija dobila 7,83 milijard rupij pomoči iz tujine. Od tega so dale ZDA 4 milijarde, ostali de- nar pa je Indija dobila od sve- tovnih banke (1,5 milijarde ru- pij), od Sovjetske zveze (nekaj nad 1 milijardo rupij), od Co- lombu načrta in od drugih. Vse je bilo v obliki kreditov ali posojil.

Skrbi so torej razumljive: za drugi petletni načrt bi Indija

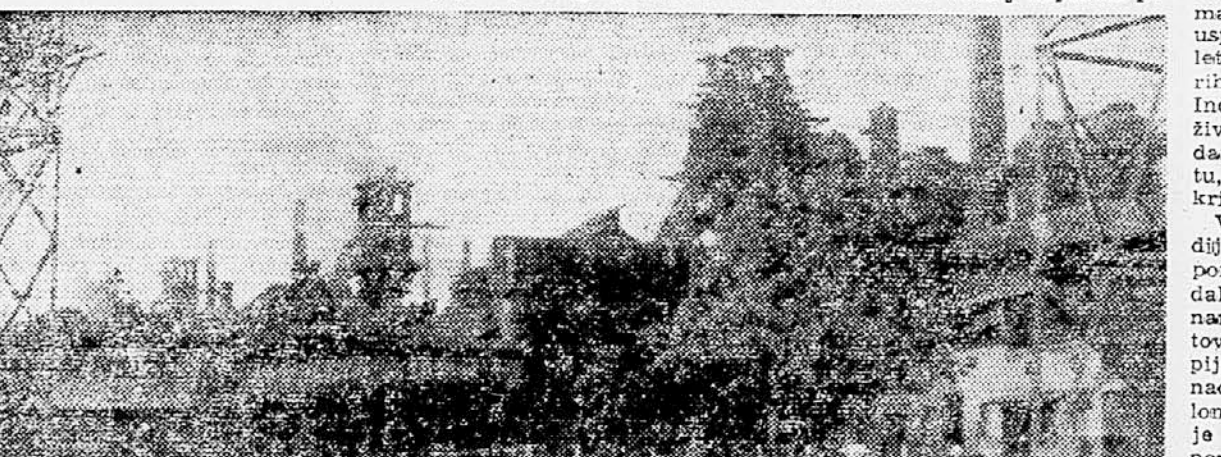
potrebovala takoj toliko posojil ali tolikšno pomoč, kakršno je dobila v vseh zadnjih sedmih letih. To pa danes ni tako lahko dobiti. V ZDA so vsaj v Kon- gresu Indiji precej nenaklonje- ni prav zaradi njene neodvisne zunanje politike, pa tudi zaradi socialistične usmerjenosti in- dijske vlade. Sovjetska zveza za- sedaj tolikšnih zneskov denarja ni dala še nikomur. Drugih tak- ko bogatih držav pa ni — niti Velika Britanija niti Zahodna Nemčija ne moreta izpolniti in- dijskih potreb.

Pred nekaj tedni so v Was- hingtonu sporočili, da so pri- pravljeni Indiji posoditi 225 milijonov dolarjev, kar je do- kaj pozen rezultat obiska indij- skega finančnega ministra Kriš- namacharija. Znesek je precej- manjši od tistega, ki ga je imel v mislih Krišnamachari — le- ta je hotel namreč dobiti za 500 do 600 milijonov dolarjev posojil. Toda tudi pri tem znesku kaže, da je nekaj narobe. Nehru je ob zaključku konference indijskega kongresa izjavil, da Indija ne namerava prodajati svojih zu- nanjopolitičnih načel in da uma- njevala denarja ne bo sprejema- rila. Mnogi opazovalci so spravi- li njegove besede v zvezo prav z gospodarskimi razgovori, ki po- tekajo v Washingtonu. Gotovo je, da je Nehru mislil resno, ko je rekel, da raje ostane brez tuje pomoči, kot pa da bi se in- dijska politika spremenila, ali pa da bi sprejeli pogoj, ki ga po navadi postavljajo Američani v zvezo s svojo pomočjo: da bi je-ta šla za podpiranje »privat- ne iniciative«, torej zasebnim podjetjem. Za Indijo bi to po- menilo konec vseh gospodarskih koncepcij: vsaj večji del težke industrije v tako slabo razviti državi mora najno ostati v dr- žavnih rokah, lahka industrija,

ki naj bi dobila pomoč, pa ne prispeva mnogo h gospodarske- mu potencialu posamezne dr- žave.

Kakor koli že, ni dvoma, da bodo ZDA vsaj deloma krile in- dijski deficit, in da bo Indija dobila del denarja tudi od dru- gih. Toda počasi postaja jasno, da vseh šestih milijard, pa tudi tih, katere bi potrebovali tak- ko, ne bodo dobili. Zato se bo- do morali odločiti za počasnejši tempo razvoja, ali pa za navi- janje davkov. Oboje bi lahko imelo katastrofalne posledice na področju indijske notranje po- litike in zahodni primerjalci In- dije in Kitajske bi nemara do- bili še en argument — za na- sprotno stran. Vsekakor so to težave, ki jih bodo v New Del- hiju morali nekako rešiti. Ne- kaj upanja jim daje odkritje nafte v Assamu, poleg tega pa napovedujejo novo kampanjo varčevanja, ki bi bila nepri- merno bolj temeljita od tiste, ki so jo začeli pred nekaj mese- ci. Uvoz, razen najnujnejših stvari, je vlada ustavila že je- sen, sedaj pa napovedujejo še nadaljnje omejitve. To bo ne- mara povzročilo razburjenje ti- stih, ki jih to prizadene. Toda delhijska vlada ima po pravici pred očmi predvsem najrevnej- še sloje ljudi, teh pa omejitve ne bodo niti najmanj prizadele. Poleg teh gospodarskih ukrepov pa je konferenca kongresa pre- jela še vrsto političnih resolu- cij, ki zahtevajo delo z množič- nimi uveljavljanje nacionalne enotnosti, koordinacijo dela vseh kongresnih političnih teles, in podobno. Vse to naj bi mobi- liziralo ljudske množice k napo- romu, ki bodo potrebni za pre- magovanje težav. Toda pot, ki čaka Indijo, bo kljub temu ve- prej kot rožnata.

A. F.

Del nove moderne jeklarne

NJIHOVA GLAVNA NALOGA

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH ŠTUDENTOV

Zavod ima svoje prostore na Titovi cesti 33. Pet pisarn in 40 uslužbenecov... Na tistem so, imajo pa mnogo dobre volje. In zlasti večer, ko so hoteli z zadnjimi pripravami za slovesno odprtje, so bili vsi na moč zaposleni. Komaj sem jih dobil za uradno pogovora. A kljub kratkemu času sem dobil kar zanimive podatke.

S pripravami za ustanovitev Zavoda za organizacijo in tehnično poslovanje so začeli že v začetku preteklega leta. Pol leta so potem pripravljali svojo notranjo ureditev ter iskali in dobevali osnovne smernice novega zavoda. S 1. julijem pa so začeli pravo delo.

Prvo vprašanje, ki sem ga postavil, je bilo seveda splošno. Zavod je pri nas nekaj novega in je težko vedeti, kaj pravzaprav dela...

Zakaj je bil zavod ustanovljen in kakšne so perspektive je nove ustanove?

To mi je pojasnil direktor Zavoda, Tone Podborskec. Kratko in jedrnat.

Zavod je ustanovil okrajni ljudski odbor Ljubljane. Sprva je bil misljen kot pomoč večjim podjetjem in ustanovam pri strojnem izračunavanju podatkov, kasneje pa so se njegove naloge precej povečale in tudi upremitve. Naša glavna naloga je, da proučujemo najodbojnejše organizacijske oblike v poslovanju gospodarskih organizacij. Seveda skušamo te nove oblike potem tudi uvajati v podjetjih, ki se za to zanimajo. Tako reorganizacija zelene celotno poslovanje v gospodarski organizaciji: knjigovodstvo, komercialna, splošni sektor in tudi tehnološke procese.

Tekle odgovor seveda ne pove kaj dosti laiku, ki se na te stvari ne spozna. Če pa si predstavljate, kako imajo ponekod tujde polne o dobrem poslovanju, je pa vse skupaj nekoliko trugaste... Tako pravijo na novem Zavodu.

Glavnejše se nam zdijo obremenitve stroškov po ekonomskih enotah. Pri tem težimo na čim večjo decentralizacijo zbiranja in grobe obdelave podatkov.

Kot ekonomsko enoto štejejo vsak obrat v neki gospodarski organizaciji. Te enote imajo večji in tudi boljši pregled nad lastnimi proizvodnimi stroški. Tako bodo tudi mojstri v delavnih vedeli, koliko stane proizvodnja določenih predmetov, kar bo seveda ugodno vplivalo na razvoj obratov. V podjetjih, kjer že poslujejo na podlagi ekonomskih enot, se je ta novost pokazala kot zelo dobra. V obratih delajo samo tisti, ki so nujno potrebni in odvisna delovna sila mora pač drugam. Tudi ne bo več primerov, da bodo stali na primer okna, ki so jih izdelali v lastni mizarški delavnici, tikrat več kot pri zunanem obrtniku...

Posreden oddelek Zavoda za organizacijo in tehnično poslovanje se ukvarja s knjigovodstvom manjših obrtnih, gostinskih in trgovskih podjetij. Pri tem zlasti pazijo na zakonitost

poslovanja. Tu pa naletijo na ovire... Subjektivne, bi rekel... V manjših podjetjih so knjigovodje »honorarci«, ki dopolne delajo v redni službi, popoldne pa še malo »posušnarijo«... Seveda tako delo ni ravno kvalitetno in napak potem kar mrgoli. V enem od takih podjetij, ki mi sedaj vodi knjigovodstvo Zavod, so knjige stalno kazale izgnano. Strokovnjaki Zavoda so potem ugotovili, da je izguba samo na papirju in da dejansko podjetje kar dobro zasluži.

Po svoje zabaven primer je doživel strokovnjak Zavoda za organizacijo in tehnično poslovanje neke v okolici Ljubljane. Prevzel je knjigovodstvo več manjših podjetij. Posle je pred njim vodila neka honorarna knjigovodkinja. Ampak, kako vodila... Računi od mesnice so bili pri čevljarjih, dobavnice od trgovine neke pri mesarju, — sploh se je moral strokovnjak precej spotiti, da je napravil red.

Seveda se take težave pa tudi nered nepotrebnosti. Nekatera manjša podjetja se bodo morala tudi sprijazniti s tem, da mora biti knjigovodstvo v redu. Pa tudi honorarni knjigovodje, ki razen čistih izjem slabo opravljajo svoj postranski posel, bodo kmalu morali postati samo še spomin. Recimo: spomin na slabo poslovanje.

Zavod za organizacijo in tehnično poslovanje že od vsega početka skrbi tudi za uvajanje sodobnega načina obdelave podatkov iz administracije in knjigovodstva. Električni stroji, ki so že v Ljubljani — pa se je menda na carini zopet nekaj zataknilo — bodo skoraj popolnoma avtomatizirali davčno knjigovodstvo in tudi knjigovodstvo komunalnih podjetij — elektrika, voda, plin itd. — ter ostalih večjih gospodarskih organizacij. Že sedaj je Zavod s stroji, kolikor jih pač ima, izdelal več primerov strojne obdelave knjigovodstva. Pravijo, da se obnese. Upravični aparati manjših podjetij se bodo na ta način močno »zreducirali«, kot se takim ukrepom strokovno reče. Ko pa pridejo še novi elektronski stroji, bodo to svojo dejavnost še bolj razvili.

Na Zavodu pripravljajo tudi nov oddelek, ki se bo imenoval Oddelek za produktivnost. Imel bo precej dela. Proučeval bo vprašanja, ki terejo marsikatero gospodarsko organizacijo. Delovna storilnost in pogoji, ki nanjo vplivajo. Metoda in

vem in učiteljske v Skopju. Na filozofski fakulteti v Skopju je stolica za šiptarski jezik. Po osvoboditvi se je povečalo število študentov obeh narodnih manjšin, posebno še Šiptarjev, ki se šolajo po vseh univerzah in visokih šolah v naši državi in v tujini.

Vse pogoje so znali zelo dobro izkoristiti tako Šiptarji kot Turci. Zelo po znanju in boj za odpravo neprisilenosti zelo jasno govorijo, da se zavedajo, da se more vsak narod, če so mu dane temeljne pravice za svobodno razvoj, iztrgati iz zaostalosti in razviti svoje ustvarjalne sposobnosti. Razen večjega števila učiteljev, profesorjev in raznih strokovnjakov, ki so rasli iz svoje manjšine po osvoboditvi, imamo tako pri Šiptarjih kot pri Turkih nekaj imen v književnosti. Med njimi so za zdaj pri Šiptarjih najodbojnejši Murteza Peza, ki je napisal nekaj dram in povesti iz življenja šiptarske manjšine, Mehmed Hodža in še nekaj drugih. Izmed Turkov pa so se uveljavili Nedžad Zekirija, Iljazi Emin in Mustafa Karahasan. Družbeno, politično in kulturno življenje Šiptarjev in Turkov je zelo razgibano. Imajo svoje periodične liste, »Birlik« v turščini in »Flaka« v vlezimiti, v šiptarskem jeziku. Prav tako ima Radio Skopje redne oddaje za pripadnike teh manjšin v njihovem jeziku. Za mladino izdajajo list »Gezmi« v šiptarsčini in »Sevinç« v turščini. Tiskajo tudi druge publikacije; založniška dejavnost pri tiskanju učbenikov pa tudi drugih knjig v obeh jezikih je vsako leto večja.

Kulturno življenje teh manjšin pa se kaže tudi drugje. V Skopju je skupina gledaliških umetnikov, ki v svojem manjšinskem jeziku igrajo domače in tuje drame. Razen tega je še nekaj kulturno-umetniških društev.

Ljubomir Isakov

napredne mladine nekaj naprednih Šiptarjev in Turkov. Toda tega je bilo zelo malo. Zekaj je bilo tako? Lahko je odgovoriti na to vprašanje, če upoštevamo politiko tedanje oblasti v teh krajih. Če upoštevamo, kaj je pomenilo za oblastnike, če so imeli nekaj sto tisoč neprosvetljenih, versko vdanih volivcev, katere je bilo lahko voditi, bili so pokorni svojim »vodnikom«, ki bi služili za pest zlatnikov samemu vragu. Povsod je kraljevala neprisilenost. Ob osvoboditvi je bilo več ko 95% Šiptarjev neprislenih. V tem pa niso zastajali Turci, ker so tudi tisti, ki so sicer bili pisarni, znali pisati večino le po arabski abecedi. Da je bila predvojna beda še večja, je mnogo pripomogla tudi politika agrarne reforme, ki ni prizadela begov in agrov, pač pa siromašne šiptarske in turške družine.

Med vojno so v zahodni Makedoniji odprli nekaj šiptarskih šol. V teh šolah so fašisti hoteli razviti sovraštvo do drugih jugoslovanskih narodov. Vendar so se ustili. Ne samo, da tega sovraštva ni bilo, ampak se je celo, posebno okoli Debra, razvilo narodnoosvobodilno gibanje, v katerem so Šiptarji in Turci sodelovali množično.

Osvoboditev naše domovine je osvobodila tudi ti dve narodni manjšini. Rešila ju je zapostavljanja, preziranja in narodnega zatiranja. Začeli so odpirati manjšinske šole. Leta 1945 je bilo v 42 šolah 3975 šiptarskih učencev. V 22 šolah je končalo leta 1945 prvi razred v materinem jeziku 3334 učencev turške manjšine. Število šol, učiteljev in profesorjev se je povečevalo iz leta v leto, tako da imajo danes enajst osemletnih in več ko osemdeset turških osnovnih šol; Šiptarji pa imajo 240 osemletnih in osnovnih šol v svojem jeziku, učencev pa 35 tisoč. Tudi število šolske mladine se nenehno večja. Šiptarji imajo svojo gimnazijo v Tetov-

em in učiteljske v Skopju. Na filozofski fakulteti v Skopju je stolica za šiptarski jezik. Po osvoboditvi se je povečalo število študentov obeh narodnih manjšin, posebno še Šiptarjev, ki se šolajo po vseh univerzah in visokih šolah v naši državi in v tujini.

Vse pogoje so znali zelo dobro izkoristiti tako Šiptarji kot Turci. Zelo po znanju in boj za odpravo neprisilenosti zelo jasno govorijo, da se zavedajo, da se more vsak narod, če so mu dane temeljne pravice za svobodno razvoj, iztrgati iz zaostalosti in razviti svoje ustvarjalne sposobnosti. Razen večjega števila učiteljev, profesorjev in raznih strokovnjakov, ki so rasli iz svoje manjšine po osvoboditvi, imamo tako pri Šiptarjih kot pri Turkih nekaj imen v književnosti. Med njimi so za zdaj pri Šiptarjih najodbojnejši Murteza Peza, ki je napisal nekaj dram in povesti iz življenja šiptarske manjšine, Mehmed Hodža in še nekaj drugih. Izmed Turkov pa so se uveljavili Nedžad Zekirija, Iljazi Emin in Mustafa Karahasan. Družbeno, politično in kulturno življenje Šiptarjev in Turkov je zelo razgibano. Imajo svoje periodične liste, »Birlik« v turščini in »Flaka« v vlezimiti, v šiptarskem jeziku. Prav tako ima Radio Skopje redne oddaje za pripadnike teh manjšin v njihovem jeziku. Za mladino izdajajo list »Gezmi« v šiptarsčini in »Sevinç« v turščini. Tiskajo tudi druge publikacije; založniška dejavnost pri tiskanju učbenikov pa tudi drugih knjig v obeh jezikih je vsako leto večja.

Kulturno življenje teh manjšin pa se kaže tudi drugje. V Skopju je skupina gledaliških umetnikov, ki v svojem manjšinskem jeziku igrajo domače in tuje drame. Razen tega je še nekaj kulturno-umetniških društev.

Ljubomir Isakov

napredne mladine nekaj naprednih Šiptarjev in Turkov. Toda tega je bilo zelo malo. Zekaj je bilo tako? Lahko je odgovoriti na to vprašanje, če upoštevamo politiko tedanje oblasti v teh krajih. Če upoštevamo, kaj je pomenilo za oblastnike, če so imeli nekaj sto tisoč neprosvetljenih, versko vdanih volivcev, katere je bilo lahko voditi, bili so pokorni svojim »vodnikom«, ki bi služili za pest zlatnikov samemu vragu. Povsod je kraljevala neprisilenost. Ob osvoboditvi je bilo več ko 95% Šiptarjev neprislenih. V tem pa niso zastajali Turci, ker so tudi tisti, ki so sicer bili pisarni, znali pisati večino le po arabski abecedi. Da je bila predvojna beda še večja, je mnogo pripomogla tudi politika agrarne reforme, ki ni prizadela begov in agrov, pač pa siromašne šiptarske in turške družine.

Med vojno so v zahodni Makedoniji odprli nekaj šiptarskih šol. V teh šolah so fašisti hoteli razviti sovraštvo do drugih jugoslovanskih narodov. Vendar so se ustili. Ne samo, da tega sovraštva ni bilo, ampak se je celo, posebno okoli Debra, razvilo narodnoosvobodilno gibanje, v katerem so Šiptarji in Turci sodelovali množično.

Osvoboditev naše domovine je osvobodila tudi ti dve narodni manjšini. Rešila ju je zapostavljanja, preziranja in narodnega zatiranja. Začeli so odpirati manjšinske šole. Leta 1945 je bilo v 42 šolah 3975 šiptarskih učencev. V 22 šolah je končalo leta 1945 prvi razred v materinem jeziku 3334 učencev turške manjšine. Število šol, učiteljev in profesorjev se je povečevalo iz leta v leto, tako da imajo danes enajst osemletnih in več ko osemdeset turških osnovnih šol; Šiptarji pa imajo 240 osemletnih in osnovnih šol v svojem jeziku, učencev pa 35 tisoč. Tudi število šolske mladine se nenehno večja. Šiptarji imajo svojo gimnazijo v Tetov-

em in učiteljske v Skopju. Na filozofski fakulteti v Skopju je stolica za šiptarski jezik. Po osvoboditvi se je povečalo število študentov obeh narodnih manjšin, posebno še Šiptarjev, ki se šolajo po vseh univerzah in visokih šolah v naši državi in v tujini.

Vse pogoje so znali zelo dobro izkoristiti tako Šiptarji kot Turci. Zelo po znanju in boj za odpravo neprisilenosti zelo jasno govorijo, da se zavedajo, da se more vsak narod, če so mu dane temeljne pravice za svobodno razvoj, iztrgati iz zaostalosti in razviti svoje ustvarjalne sposobnosti. Razen večjega števila učiteljev, profesorjev in raznih strokovnjakov, ki so rasli iz svoje manjšine po osvoboditvi, imamo tako pri Šiptarjih kot pri Turkih nekaj imen v književnosti. Med njimi so za zdaj pri Šiptarjih najodbojnejši Murteza Peza, ki je napisal nekaj dram in povesti iz življenja šiptarske manjšine, Mehmed Hodža in še nekaj drugih. Izmed Turkov pa so se uveljavili Nedžad Zekirija, Iljazi Emin in Mustafa Karahasan. Družbeno, politično in kulturno življenje Šiptarjev in Turkov je zelo razgibano. Imajo svoje periodične liste, »Birlik« v turščini in »Flaka« v vlezimiti, v šiptarskem jeziku. Prav tako ima Radio Skopje redne oddaje za pripadnike teh manjšin v njihovem jeziku. Za mladino izdajajo list »Gezmi« v šiptarsčini in »Sevinç« v turščini. Tiskajo tudi druge publikacije; založniška dejavnost pri tiskanju učbenikov pa tudi drugih knjig v obeh jezikih je vsako leto večja.

Kulturno življenje teh manjšin pa se kaže tudi drugje. V Skopju je skupina gledaliških umetnikov, ki v svojem manjšinskem jeziku igrajo domače in tuje drame. Razen tega je še nekaj kulturno-umetniških društev.

Ljubomir Isakov

napredne mladine nekaj naprednih Šiptarjev in Turkov. Toda tega je bilo zelo malo. Zekaj je bilo tako? Lahko je odgovoriti na to vprašanje, če upoštevamo politiko tedanje oblasti v teh krajih. Če upoštevamo, kaj je pomenilo za oblastnike, če so imeli nekaj sto tisoč neprosvetljenih, versko vdanih volivcev, katere je bilo lahko voditi, bili so pokorni svojim »vodnikom«, ki bi služili za pest zlatnikov samemu vragu. Povsod je kraljevala neprisilenost. Ob osvoboditvi je bilo več ko 95% Šiptarjev neprislenih. V tem pa niso zastajali Turci, ker so tudi tisti, ki so sicer bili pisarni, znali pisati večino le po arabski abecedi. Da je bila predvojna beda še večja, je mnogo pripomogla tudi politika agrarne reforme, ki ni prizadela begov in agrov, pač pa siromašne šiptarske in turške družine.

Med vojno so v zahodni Makedoniji odprli nekaj šiptarskih šol. V teh šolah so fašisti hoteli razviti sovraštvo do drugih jugoslovanskih narodov. Vendar so se ustili. Ne samo, da tega sovraštva ni bilo, ampak se je celo, posebno okoli Debra, razvilo narodnoosvobodilno gibanje, v katerem so Šiptarji in Turci sodelovali množično.

Osvoboditev naše domovine je osvobodila tudi ti dve narodni manjšini. Rešila ju je zapostavljanja, preziranja in narodnega zatiranja. Začeli so odpirati manjšinske šole. Leta 1945 je bilo v 42 šolah 3975 šiptarskih učencev. V 22 šolah je končalo leta 1945 prvi razred v materinem jeziku 3334 učencev turške manjšine. Število šol, učiteljev in profesorjev se je povečevalo iz leta v leto, tako da imajo danes enajst osemletnih in več ko osemdeset turških osnovnih šol; Šiptarji pa imajo 240 osemletnih in osnovnih šol v svojem jeziku, učencev pa 35 tisoč. Tudi število šolske mladine se nenehno večja. Šiptarji imajo svojo gimnazijo v Tetov-

em in učiteljske v Skopju. Na filozofski fakulteti v Skopju je stolica za šiptarski jezik. Po osvoboditvi se je povečalo število študentov obeh narodnih manjšin, posebno še Šiptarjev, ki se šolajo po vseh univerzah in visokih šolah v naši državi in v tujini.

Vse pogoje so znali zelo dobro izkoristiti tako Šiptarji kot Turci. Zelo po znanju in boj za odpravo neprisilenosti zelo jasno govorijo, da se zavedajo, da se more vsak narod, če so mu dane temeljne pravice za svobodno razvoj, iztrgati iz zaostalosti in razviti svoje ustvarjalne sposobnosti. Razen večjega števila učiteljev, profesorjev in raznih strokovnjakov, ki so rasli iz svoje manjšine po osvoboditvi, imamo tako pri Šiptarjih kot pri Turkih nekaj imen v književnosti. Med njimi so za zdaj pri Šiptarjih najodbojnejši Murteza Peza, ki je napisal nekaj dram in povesti iz življenja šiptarske manjšine, Mehmed Hodža in še nekaj drugih. Izmed Turkov pa so se uveljavili Nedžad Zekirija, Iljazi Emin in Mustafa Karahasan. Družbeno, politično in kulturno življenje Šiptarjev in Turkov je zelo razgibano. Imajo svoje periodične liste, »Birlik« v turščini in »Flaka« v vlezimiti, v šiptarskem jeziku. Prav tako ima Radio Skopje redne oddaje za pripadnike teh manjšin v njihovem jeziku. Za mladino izdajajo list »Gezmi« v šiptarsčini in »Sevinç« v turščini. Tiskajo tudi druge publikacije; založniška dejavnost pri tiskanju učbenikov pa tudi drugih knjig v obeh jezikih je vsako leto večja.

Kulturno življenje teh manjšin pa se kaže tudi drugje. V Skopju je skupina gledaliških umetnikov, ki v svojem manjšinskem jeziku igrajo domače in tuje drame. Razen tega je še nekaj kulturno-umetniških društev.

Ljubomir Isakov

napredne mladine nekaj naprednih Šiptarjev in Turkov. Toda tega je bilo zelo malo. Zekaj je bilo tako? Lahko je odgovoriti na to vprašanje, če upoštevamo politiko tedanje oblasti v teh krajih. Če upoštevamo, kaj je pomenilo za oblastnike, če so imeli nekaj sto tisoč neprosvetljenih, versko vdanih volivcev, katere je bilo lahko voditi, bili so pokorni svojim »vodnikom«, ki bi služili za pest zlatnikov samemu vragu. Povsod je kraljevala neprisilenost. Ob osvoboditvi je bilo več ko 95% Šiptarjev neprislenih. V tem pa niso zastajali Turci, ker so tudi tisti, ki so sicer bili pisarni, znali pisati večino le po arabski abecedi. Da je bila predvojna beda še večja, je mnogo pripomogla tudi politika agrarne reforme, ki ni prizadela begov in agrov, pač pa siromašne šiptarske in turške družine.

Med vojno so v zahodni Makedoniji odprli nekaj šiptarskih šol. V teh šolah so fašisti hoteli razviti sovraštvo do drugih jugoslovanskih narodov. Vendar so se ustili. Ne samo, da tega sovraštva ni bilo, ampak se je celo, posebno okoli Debra, razvilo narodnoosvobodilno gibanje, v katerem so Šiptarji in Turci sodelovali množično.

Osvoboditev naše domovine je osvobodila tudi ti dve narodni manjšini. Rešila ju je zapostavljanja, preziranja in narodnega zatiranja. Začeli so odpirati manjšinske šole. Leta 1945 je bilo v 42 šolah 3975 šiptarskih učencev. V 22 šolah je končalo leta 1945 prvi razred v materinem jeziku 3334 učencev turške manjšine. Število šol, učiteljev in profesorjev se je povečevalo iz leta v leto, tako da imajo danes enajst osemletnih in več ko osemdeset turških osnovnih šol; Šiptarji pa imajo 240 osemletnih in osnovnih šol v svojem jeziku, učencev pa 35 tisoč. Tudi število šolske mladine se nenehno večja. Šiptarji imajo svojo gimnazijo v Tetov-

em in učiteljske v Skopju. Na filozofski fakulteti v Skopju je stolica za šiptarski jezik. Po osvoboditvi se je povečalo število študentov obeh narodnih manjšin, posebno še Šiptarjev, ki se šolajo po vseh univerzah in visokih šolah v naši državi in v tujini.

Vse pogoje so znali zelo dobro izkoristiti tako Šiptarji kot Turci. Zelo po znanju in boj za odpravo neprisilenosti zelo jasno govorijo, da se zavedajo, da se more vsak narod, če so mu dane temeljne pravice za svobodno razvoj, iztrgati iz zaostalosti in razviti svoje ustvarjalne sposobnosti. Razen večjega števila učiteljev, profesorjev in raznih strokovnjakov, ki so rasli iz svoje manjšine po osvoboditvi, imamo tako pri Šiptarjih kot pri Turkih nekaj imen v književnosti. Med njimi so za zdaj pri Šiptarjih najodbojnejši Murteza Peza, ki je napisal nekaj dram in povesti iz življenja šiptarske manjšine, Mehmed Hodža in še nekaj drugih. Izmed Turkov pa so se uveljavili Nedžad Zekirija, Iljazi Emin in Mustafa Karahasan. Družbeno, politično in kulturno življenje Šiptarjev in Turkov je zelo razgibano. Imajo svoje periodične liste, »Birlik« v turščini in »Flaka« v vlezimiti, v šiptarskem jeziku. Prav tako ima Radio Skopje redne oddaje za pripadnike teh manjšin v njihovem jeziku. Za mladino izdajajo list »Gezmi« v šiptarsčini in »Sevinç« v turščini. Tiskajo tudi druge publikacije; založniška dejavnost pri tiskanju učbenikov pa tudi drugih knjig v obeh jezikih je vsako leto večja.

Kulturno življenje teh manjšin pa se kaže tudi drugje. V Skopju je skupina gledaliških umetnikov, ki v svojem manjšinskem jeziku igrajo domače in tuje drame. Razen tega je še nekaj kulturno-umetniških društev.

Ljubomir Isakov

Veliki čitalnici v Univerzitetni knjižnici bi se lahko tudi reklo kuhinja za mlade znanstvenike. Tišina, vse naokoli same debele knjige, za mizami študentje vseh starosti in »branž«, sem in tja šelest papirja, ko kdo obrne stran in vzdihli... Upravičeni vzdihli, ko ne gre in ne gre. Zapletene matematične formule, rime in asonance v srednjeveški poeziji, zapletene filozofske teze in — žalostno nežni deklški vzdihli. Včasih tudi jedrnat kletvica, ki pa na žalost ne spremeni »krutega dejstva«: študirati, študirati... Čas pred izpiti je vedno prekratek, diploma se bliža z atomsko brzino, seminarske naloge vzamejo ogromno časa, študent kar naenkrat postane stara bajta — saj se za posten študentski »krok« ni dovolj časa. Takoj se pozna...

Novi Zavod za organizacijo in tehnično poslovanje ima še več oddelkov, ki se ukvarjajo z različnimi panogami poslovanja v gospodarskih organizacijah. Predstavnik Zavoda, s katerim sem se pogovarjal o njihovem delu, so mi zadržali, da jim ne bo zmanjkalo dela. Treba bo izpopolniti dosežanje poslovanje gospodarskih organizacij, poiskati nove oblike, jih uvajati v podjetjih, odpravljati napake, pomagati manjšim podjetjem, izračunavati in obdelovati v strojem oddelku podatke večjih ustanov in gospodarskih organizacij — dela na pretek.

Potrebujemo samo še nove prostore in malo tradicije, pa bo šlo. Kot namazano. V to so prepričani.

k-b

Studentstva menza je opoldne »v središču pozornosti« Ljubljanskih študentov. Po napornem študiju v Univerzitetni knjižnici, po učenih predavanjih, nekaterim tudi po matineji v kinu Union se kar prileže izdatno kosilo. »Zelenecem«, ki so še nerodni in sramežljivi in morajo s praznim želodcem po vrhu vsega še kako urlo čakati, se pa gotovo še bolj priležejo kalorije, ki niti niso tako zelo drage. Pravijo, da se v študentski menzi tudi vname ogenj v marsikaterem srcu. Kaj ne? Mladi fantje in dekleta... Ni vrag, da se ne bi vžgalo... Kadar pa priredijo v menzi brucovanje, je pa zadeva kar v splošnem zelo zabavna. Plešejo, po stari študentski navadi malo popivajo, zapojejo — in pozabijo na vsakdanje skrbi in težave. Izpiti, seminarske naloge in »frekvence« morajo tedaj ostati pred vrati, na Miklošičevi cesti...

Studentstvo naselje pod Rožnikom je pravo mesto mladim. V njegovih svetlih in udobnih sobah živi kar 1080 študent in študentov. Njihovo lepo in poceni stanovanje bi jim lahko zavidal marsikateri Ljubljančan, ki se stiska v kakem temni luknji... Tam spijo, študirajo, rešujejo probleme, ob katerih se je ustavila znanost vseh stoletij, zapeljujejo lepe sodele iz ostalih blokov, skratka živijo. Študenti, ki jim usoda ni bila naklonjena in so ostali ob prirodu v Ljubljano brez stanovanja, ali pa plačujejo dobrosrčni gospodinjini štiri in pet tisočakov za skromen »štibelc«, gotovo vzdihujejo: »Oh, ko ne bi bilo samo pet blokov...«

malokje. Te kamelije so dobili z Japonskega, obenem z zemljo. Lepo so se prilagodile podnebru in pravi, da tiste v Vatikanu, ki so ponos Rimljanov, daleč zastajajo tako po velikosti kot po številu cvetov. Kje bi našli to, razen pod Fudžijamo, da bi se risale si-koje kamelije na snežnem okrasu gore, pri nas Učke, in da bi obiskovalec to užival v lahni obleki brez zimskega plašča...

Cvetoče letovišče se je zdaj razširilo tudi na Ičić pri Opatiji. Tam v teh januarskih dneh cveto mlade limone, vsajene preprosto v zemljo. Teh 2000 stebel je ponos tistih nekaj podjetnih ljudi iz opatijskega podjetja »Nasadi«, ki so dokazali, da je lahko opatijska obala, ki jo na severu ščiti Učka, razen vsega drugega zaradi razmer in podnebja tudi področje plantazije pomarančevcev... Zdaj se odpirajo prve glicinije, rožmarin cvete, pod steklom se rumene zrele limone; vse to obenem z drugimi lepotami Opatije bo za naprej zadovoljilo mnoge, ki še ne vedo, kaj lahko da človeku Opatija pozimi in ki bodo izkoristili tople morske kopeli, čiste ultravijolične sončne žarke, vdihavali slani

zrak na čudovitih sprehodih prav ob morju, uživali bod v ribah in druge specialitete, ki jih jim bo priporočil zdravnik specializirano za okolje...

x x x

Nisem si zapomnil številke, niti si nisem zapisal statističnih podatkov. Tudi ne bi rad utrujal bralca, toda vseeno moramo poudariti, da je bila zadnja turistična sezona tudi v Opatiji do zdaj najboljša. Ze zdaj se pripravljajo na novo sezono; tudi denarja je več. Vendar pa moramo opozoriti na neko pomanjkljivost, in to je pomanjkanje posebnih gostilnic, kavarnic, malih lokalov, kjer bi obiskovalec dobil specialitete, ribe in pijače, česar ima Istra in Hrvatsko Primorje na pretek. To je velika pomanjkljivost in tudi tuji se pritožujejo glede tega. Spominjam se nekoga, ki mi je lani preprosto dejal: »V Opatiji sploh ne morem porabiti denarja, ki sem ga vzel v ta namen s seboj. Hotelsko oskrbo sem plačal že v Nemčiji. Bil sem v dveh barih in v kinu, nozil sem se po morju, bil na folklorni prireditvi, nisem pa pojedel niti ene dobre ribe, vaše gnjati nisem našel niti za zdravilo, kaj pristo domačega

ali kako jugoslovansko posebnost pa nisem mogel niti povohati...« Dal sem mu prav, ker to obožbo bi lahko raztegnili na sto krajev naše obale in otokov do Portoroča in Ulcinja...

x x x

Od Preloka, katere poznamo v tujini po mednarodnih motoristih tekmah, preko Vološkega, Opatije, Ike, Ičićev, Lovrana, Medveje in Kraja do Mošeničke Drage se razprostira v dolžini kar 40 km opatijska reviera, samosvoja na svetu po legi, zgradbah, sprehajališčih ob morju in vseh drugih lepota. To je res izredno področje, katero pomeni za naš turizem, posebno pa za preustvaritev veliko bopastvo in vrednost. Od vsega tega izkoristimo še zelo malo, upamo pa, da bo polagoma bolje. Ta kraj je brez tekmece od botaničnih redkosti do drugih vrednosti. Naj omenim le to: kje se cveto kamelije pod snegom, kje se morete maha dopolniti smučati na Planku, po kosilu pa plavati neke na Slatini ali pod »Kristalome«, vse to pa dosežene iz Zagreba ali Ljubljane po malo več kot triurni vožnji od meje pa po petih urah vožnje...

Milan Babič

malokje. Te kamelije so dobili z Japonskega, obenem z zemljo. Lepo so se prilagodile podnebru in pravi, da tiste v Vatikanu, ki so ponos Rimljanov, daleč zastajajo tako po velikosti kot po številu cvetov. Kje bi našli to, razen pod Fudžijamo, da bi se risale si-koje kamelije na snežnem okrasu gore, pri nas Učke, in da bi obiskovalec to užival v lahni obleki brez zimskega plašča...

Cvetoče letovišče se je zdaj razširilo tudi na Ičić pri Opatiji. Tam v teh januarskih dneh cveto mlade limone, vsajene preprosto v zemljo. Teh 2000 stebel je ponos tistih nekaj podjetnih ljudi iz opatijskega podjetja »Nasadi«, ki so dokazali, da je lahko opatijska obala, ki jo na severu ščiti Učka, razen vsega drugega zaradi razmer in podnebja tudi področje plantazije pomarančevcev... Zdaj se odpirajo prve glicinije, rožmarin cvete, pod steklom se rumene zrele limone; vse to obenem z drugimi lepotami Opatije bo za naprej zadovoljilo mnoge, ki še ne vedo, kaj lahko da človeku Opatija pozimi in ki bodo izkoristili tople morske kopeli, čiste ultravijolične sončne žarke, vdihavali slani

zrak na čudovitih sprehodih prav ob morju, uživali bod v ribah in druge specialitete, ki jih jim bo priporočil zdravnik specializirano za okolje...

x x x

Nisem si zapomnil številke, niti si nisem zapisal statističnih podatkov. Tudi ne bi rad utrujal bralca, toda vseeno moramo poudariti, da je bila zadnja turistična sezona tudi v Opatiji do zdaj najboljša. Ze zdaj se pripravljajo na novo sezono; tudi denarja je več. Vendar pa moramo opozoriti na neko pomanjkljivost, in to je pomanjkanje posebnih gostilnic, kavarnic, malih lokalov, kjer bi obiskovalec dobil specialitete, ribe in pijače, česar ima Istra in Hrvatsko Primorje na pretek. To je velika pomanjkljivost in tudi tuji se pritožujejo glede tega. Spominjam se nekoga, ki mi je lani preprosto dejal: »V Opatiji sploh ne morem porabiti denarja, ki sem ga vzel v ta namen s seboj. Hotelsko oskrbo sem plačal že v Nemčiji. Bil sem v dveh barih in v kinu, nozil sem se po morju, bil na folklorni prireditvi, nisem pa pojedel niti ene dobre ribe, vaše gnjati nisem našel niti za zdravilo, kaj pristo domačega

ali kako jugoslovansko posebnost pa nisem mogel niti povohati...« Dal sem mu prav, ker to obožbo bi lahko raztegnili na sto krajev naše obale in otokov do Portoroča in Ulcinja...

x x x

Od Preloka, katere poznamo v tujini po mednarodnih motoristih tekmah, preko Vološkega, Opatije, Ike, Ičićev, Lovrana, Medveje in Kraja do Mošeničke Drage se razprostira v dolžini kar 40 km opatijska reviera, samosvoja na svetu po legi, zgradbah, sprehajališčih ob morju in vseh drugih lepota. To je res izredno področje, katero pomeni za naš turizem, posebno pa za preustvaritev veliko bopastvo in vrednost. Od vsega tega izkoristimo še zelo malo, upamo pa, da bo polagoma bolje. Ta kraj je brez tekmece od botaničnih redkosti do drugih vrednosti. Naj omenim le to: kje se cveto kamelije pod snegom, kje se morete maha dopolniti smučati na Planku, po kosilu pa plavati neke na Slatini ali pod »Kristalome«, vse to pa dosežene iz Zagreba ali Ljubljane po malo več kot triurni vožnji od meje pa po petih urah vožnje...

Milan Babič

malokje. Te kamelije so dobili z Japonskega, obenem z zemljo. Lepo so se prilagodile podnebru in pravi, da tiste v Vatikanu, ki so ponos Rimljanov, daleč zastajajo tako po velikosti kot po številu cvetov. Kje bi našli to, razen pod Fudžijamo, da bi se risale si-koje kamelije na snežnem okrasu gore, pri nas Učke, in da bi obiskovalec to užival v lahni obleki brez zims

Književnost in družba

Knjiga Borisa Zihlerja »Književnost in družba« (Cankarjeva založba, 1957) sestavlja razprave in članki, objavljeni v revijah, knjigah in časopisih povojnega obdobja. Izjemno predstavlja dva članka iz predvojnega »Sodobnosti«. Oboje je namreč večinoma kot polemika, posredna ali neposredna. Spisi pa, ki so bili prvič tiskani kot uvodni knjigi ali ob obletnicah piscev, ki jih avtor obravnava, nosijo pozitivni pečat aktualnosti. Odnos med živo problematiko družbenega življenja v vsej svoji pestrosti ter odrazom in izrazom tega življenja v literaturi je tema, ki ustvarja iz posebnih delov celote knjige.

Na osnovi dejstva, da »prihaja v umetnosti na poseben način in s posebnimi sredstvi do izraza zavest ljudi«, da je umetnost »ena izmed oblik družbene zavesti«, se B. Zihler loti analize tega izražanja. Zavzema se za čim tesnejšo povezavo umetnosti z življenjem, konkretnim in celotnim. Od umetnosti pričakuje čim tesnejšo povezanost z notranjimi težnjami in razvojnimi zakonitostmi objektivnega sveta. Gre mu za življenjsko pristni umetniški odraz stvarnosti, za celovito, široko in v tej celovitosti in širini pravilno zaznane življenjske probleme. Umetnik mora kar najverneje slikati tipične značilnosti v tipičnih okoliščinah, se boriti za brezobziren odnos do svojega časa in družbe.

V korist umetnosti in seveda tudi družbenemu razvoju je avtor proti slehernemu trgatstvu umetnika od človeštva in družbe, proti vsaki izolaciji umetnosti. Pogoj za uspešno umetniško oblikovanje je med drugim prav v tem, da išče umetnik umetniški navdih sredi vsakda-

nega družbenega življenja. Vsa-ko umikanje temu stvarnemu življenju pa nujno povzroča subjektivno krojenje stvarnosti, laž in deformacijo. V tem je problem pojave dekadence, razkrajanja celovitosti življenja, delitve nedeljive enotnosti posameznega od splošnega, eksisten- ce od esence in — umetnosti od družbe. Iz take odtrganosti rase misel o družbeni nepogojnosti umetniškega ustvarjanja in pre- pričanje o nepotrebnosti ali celo škodljivem vplivu znanstve- nega razumevanja družbenega razvoja pri nastajanju umetnin. Vsako poudarjanje družbene determiniranosti posameznega človeškega bitja trči tako na vsako aprioristično pojmovanje človekove narave. Vsaka teorija o samostojnem karakterju pod-

zvesti je v popolnem nasprotju z njo. Iz družbene prakse je znano, »da se človek povsod, na vseh področjih svojega udej- stvovanja uveljavlja kot bitje, ki čustvuje in misli, misli in čustvuje in s svojo ustvarjalno domišljijo, pretvorjeno v de- janje, preobrazuje, izpreminja svet.« Zato je treba stremeti po človeku v človeštvo, po človeku v človeštvo in misli, tvorne domišljije in dejanja.

Iz spoznanja, da so vsa ne- enostranska obravnavanja živ- ljenja, umetnostni izrazi celovitosti življenjskih pojavov in re- šitve nepotvorjena odražanja stvarnosti v umetnosti bili iz- raženi v realistični obliki kot »spontani materialistični metodi umetniškega ustvarjanja«, se B. Zihler zavzema zanjo. Zaradi

vsebinske nerealnosti marsičesa, kar se proglasa za novo in sodo- bno, gre v resnici mimo življenja, mimo človeških odnosov in druž- bene resničnosti, se bori proti tem pojavom. Ti se pojavljajo v modernističnih formah in za- vedno ali nezavedno vcepajo v življenje principe ostarelega individualizma in anarhizma. Seveda pa taki pojavi ne more- jo biti ne sodobni in seveda ni- kakor ne napredni. Res napred- no in moderno je, po avtorje- vem mnenju, v umetnosti tisto, kar v ustrezni umetniški obliki odraža in izraža sodobno druž- beno življenje z vsemi njegovi- mi notranjimi protislovnostmi in objektivnimi razvojnimi tež- njami. Tako umetniško delo s svojim prikritim ali jasnim na- kazovanjem realno uresničljivih

možnosti progresivnega družbe- nega razvoja odkriva ljudem vedno nove in nove perspektive in jih oplaja z ustvarjalnim zanosom.

Nasprotno pa najrazličnejše »umetnine« sodobne malome- šanske idejne zmede vnašajo v družbo demoralizacijo in raz- krajanje, moralno dekadenco in družbeno laž. Zaradi odtrganosti posameznikov ali posameznih družbenih plasti od družbene celote se v tej in taki literaturi pojavlja literarno igrakanje, neživljenjsko filozofiranje in odmik od problemov sodobnosti.

Proti vsem takim pojavom iz »sarene literature«, kakor tudi proti vsaki idejni nejasnosti, nedoslednosti in nerazčiščenosti, se bori Boris Zihler v svo- jih razpravah in člankih. Z svo upravičenostjo zahteva »borbeni refleks« tudi od vseh tistih, »ki hočejo in v kolikor hočejo veljati za marksiste, da naj v našem času in našim ljudem ne govorijo in pišejo nesmislov, ki so po duhu in črki socializmu tuji, če že ne kar sovražni«.

V skladu z marksističnim konceptom je seveda Zihleru za vsako kulturno rast, za obliko- vanje celovitosti človeka in te- mu odgovarjajočo literaturo predpogoj osvoboditev. nepo- srednega proizvajalca izpod su- ženjske podrejenosti delitvi dela. Zaveda se, da ga s samo kritiko drobnoburžoaznega, individuali- stičnega literarnega izraza na osnovi dialektično materialistič- nih estetskih konceptov ni mo- goče odpraviti. Odpravila ga bo zmagovita socialistična pre- obraza vseh področij družbe- nega življenja. »Toda«, pravi avtor »pomaga ga odpravljati...«

Res je, kakor pravi B. Zihler »kar najemljivejša in načelna polemika eno izmed najboljših sredstev v našem idejnem boju za socializem. In ker je res tudi to, da ljudje iščejo odgo- vora na mnoga vprašanja, ki jih vznemirjajo«, bi bilo želeli, da bi s isto idejno oboroženostjo, s isto doslednostjo in borbenostjo, kakor je stopil Boris Zihler na področje obravnave odnosnosti med književnostjo in družbo, storilo še čim več naših druž- benih delavcev na svojih pod- ročjih.

Slavko Kremenšek

TUJCI O NAS

IZ KNJIGE VTISOV

V MODERNI GALERII

Ob svojem obisku v Ljubljani si je direktor Umetnostnega muzeja v Parizu Jean Cassou ogledal tudi stalno zbirko slovenskega slikarstva 20. stoletja v Moderni galeriji. Po ogledu je svoje vtise v spominski knjigi Moderne gale-rije takole izrazil:

»Na tem mestu bi hotel ko- legom iz Moderne galerije v Ljubljani ter ostalim sloven- skim prijateljem izraziti doživet in rahločuten užitek, ki sem ga imel ob prvem stiku s si- karstvom njihove dežele. Nje- gova najbolj značilna poteza se mi zdi nežna in plemenita

skromnost; skromnost, to od- liko mikavnosti in subtilne poezije začutilo že v šoli slovenskih impresionistov, ka- teri je tako težko doleteti mesto v evropskem impresio- nizmu in ki se kaže kot izvir- ni skladen pojav, kot nek- kaj čisto posebnega...«

POHVALE »SLOVENSKEMU ETNOGRAFU«

Znanstveniki — etnografi iz tujih dežel pozorno spremljajo razvoj slovenske in jugoslo- venske etnografije, saj jih privlači veliko, izvirno folklorno bogastvo naših narodov. Po- srednik med njimi in nasu etnografijo je v veliki meri tudi glasilo »Slovenski etno- graf«. Iz številnih pisem, ki jih prejema uredništvo glasila iz inozemstva, smo izbrali dva zgornja odlomka.

Paul Leser iz Hartfordske- ga etnografskega inštituta je ob prejemu letnika »Sloven- skega etnografa« v svoji za- hvali zapisal tudi tole: »Z mo- jimi najlepšimi zahvalami za vaše dobrodošlo darilo sprejmite tudi moje najtoplejšje čestitke za izdajo te velikeopetne mogel podrobno preštudirati publikacije. Seveda se nisem vsebinsko bogatega zvezka,

prebral sem le povzetke, pre- gledal slike in preštudiral nekatere opazke. Toda že se- danj me je prevzela bogata oprema in občudovanje po- membni novi material... Ne morem drugače, kot da dodam še eno pripombo. Če človek pri nas v Ameriki prelista zvezek, kakršen je vaš, dobi pravo domotožje po Evropi, kjer so študije, kakor so vase, še močne in jih spremlja splošno zanimanje, in kjer je možno, izdati tako bogato ilustriran zvezek. Pri nas v »bogati Ameriki« bi bilo to nemogoče... Tako se v mo- jemu zahvalu in občudovanju meša tudi kanec nevoščljivosti...«

Lanski letnik »Etnograf« pa je prejel dr. Oskar Moser iz Celovca s temi besedami: »V zadnjih dneh sem z vneto »prebiral to lepo knjigo in ve- dno znova moram poudarjati, da pomeni steber v etnografskih raziskavanjih jugovzhodne Sred. Evrope, ki ga skoraj ne moremo preceniti. Že nekda- nji Etnolog je bil dragocena publikacija, sedaj pa lahko rečem, da je vašim prizadeva- njem uspelo dati časopisu v zadnjih desetih letih simpatič- nega razvoja novo, vsekakor boljše podobo...«

»Znanost spreminja svet«

Pod tem mnogo obetajočim naslovom je pred nedavnim iz- šla pri Državnem založbi Sloveni- je knjiga ameriškega pisca Ja- mesa Stockeya, ki skuša na do- brih šestnajstih tiskovnih po- lah dati pregled nekakšnega pregled novejšega znanstvenega in teh- niškega napredka. Vendar je v resnici snov omejena na »uspe- he« nekaterih univerzitetnih in industrijskih raziskovalnih la- boratorijev v Združenih drža- vah Amerike, kakor beremo v kratkem uvodu, ki ga je napisal prevajalec ing. Albin Neržma. Tu zvevmo tudi, da so ugotovi- le, ki jih navaja pisec, bile zbrane do leta 1944, se pravi, da knjiga ne zajema velikih znanstvenih dogodkov zadnjih desetih ali dvanajstih let. Delo- ma je to pomanjkljivost sku- šal nadoknaditi prevajalec z ustreznimi opombami, ki pa so — sicer razumljivo — tudi zelo skope.

Področja, ki se odpirajo na- glo rastočemu znanju sodobne- ga človeka, so silno pisana, raz- nolika in obširna. »Univerzalno« znanje, ki ga je nekoč lahko učinkovito obvladoval posame- zen duh, je dandanes lahko last edino množice strokovnjakov, ki so intenzivno usmerjeni v svoje posebne probleme. Isto- časno pa je življenje slehernega zemljana tedaj bolj navezano na izsledke znanosti oziroma na njihovo tehnično realizacijo. Tako se mora tudi vsak posa- meznik seznanjati z zmeraj no- vim; ugotovitvami, vsaj v njih- ovih glavnih oblikih, še posebej pa velja to za tako imenovane- ga izobraženca, ki naj se pona- ša s sodobnim pogledom na svet. Res je, da so marsikateri raziskave in ugotovitve v svoji obliki laiku nedostopne, prav- tu pa je naloga poljudnoznan- stvene literature, da iz special- nih dosežkov izlušči njihov ob- pomen in ga v prikladni obliki približa čim širšemu krogu ve- doželjnih bralcev.

To kratko modrovanje, ki po- navlja znane resnice, je mislje- no kot ugovor zoper knjigo Ja- mesa Stockeya. Reči je treba, da nem je Državna založba prav na področju poljudnoznan- stvene književnosti posredova- la marsikaj zanimivega in ko- ristnega, toda prav tako je res, da s Stockeyem ni imela sreč- ne roke. Za sama zasnova knji- ge zbujajo dvome: avtor obravna- va najrazličnejša področja od

organske kemije preko elektro- nike do nuklearne fizike, zato je v svojih izjavah nujno skop, nepopoln in celo povpre- sen. Nedvomno je zelo razločen v znanstvenem svetu, toda videti je, da dobra poučenost še ne zadostuje za tako pisanje: morda se sliši protislovno, toda de- jstvo je, da so najboljši poljud- ne knjige pisali največje stro- kovnjaki in originalni razisko- valci. Stockey stvarno in dokaj suhoparno niza bolj ali manj znana dejstva, toda kljub mo- rebitemu popolni novosti njegove navedbe za bralca nimajo prave- gega čara; nikjer ne poskuša na izvirni ali slikovit način poja- sniti bistva nekega znanstvene- ga problema, marveč se zadol- voljuje s faktografijo, ki bral- cu ne nudi pravih predstav in ki se mu tudi ne vtisne globlje

v spomin. Knjiga nudi tedaj podobo dokaj improviziranega kompandija »splošno potrebne- ga znanja«, vendar tudi njena informativnost bistveno ne pre- sega, recimo, tekočih časopisnih poročil. O neoporečnosti oziro- ma zanesljivosti Stockeyevih trditve kajpada ne gre dvomiti, toda njegovo knjigo odloži bra- lec nepoštešen in razočaran, saj je v njej zaman iskal poleg po- uka tudi novih pobud za svojo radovednost.

Po svoji osnovi je knjiga o znanosti, ki spreminja svet, ne- dvomno aktualna in marsikdo bo segel po njej — toda prav v imenu tega širokega zanimanja bi želeli, da bi se Državna za- ložba ozirala še za kakšnim po- dobim in boljšim delom na me- maru bogato založenem medna- rodnem tržišču. Vž.

Zaton nemške revije

Pred dnevi se je z zadnjo številko poslovil od bralcev nemški dvomesniški »Texte und Zeichen«. Ki ga je izda- valo založba H. Luchterhand v Darmstadtu. Revija je izha-

jala le tri leta in zanimivo je, da ji je »največ toliko« pri- zdil njen urednik Alfred Ander- schke, ko je začela izha- jati.

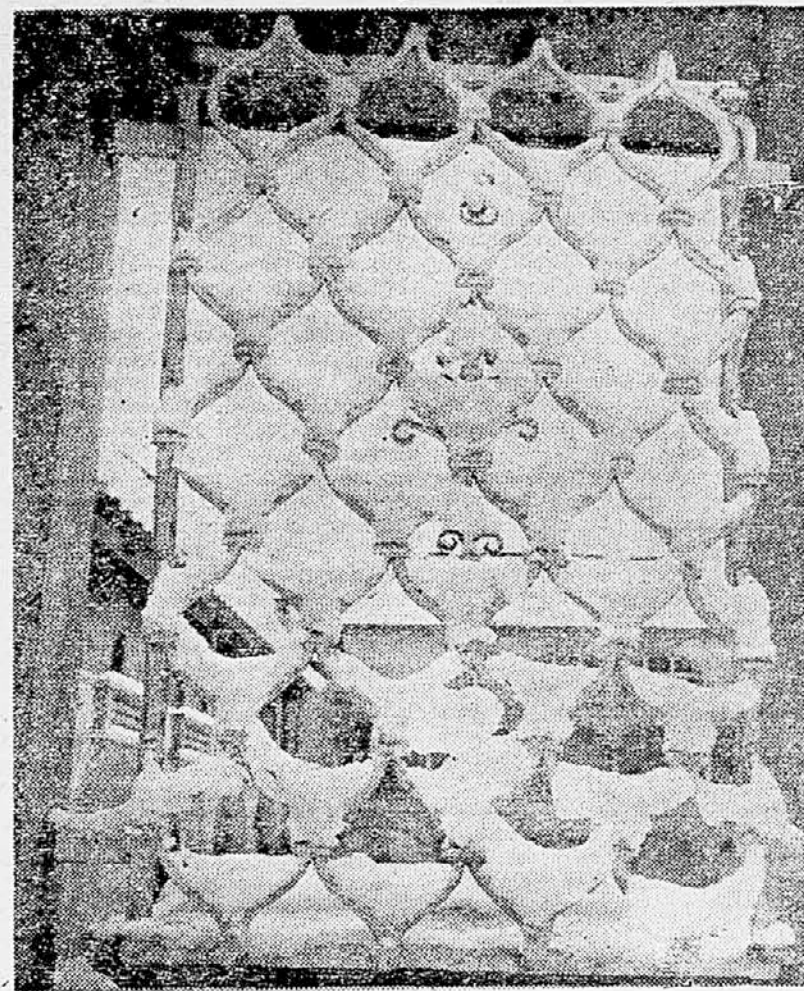
Z revijo »Texte und Zei- chen« ni izginila katera si bo- di izmed mnogih revij, o ka- terih je znano, da imajo po- gosto prav kratko življenje. Ne, ta dvomesnik je bil v današnjem zahodnonemškem literarnem svetu najresnejši poskus, približati se slovste- vemu razvoju drugih narodov in nekoliko nadomestiti tisto, kar so Nemci zamudili v dobi nacizma. Revija je odpirala svoje razdelke prav raznovrst- nim vprašanjem z mnogih področij, se z ostrim kritičnim pogledom lotevala raznih ne- zdravih pojavov v nemškem kulturnem in javnem življe- nju in s široko razgledanostjo seznanjala svoje bralce s ti- stimi, kar je danes živega in novega v svetovnih literatu- rah.

Marsikateri izmed doseda- njih sodelavcev revije si bo zdaj težko iskal drug prostor ali bo tudi moral umolkovati. Bo pač precej res stavek, ki ga je zapisal kot zaključek svojega članka »Današnji nem- ški duh« v zadnji številki te revije ameriški profesor Kauf- mann: »Podoba je, kakor da je narod pesnikov in mislecev, skladateljev in zgodovinarjev postal narod založnikov in trgovcev.«

J. G.

Grad v črnem in belem. Foto Vlastja

Zimska pravljica. Foto Vlastja.

PRAVKAR IZŠLO

Pred drugo stoletnico

Valentin Vodnik: IZBRANE PESMI

Prva je bližajočo se 200-letnico rojstva pesnika Valentina Vodnika počastila Slovenska Matica in v svoji zbirki »Vezana beseda« izdala skrbno urejen in komentiran izbor njegovih pe- smi. Založnica je s to knjigo želela približati skromnega, a za nas tako pomembnega pesnika današnjemu bralcu z vsemi stil- nimi in motivnimi značilnostmi, ki so še danes privlačne in zanimive. Zato ga je predstavila z obširnim izborom, razvršče- nim v pet razdelkov: začetniške pesmi iz pisaniške dobe, obšir- nejši in pomembnejši teksti, napisi in podobni drobci, uganka in v petem Vodnikov prevod iz latinščine, grščine, italijan- ščine in nemščine. Urednik izbora Alfonz Gspan je napisal tudi spremljevalne opombe. O tej pomembni knjigi, ki nima vrednosti samo kot jubilejna izdaja, bomo z našimi bralci še obširneje spregovorili.

Z odra v knjigo

Branko Hofman: SVETLOBA VELIKE SAMOTE

Pred dvema leti je mariborsko gledališče uprizorilo domačo odsko noviteto, dramo Branka Hofmana »Svetloba velike sa- mote«. Te dni je založba Obzorja v Mariboru izdala dramo v knjižni obliki. Mladi pisatelj je v svojem odskem delu zastavil problem moralne odgovornosti revolucionarja, ki se sicer iz deloma objektivnih razlogov ne udeležil revolucionarnega udara, pa sam v sebi ne najde opravičila za to ravnanje. Zgodbo je postavil v imaginarno okolje glavnega mesta neke tuje države.

Oz ukrajinske protoklosti

Ivan Franko: ZAHAR BERKUT

V šestinštidesetem zvezku »Knjižnice Sinjega galeba« je Mladinska knjiga v prevodu Pavla Holecika predstavila svojim bralcem ugodnega in plodovitega predstavnika ukrajinske knji- ževnosti, pesnika in pisatelja Ivana Jakovljeviča Franka. Odlo- čila se je za njegovo zgodovinsko povest »Zahar Berkut«. Delo govori v slogu, ki je našim bralcem poznan iz Finčgarja in Sienkiewiczovih romanov, o boljeh staroslavskih naseljenecv v Ukrajini proti vodu mongolsko-tatarskih plemen v prvi polo- vici trinajstega stoletja. Prevod je ilustriral Karel Zelenko.

Drobec iz armenskih pravljic

»ZLATA VRTNICA«

Trinštideseti zvezek knjižnice »Cebelica« Mladinske knji- ge pripoveduje najmlajšim bralcem v priredbi Alberta Široka in s slikami Toneta Znidaršiča eno najlepših armenskih ljudskih pravljic, zgodbo o zlati vrtnici. Na prijeten način so v njej združene lastnosti pravljic vseh narodov: poetična pripoved; hvalnica poštenju preprostih in pouk o vrednosti delavnega življenja vsem, ki dela in trpljenja ne poznajo.

Razstava koroških slikarjev

Kadar spoznaš sosedo, ga pričneš tudi ceniti. Najbolj od- kritično sredstvo za medse- bojno spoznavanje pa je prav gotovo likovna umetnost. Lepi, prodorni in pristrni jezik te pa- noge človeškega kulturnega udejstvovanja gradi trdne mo- stove med narodi, kajti tu od- padejo vsi tvorni oziri in zapre- ke, na njihovo mesto pa stopijo plemenito tekmovanje, občudo- vanje in zamenjava duhovnih dobrin. S sosedno Koroško smo v zadnjih letih zgradili tak most: l. 1954 je bila v Ljubljani odprta razstava sodobne koro- ške grafike. l. 1956 smo spoznali »Novejšo koroško slikarstvo«, lansk leto je odlični slikar W. Berg pokazal pregled svojega dela in letos je Moderna gale-rija pripravila lepo razstavo »Koroških slikarjev«. Koroška da- nes za nas ne pomeni več »ne- znane dežele«. Poznavanje nje- ne likovne umetnosti pa ima za- nas tudi globlji pomen. Zave- dajmo se, da ni slučajno prišla k nam s Koroškega najbolj oti- pljiva umetnostna osebnost 15. stoletja — mojster Janes s pri- imkom Ljubljanski.

Koroški slikarji, ki trenutno razstavljajo v Moderni galeriji, predstavljajo zanimivo in ubra- no skupino. Dva umetnika in si-

cer Mahringerja ter Floriana smo spoznali že na razstavi l. 1956, ostali pa so novi gostje. Splošni vtis razstave počiva na resnem in solidnem pristopu k slikarskim problemom tako v formalnem, kakor tudi v teh- ničnem oziru. Najsi gre za jasne umetnostne realizacije ali samo za poizkuse, vsepovsod se koro- ški slikarji s skrajno solid- nostjo spravijo na delo, na raz- stavi ne najdemo ničesar, kar bi bilo narejeno samo na po- lovicu, ali pa bi se zadovoljilo z igrakasto samozadovoljnostjo. To so dobri in solidni delavci, ki se — v znamenju sodobnega vretja in iskanja — vsak na svoj individualni način borijo za čim bolj lasten in adekvaten umetnostni izraz. Dobro pozna- jo umetnostno tvornost polpre- teklega časa tujih narodov (predvsem Francozov), zelo močno pa so tudi vplivi domače tradicije (n. pr. Kokoschke). Po- sebnost naslonitev na lastno umetnostno preteklost je poziti- vno dejstvo, ki je že in bo nuj- no rodilo dobre sadove. Kakor na vseh sodobnih razstavah, ta- ko je tudi tu vidna elogovna neenotnost, ki je deloma posled- dica individualnega iskanja, de- loma pa izvira iz naslovnosti na že formulirane rešitve sodobne

umetnosti od poetspresionizma tja do abstraktnega slikarstva. Najmočnejša slikarska ose- bnost na razstavi je Anton Ma- hringer. Vrsta njegovih oljnatih podob in akvarelov nas prepri- ča o tem. Umetnik, ki je po ro- du Nemec, se je naselil na Ko- roškem, kjer se je tesno povezal z zemljo. Prvotno je bil Kolli- gov učenec, kasneje je dobil nato pa je prešel k samostoj- nemu reševanju slikarskih vpra- šanj. Njegov slikarski svet je kristalinično urejen, očisteni slu- čajnosti, barvno jasen ter opti- mičen, včasih celo romanti- čen. Krajina je — kakor bi jo gledali skozi steklo — organi- zirana v nevsipljive stereometrič- ne like, ki ponazarjajo bistvo njenega značaja. Nagnjenost k analizi vodi slikarja nekako or- ganizirano v svet abstraktno umet- nosti (»Rob gozda«). Druga za- nimiva osebnost je Maks Flo- rian. Njegova podoba »Rumeni tulpani in perunike« kaže vse odlike tega slikarja. V teh ro- žah počiva mnogo razmišljanja in hrupavega razpoloženja, si- likar je šel daleč preko njihove trenutne eksistence. Tudi »Zem- ski akt«, trdno postavljen v prostor, je uspešna umetnostna realizacija. Poglavlje zase so le-

pi in virtuozno grajeni akvare- li, kjer se je slikar močno pri- bližal bistvu krajinskega ali ti- hožitnega izraza. Zadržana, to- da izredno topla barvna muzika odmeva s platen K. Bauerja (»Slika pristanišča«, »Deklica z rožami«). Njegova slikarska go- vorica je skopa, toda zelo pre- pričljiva. Sodobnemu slikarske- mu izrazu je posvečeno slikar- stvo E. Wuchererja. Njegov svet je po večini abstrakten ali vsaj na robu tega slikarskega izraza, posebna njegova odlika je velik smisel za barvno har- monijo. Nekoliko podobno mu je F. Schneeweis, le da je kre- pejši organizator in za spozna- nje bolj hladen. Primerjajmo njegovo podobo »Motiv s Supe- taram« z onimi hrvatskega moj- stru Joba. Izrazno močan je si- likar K. Schmidt, posebno uspe- šen je »Avtoportret s hčerko«. Navidezno skromno, pastozno slikarstvo K. Starka razpolaga z obsežnim registrom sijajnega poznavanja narave (»Gorska krajina«).

Pravzaprav bi morali naštetl imena vseh razstavljalcev in vsaj površno analizirati njho- vo delo. Kajti, kakor sem ome- nil že v uvodu, to koroški si- likarji tudi zaslužijo. Toda mo- jemu pisanju je prostor ome- jen. Razstavo »Koroških slikar-jev«, ki bo odprta do 31. t. m., obiskovalcem toplo in s prepi- čanjem priporočam.

Dr. S. Mikul

ČRTICA O

Obljubil sem, da bom napisal črtico o Črnookici. Sedel sem in poskušal:

»Josef je stopal poklapano in podklica je po tlaku žalostno pritrdila njegovemu občutju, ko je nenadoma zagledal na drugi strani ulice črnolase bitje, ki so mu žarele izpod bledega čela črne oči...«

Ni šlo naprej, pa sem zastavil drugače:

»Mestna četrt je bučala kot vsak večer in Haviček, ki je bil ponosen na to, da ga nobena stvar ne spravi iz tira, je stopal pod neon-skimi napismi na večerni obrok turške kave. Toda, med kavarniškimi vrati...«

Tam naj bi Haviček srečal Črnookico.

Pri vseh poskusih se nisem mogel prebiti niti do konca drugega stavka.

Zato povem še vam, kajti Črnookica že ve, da sem sam drugi junak te zgodbe:

Pil sem čokoladno mleko in prigrizoval kifeljčke, ko je stopila v bleščeči lokal deklica. Imela je črne oči pod belim čelom in na to čelo so padali črni lasje. Njene roke so bile nežne in prsi drobne. Potegnil sem svojo skodelico čisto na mizni rob, da bi deklica prisadila k meni.

Deklica se je ozrla po zasadenih omizjih pod sijočimi stenskim lestenci. Ko je prisadila, sem bil vesel, zakaj deklica je imela take oči, ko da že dolga leta streže bolni materi, in tako drobne prsi, ko da že dolga leta strada.

Govorila sva več, kot je navada pri bežnem srečanju. Ošla sva skupaj v vrvež vetrne ulice, pri tretji hiši sva se pa morala ločiti.

— Srčkana deklica si, — sem ji rekel. — Rad bi ti dal kaj lepega. Toda cvetličarne so že zaprte, ne morem ti kupiti šopka. Tudi te ne morem peljati za reko, da bi gledala, kako se ogleduje mesec v vodi. Ker, kot vidiš, prši iz megle. Veš kaj, čez tri dni boš v »Praske

ČRNOOKICI

noviny» brala črtico o Črnookici. Vidi, da bo tisto moj poklon tebi.

Moral bi napisati črtico, ki bi bila vsaj nekoliko vredna Črnookice. Poskušal sem, a dlje kot malo od srede drugega stavka naprej se nisem prebil.

Zdaj bo torej, Črnookica, brala tole. Poslušaj me:

Gotovo si slišala o ljubezni:

Oba, on in ona, morata eden ob drugem izgorevati za nekaj višjega.

Ljubezen mora biti še nekaj drugega, ne le potešitev človekovega hrepenenja.

Ljubezen brez cilja je zgrešena.

Toda, Črnookica, kadar mislim na tvoje oči, obenem ne mislim tudi na te stvari, za katere gotovo veš tudi ti. Kadar mislim na tvoje oči, bi se poglaval tudi v Vitavo, če bi ti to hotela.

Najlepša deklica na svetu si, čeprav imaš preširoko čelo in čeprav so ti usta potegnjena na jok tudi tedaj, ko se smehljaš. Prsi imaš drobne, predrobne, in ročice pretanke, a vseeno mi prepeva vse do Tater, ko mislim nate.

Kako polepšuješ svet, Črnookical!

No, ljudje, ne verjemite mi vsega tega. Res je le to, da sem videl v zajtrkovalnici črnooko deklico takih oči, ko da že dolga leta streže bolni materi, in drobni prsi, ko da že dolga leta strada. Se bolj res pa je, da se moram ponoviti, ko planem iz rahlega spanja, trapiš z vsem močnim, da ne bi zblaznel ob misli na tisto, ki ima modre oči in bi morala nositi na prstancu še zmeraj moj poročni prstan; ob misli na Boženo, čeprav njene modre oči niso take, ko da bi kdaj stregla bolni materi. Moram se trapiš z vsem mogočim, tudi s črticami o Črnookici.

Navsezadnje tudi vem, da bi bila Črnookica bolj vesela pol litrčka mleka za bolno mater kot pa črtice o sebi. Miklavž Gorbiš

NAZORNII POUK

Glejte, — reče kontrolor Doubravnik — najbolj žalostno je to, da se na tako malo ljudi približati neži črnooki duši. Človek se zna približati ženi, moški se zna približati ženi, toda kadar se je treba približati otroku — tega ne zna nihče. Vzemimo, na primer, bajke. Če pripovedujemo kakemu otroku o Rdeči kapici, ali o princesi na fižolu, — naj me vrag vzame, če tisti otrok ve, kaj je volk, kaj je princesa in kaj je fižol. Morda njegov oče ne sme jesti fižola, ker ima ponosi težave z želodcem, zato pa tudi njegovo rodno dečo fižola niti ne vidi. In vi mi potem pojasnate, da je fižol stročnica. Princesa na stroku! Je to mar predstava! Ravno sem imel v sorodstvu tak primer. Moj nečak, se pravi, sin najstarejšega brata moje žene ima deklico. Stanujejo v hiši poleg nas, toda najemninu plačujejo še po stari ceni. Nekoč sem bil pri njih ravno takrat, ko so deklici pripovedovali neko bajko. Ko so nehali pripovedovati, je deklica vprašala: »Tata, kaj je to steklena planina?« On ji je odgovoril: »No... pa, to je hrib, ki je ves iz stekla.« Ona je deklica zopet vprašala: »Tata, pa kaj je to hrib?« In on je rekel: »Pa... hrib, no vrh.« Deklica pa zopet: »Pa kaj je to vrh?« Nato oče: »Zaboga, otrok, kako si nadležna. Vrh je... no, vrh je — vrh. Če nekaj ni niti ravno niti ugreznjeno, tisto je hrib ali vrh ali planina. Sicer pa, tam imaš igrače in ne jezi me več.«

Deklica je ubogala, šla je in se začela igrati z igračami. Kmalu nato pa je zopet vprašala: »Tata, hotela bi te nekaj vprašati!« »No, kaj zopet hočeš?« »Ali je naša vzgojiteljica hrib ali planina?« »Kaj žlobudraš?« je izbuljil oči tata. Deklica pa je nato dejala: »Pa... sinoči si rekel, da vrh in planina nista ravna...«

Glejte, tako je z otroško dušo. Med nami odraslimi je kakor izgubljenost. Nihče se ji ne približuje. Toda jaz imam za tako stvar povsem drugo metodo. Jaz vse to — ponazorim! To je moj recept. Sinoči je prišla mala k meni in rekla: »Dedeček! V resnici nisem njen ded: Ker pa so v našem sorodstvu vsi dedi pomrli, igrati tingo deda jaz — moja žena pa babica zato, da bi otrok imel, kakor pravimo, po številu popolno sorodstvo. Torej, k meni je prišla ta petletna deklica in rekla: »Dedeček, kaj je to vas?« To je vprašanje! In kaj naj odgovorim temu ubogemu otroku? Ali mu je treba pojasnjevati, da je vds... no... če vam povem po pravici, jaz ji tega ne bi mogel pošteno pojasniti! Ne, jaz ne vodim praznih razgovorov, od katerih nima otrok nikakih koristi. Jaz delam vse nazorno. »Počakaj, Miluška,« sem ji rekel. »V nedeljo je tam, kjer je doma teta Tina, sejem. Vzel te bom s seboj, pa boš videla, kaj je vasi!«

Da, to je prava pot k otroški duši! V nedeljo torej sem prijel lepega otroka za roko — naj gleda! Dragi moj, naši seji so se kot neke proslave! Gledala bo od začudenja! Tina je — ona je namreč moja sestra — vdova, toda ima hišo kot škafico in zelo ceni vsakršno proslavo. Zato bo pojedina! Toda glavno je, da bo deklica imela nazorni pouk!

Prijatelj! — reče kontrolor Doubravnik čez teden dni — bilo je imenitno! Kako ta moja Tina kuha! To je prava umetnost! Če omenim samo tisto juho, ki ni bila premastna ne preredita — in tisti vonj in okus, pa govejše meso z omako, čudovit kos, rebra, ki so bila sočna kot torte. In nadevani golobi. Jaz pa imam to najrajši! No, kaj naj vam povem! Velikostna gostinja! Pa vse to ni nič. Če bi vsaj mogli videti oči tiste male

punčke! Ko sva izstopila iz voza, je rekla: »Torej to je vas, dedek?« Jaz pa sem ji odgovoril: »Da, Miluška, to je tista vas, o kateri ne bi imela nikake predstave, če ti je ne bi nazorno pokazal.« Ona pa me je prijel za roko in nikakor ni mogla odtrgati oči od tistih hiš in kozolcev. Kaj hočete, mestni otrok! Kaj se more ona naučiti na našem Žižkovu! Hiša, hiša in za hišo — tovarna. In kadar pride iz hiše, bi jo morali prilepiti za nogo, da ne bi priletela pod avtomobil. In tam, na sejmju! Vse sva obhodila. Vozil sem se z njo na vrtljaku in s tem zapravlil dne kroni. Kupil sem ji punčko iz medenjača, buljila sva pol ure v papir, ki je potovala iz vrečice ljude, »planet«. Na gugalnico jo nismo mogli prebuditi. Nič čudnega — toliko vtisov in pa toliko hoje! Zavi sem jo v šal in na rokah odnesel v voz in iz voza domov. Niti po poti se ni prebudila. Predal sem jo nečaku, in zdaj imam tako blažen občutek, da sem storil za deklico res nekaj dobrega. Naučila se je nekaj, na kar ne bo pozabila do smrti. Zdal otrok vsaj ve, kaj je vaško posestvo, kaj je vaška hiša. O vsem tem ima svojo predstavo, in sicer brez vsakega pojasnila, brez jeze, brez izpraševanja. Skratka, kakor sem rekel:

HANS BENDER OVČJA KRI PREVEDEL JANEZ GRADISNIK

Pričujoča zgodba je iz zbirke novel mladega nemškega pripovednika, ki je izšla z naslovom »Volkovi in golobi« pri založbi Carl Hanser v Münchenu.

Pogel je bil čredo na skedenj. Krila vrat so ostala odprta. Zadalj v temi so se gnetle ovce s hrbtom ob hrbtu, belosivi, volnati, nemi gricki. Obrazji so jim bili obrnjeni naprej: nosovi, oči, solznice.

Ovčar je zasadih sekuro v rob in potegnil klado na sredino. Obrisal si je pot v rokave in stopil proti ovcam. Po treh korakih je obstal, se zasukal in šel hitreje kakor po navadi čez dvorišče na cesto.

Mrtva ulica. Le v nekaj hišah so bili ljudje, mnoge so bile požgane, razklane od granat, ki so zabodile v vas z vojaškega vadišča. Pred dvorišči so stale deske z prepovedmi: »Prehod prepovedan!« — Nesprožen izstrelak — Off limits! — in z apnom pobeljene plošče s črnimi mrtvaškimi glavami in prekritimi kostmi. V sledove tankovskih verig se je stekalo blato. Cesta je držala daleč tja proti ravnini vojaškega vadišča, ki je nosilo veliko nebo.

Na desni, v zadnji hiši, je stanoval Aleks, ki je bil vojaški voznik. Njegov olijnozeleni tovornik je stal pred hišo. Ovčar je šel noter, ne da bi potrkal. Aleks se je vzdignil s kavča za mizo. Utrnil je cigareto v pepelniku in potisnil roke v bočne žepne svoje žabe.

»Ze spet povelje,« je rekel ovčar.

»Kaj je zdaj?« je vprašal Aleks, sedel na mizni rob in zabingljal z nogami.

»Ne morem se dotakniti živali,« je dejal ovčar.

»Jaz bi se tudi ne mogel,« je rekel Aleks. »Jaz tudi nerad prizadenem kaj taki živali; rajši naredim kaj komu drugemu kot pa taki živali.«

»Ce greš še enkrat z menoj k poveljniku —«

»Povedali nama bodo prav tisto ko včeraj,« je rekel Aleks. Pogledal je na zapesno uro in dejal: »Deset minut do dveh! V desetih minutah se moram odpeljati. Nujno vožnjo imam.«

Ovčar je bil vzel povelje iz žepa in ga razgrnil.

»Vem, kaj piše tam,« je rekel Aleks. »Poveljnik pravi, da tega ne more spremeniti. Povelja ni dal on. Dal ga je poveljnik, višji od njega.«

»Ce bi govoril še enkrat z njim —«

»Bi me vrgel ven,« je rekel Aleks.

Vzel je z mize zavojček cigaret in udaril s členki po dnu zavojčka, da so se cigarete vzdignile iz staniola. Medtem ko je kresal z vžigalnikom, ki se ni hotel prižgati, je rekel ovčar: »Ce bi še enkrat s poveljnikom — mogoče dovoli pašo vsaj za dva, tri mesece, preden se začnejo manevri.«

Človek se mora znati približati otroku. In nazorni pouk je najboljša metoda!

— No, gospod kontrolor, kaj pravi vaša Miluška o nedeljskem izletu?

— Hm... pustimo to!

— Kaj... pa ni morda bolna?

— Hm, ona in bolezen! V njej je sto vragov!

— Toda prostim vas, kaj se je zgodilo? Pa ste bili tako navdušeni!

— Da, bil sem navdušen, bil... Toda stvar je taka. Človek pravi sam sebi: približaj se otroku in mu nudi nazorni pouk. Vsi mu pripovedujejo strašno učen, otrok pa od tega nima nikake koristi. Stvar mu je treba pokazati, in otrok si ustvari svoje osebno mnenje, ki mu ostane v spominu vse življenje. Da, človek si to tako zamišlja. Medtem pa! Greš z njo v vas, jo vlečeš nazaj in izdajaš denar samo zato, da bi spoznala, kaj je vas... In kakšen je konec? Danes jo gledam skozi okno, kako se igra dolj z Jurčkom. To je sinko našega sosedu Harvata, ki je nekaj starejši od nje. Jaz namreč rad poslušam, kako se otroci pogovarjajo med seboj. Človek se mora vživeti v njihov način mišljenja. Poslušal sem in gledal, kako se je ta žaba delala pred dečkom važno.

— Ej, razumeš, — mu je rekla. — Ti misliš, da je Praga nekaj? Ko bi videl pravo vas, tedaj bi šele zjaval od začudenja, koliko je tam ljudi! Tam ni tako kot tu, da se lahko igraš na ulici! Tam se ne moreš poditi naokoli — v vasi je toliko ljudi, da se komaj premikaš. Tam je toliko kmetov, da se med njimi sploh ne moreš preriniti in ne vidiš nič drugega kot krila in kolena. In kmetje niso taki kot tukajšnji ljudje, da hodijo le od doma v službo in iz službe domov. Kmetje so vsi skunaj in nenehno nekaj kupujejo: limonado, prstane, bombone ali pa medenjak. Tudi naš ded je bil nekoč kmet, pa mi je kupil punčko iz medenjača, prstana in limonade pa mi ni kupil niti bombonov. Če bi pa še bil kmet — bi mi tudi vse to kupil.

Torej, kaj pravite na to? Pa to še ni vse. Le poslušajte:

— Otroci na vasi žive povsem drugače — je nadaljevala Miluška — kot pa mi v Pragi. Po vsej vasi so vrtljaki in gugalnice. Kmetje pa dajejo otrokom denar, da se na njih vozijo ali gugaajo. Nekateri kmečki otroci igrajo s taktom na trobento in tolčejo po bobnu. Lahko se tudi postavljajo na glavo in skačejo, in ko so se dovolj naskakali, tedaj vzamejo krožnik, in kmetje jim mečejo vanj denar, da bi imeli za bombone. Tudi pice so na vasi popolnoma drugačne kot v Pragi. Kmetje imajo papige, in kadar morajo dobiti pismo, tedaj jim ga iz vrečice potegne papiga.

— To ni res! — je vzklitil deček.

— Za to so pismočonoše!

— Ah, ti si neumen! — je odsekala Miluška. — Tako je tu v mestu, toda na vasi to delajo papige. Jaz sem videla dve in obe sta kmetom delili pisma.

— In kaj je s konji? — je vprašal mali Harvat. On je namreč nor za konji.

— Ojoj, če bi jih videl, tedaj bi šele odpiral usta od začudenja! — se je delala Miluška važna. — To so konji! Ne taki, kakršni so tu v Pragi, ki vlečejo vozove. Na kmetjih žive konji popolnoma svobodno, in kadar jih kmet pokliče, se vzpenje in hodi po dveh nogah ter plešejo.

— Ali na njih ne jaha policaj kot v Pragi?

— Ne! Na vasi ne jaha jo na konjih policaji, temveč samo opice. In kadar se hoče kmet usesti, počti samo z bičem in konj mu prinese stol... Glejte, tako je, kadar se človek potruži, da nudi otrokom nazorni pouk.

EDVARD BASSI

»To mu moraš reči sam,« je dejal Aleks, smuknil v svojo jopo, zaprl zadrgo in vzel s stola usnjene rokavice.

»Jaz vendar ne morem govoriti z njim,« je dejal ovčar.

»V vsej vasi si ti edini, ki se lahko sporazumeš z njim.«

»Sporazumem se že,« je rekel Aleks, »ampak pri njem gre trdo.«

Stopil je proti vratom. Ovčar se je odmaknil za korak. Se vedno je držal povelje v rokah. Aleks mu je pogledal v oči in rekel brz nato: »Poskusi sam, ovčar. Da, mogoče bo čisto dobro, če prideš sam k njemu. Podriš mu povelje pod nos in rečeš: »Ne morem klati svojih ovč! Razumeš, rečeš mu: »Ne morem klati svojih ovč! Ovce se pravi sheep. Klati se pravi kill in ne se pravi not. I not kill my sheep. Zapomi si: I not kill my sheep.«

Ovčar je odšel iz sobe, se spustil po kamnitih stopnicah in se ustavil spodaj pred tovornikom. Aleks mu je potrkal po rami, se povzpela na stopnico in mu od zgoraj še enkrat zaklical: »I not kill my sheep. Ali si boš zapomnil?«

Ovčar je molčal.

»Sheep: ovce, klati: kill, ne: not.«

»Je že dobro,« je rekel ovčar.

Motor se je vžgal. Kolesa so se zavrtela po blatu, potem so prišla, in široka, prazna škattla se je odpeljala po cesti proti vadišču.

Travniki na levi in na desni ob poti so bili preplavljeni z vodo, ki je curljala iz počrnelih kopice snega. Kjer je voda otekla, se je pod ovenelimi bilkami svetlelo prvo zelenje. Z vojaškega vadišča so prihajali vojaki, kakih deset, dvanajst, in z njimi je bil neki narednik. Ovčarja so poznali, ker je bil pasel ovce blizu njih. Obstali so, se zagledali vanj in ga nagovarjali v jeziku, ki ga ni razumel. Smejali so se, da so kazali bele zobe, izvlekli zavojčke s cigaretami iz žepov in mu jih držali pred prsmi.

Ovčarju so Aleksove besede še zvenele v ušesih in sunkovito je rekel: »I not kill my sheep.«

Gledali so ga in majali z glavami. Vzel je povelje iz žepa in potegnil s kazalcem po vrsticah.

Vojaki so mu zveli povelje iz roke. Govorili so med seboj, izrekli »sheep« in »not« in »kill«, in ker so bili vedno živahnjeji in so se smejali in ga treptali po ramenu, je mislil, da bo zdaj vse dobro, povedali bodo poveljniku in spet bo smel past ovce na vojaškem vadišču kakor vsa leta prej. In če bodo imele krmo, mu jih ne bo treba klati.

Vojaki so ga zvelkli s seboj v krmo »Pri pošti«. Julius mu je morla prinesiti čašo piva in kozareček žganja. Vojaki sami so pili eno čašo za drugo, smejali so se, se šalili, se dregali s komolci, podstavljali noge in drug drugemu izmikali stole izpod zadnjice. Metali so novce v avtomate, in

kadar je zarožljalo prgišče drobiža v skodelo na spodnjem koncu, so zatulili.

Ko je ovčar odšel, so šli vojaki za njim, s pivskimi steklenicami pod pazduhami. Samo narednik je ostal pri okrogli mizi.

Asta se je bevskejke poglala iz hiše. Zagnala se je v vojake, pa jo je ovčar poklical nazaj. Mahaje z repom se je spustila k njegovim čevljem.

Potem so tudi vojaki zagledali ovce v temi, hrbet ob hrbtu, belosive, volnate neme grčke. Obrazji so jim bili obrnjeni naprej: nosovi, oči, solznice.

Vojaki so naredili še po en požirek iz steklenice. Slekli so bluze in jih vrgli čez sekiro na panju. Pod bluzami so nosili snežno bele trikoje. Ob zapeljivih so imeli srebrne veržice in zlate ure, vsak pa je imel tudi nož za pasom, ozke, žlebičaste nože, podobne drug drugemu.

Tisti, ki mu je bilo ime Ed, je potegnil neko ovco iz teme, in spredaj, kjer je bilo svetlo, ji je zarinil nož za ušesom v kožuh. Nemo se je zgrudila, legla na bok. Kri je kapljala na zemljo in parklji so drgetali.

Tudi drugi vojaki so eden za drugim šli k ovcam in jih začeli vlačiti bliže.

Ovčar je zakričal svoje na pamet naučene besede:

»I not kill my sheep!«

»Da, dobro — we kill your sheep,« so rekli vojaki, in so storili kakor Ed, James in John, Bill in Warren, Donald in Burt, Francis in Bruce. Vsak je zarinil svoj ovcí nož za ušesom v kožuh.

Zraven prve ovce je padla druga, tretja, četrta, peta, šesta, gora ovac. Nemo so se grudile, legale na bok. Kri je kapljala na zemljo in parklji so drgetali.

Zakaj niso beketale? Vsaj beketale bi bile lahko. Ali rade umirajo? Asta je pritiskala glavo ovčarju ob koleno. S ceste je zavpil narednik. Z razkrcenimi nogami je stal tam in si upiral roke v bok.

Drug za drugim so prihajali vojaki s skednja. Zatikali so si nože za pas in gledali dol po sebi. Da pomirijo vpijočega narednika, so rekli: »Blood of sheep.« — Samo ovčja kri.

Obrsali so si krvave dlani ob trikoje in nekateri so šli h koritu, si umili v vodi roke in jih zdrgnili ob hlače, da so se posušile. Obekli so bluze in jih zapeli, od spodaj navzgor.

Šli so k ovčarju in mu podali roke. »Okay?« so vprašali.

»Da, dobro je,« je rekel ovčar.

»Dobrou?«

»Da, že dobro!«

Narednik je poveljeval. Vojaki so se postavili v vrsto in odkorakali proti vadišču.

Ovčar je gledal za njimi, dokler niso začeli peti.

Najdihojca

„Ah, saj je vseeno!“

Ko je šel Iztok prvo leto v šolo, je pomilovalno gledal na otroke, ki so ostali doma. Zaničljivo se je mrdal njihovim potičkam in tortam, ki so jih pekli iz peska in mivke.

Ko je hodil v drugi razred, je sočutno gledal na »črvčke«, ki so hodili v prvi razred. Tako jih je sam imenoval.

Ko pa je obiskoval že tretji razred, so postali njegovi koraki dolgi in moški. Roke je tlačil globoko v žep. Zdaj se ni niti več ozri na otroke, ki so pekli potičke iz peska, niti ne na prve »črvčke«. Bil je tako vzvišen nad vsemi, da jim ni privoščil niti pogleda.

V šoli je še kar dobro vozil. Tako je vsaj rekla mama. Vse do pomladi. Tedaj se je pa začelo. Ne vem, ali je bila temu kriva pomlad. Ze februarja je privihrala k nam, da so začudene rože planile iz zemlje, kar tako, prav površno nalepotičene. Glavice so jim kukale iz zelenih plaščkov in kar sram jih je bilo.

No, potem je pa muhasta pomlad kmalu spet odvihrala. Le kaj ji je bilo? Pustila je rože in smolnate popke na drevju, da so skoraj umrli pod puhastimi snežinkami.

Skratka, bilo je vse narobe in tudi z Iztokom.

V šolo bi šel tudi brez tor-

bice, če bi mama tega ne opazila. Domov se je vračal brez plašča. Rokavice in kapo je že izgubil. Naloge je tako natečkal, da bi se še Tom Sawyer zjokal nad njimi. Obleka, nogavice, čevlji, vse je žalostno viselo po stolih ali ležalo po kotih. Mama ga je prosila, oštevala. Čeravno je že zaspal, ga je neusmiljeno zbudila, da je pospravil svoje stvari.

»Doslodna moram biti,« si je rekla mama.

Iztok jo je debelo gledal. Potem jo je pa osupnil z besedami: »Naj bo, ker si ti!«

Nekega dne se je vrnil domov brez torbice, blaten in moker, z zavezanim prstom.

»Kje si hodil?« ga je vprašala mama.

»Ah, saj je vseeno!« ji je odgovorjal.

Zdaj je imel za vsa opravila le te besede. Pri tem je zamahnil z roko in se namrdnil.

»Nič ni vseeno,« mu je odgovarjala mama. »Kje imaš torbico?«

»Torbico?« je začudeno vprašal. »Ali sem jo sploh imel?«

»V šolo menda nisi šel brez nje. Kje si hodil?« je vrtala mama dalje.

»Ah, saj je vseeno. No, raje smo lovili.«

»Potem si torbico pustil pri potoku, če je nisi spustil vanj. Tebi je vse podobno,« se je jezila mama.

Fant je moral z mamo k potoku. Iskala sta in iskala, toda torbice ni bilo. Vse je bilo izgubljeno.

Mama je kar zajokala. Zdaj naj mu kupi spet vse znova. Kje naj vzame denar?

Obupana je sedla na breg in solze so se ji usule. Odskakovale so po licih in se v loku usipale na tla. Kot toča, ki odskakuje od zemlje.

Iztok je z zanimanjem opazoval solze in oči so se mu iskrale od navdušenja.

»Da bi znal jaz tako jokati. To bi bil »as« v razredu,« si je želel deček.

Ko je mama videla njegov navdušeni obraz, je kar odrevenela. Tiho je zastokala.

»Fant ima kamen namesto srca. Moja smrt bo!«

Ampak Iztok ni imel kamna namesto srca. Bil je zato še premajhen.

Ko je videl mamin obup in tako globoko žalost, se je poln sočutja tako divje poglaval vanjo, da bi jo skoraj prekučnil.

»Ne jokaj več, mama. No,

saj bom priden. Ne bom več rekel, saj je vseeno.« Torbice in knjige in zvezkov ti ni treba kupovati. Naloge bom pisal na lista. Brez knjig se bom vse naučil. Res, mama, boš videla.«

Toliko pristržne vneze in kesanja je bilo v njegovem glasu, da mu je mama vse verjela. In prav je imela.

Tisto leto je Iztok končal razred z odličnim uspehom.

Napisala
Marta Kochova

Žimski dan v gozdu

Pretekli večer mi je očka obljubil, da bom šla jutraj lahko z njim k srnji krmilnici. Ze ob petih me je zbudil.

Hitro sem se oblekla in vzela smuč. Tudi očka jih je vzel in na moje veliko začudenje še puško.

»Pa vendar ne boš streljal srnic?«

»Ne, ne,« se je zasmejal, »toda če pridejo volkovi, moram uporabiti puško.«

Bila sem potolažena. Vzela sva še velik nahrbtnik s senom in potem odšla. Zgodnja sva bila. Se zvezde so sijale.

Lahen vetrček je pihljal od severozapada. Po zmraznem snegu so smučarje tekle. Ze

sva dosegla gozd. Na velikem boru je ščebetala svinčica in tudi vervečica je pokukala iz svojega gnezda, ko naju je zaslišala. Mimo naju je pritekel zajček — ubogi revček, tako se je bal. Potem pa sva zaslišala v daljavi volčje tuljenje in takoj zatem kratki odsekani lajež lisjaka. Izhojeni sneg nama je pričal, da sva že blizu krmilnice. Previdno sva se ji bližala in se skirila za drevje. Ob krmilnici je stal srnjak s srno in mlajšo srnico: ljubka mala srnica z belimi pikami na hrbtu. Kar zavpila bi od presenečenja, toda očka mi je hitro pritisnil dlan na usta. K sreči je veter pihljal od krmilnice k nama tako, da naju srnjad ni zavohala.

Hlastno so jedli, le mala srnica je glavico obračala sem in tja. Seno ji nič kaj ni dišalo. Ko je prišel nov srnji par, so se umaknili in ko so se ti odšli, je očka napolnil krmilnico s senom. Takrat pa sva zaslišala šum. Ozrla sva se. Nič. Očka je snel puško, meni pa ukazal, naj stojim popolnoma mirno in tiho. Pripravil je puško za strel in šel pogledat grmovje naokoli. Presenečen je vzkliknil. Poklical me je:

»Pojdi sem, poglej!«

Stekla sem tja. Na tleh je ležala majhna srnica. Okoli nje je imela zadrženo zanko. Sklonila sem se k njej. Boječe je odtegnila glavico. Očka mi je povedal, da take zanke nastavlja divji lovci, ki neusmiljeno lovijo in streljajo živali. Prezrel je zanko in vzel srnico v naročje.

»Domov jo bova nesla. Dokler se ji rana ne zaceli, bo ostala pri nas.«

Vsa vesela sem mu pritrčila in že sva bila na smučeh. Očka je nosil srnico. Ze ob

osmih sva bila doma in uredila srnici ležišče in ji obvezala ranjeno nogico. Ko pa je popila nekaj mleka, je zaspala. Kmalu se nas je privadila, čeprav je bila sprva boječa. Ko pa se ji je zacelila rana, jo je očka izpustil, češ:

»Tudi živalca je rada svobodna, naj gre!«

S težkim srcem sem se poslovila od ljubke srnice.

Napisala Milenka Trkman
učenka III. razreda iz
Male vasi pri Jezici

PROMETNA NESREČA

Križanka „Indijanska hiša“

VODORAVNO: 1. Prehod čez reko, 4. povratno-osebni zaimek, 5. volk (srbohrv.), 7. pripadnik izumirajočega ameriškega ljudstva, 12. mostovni čoln, del zasilnega mostu, 14. morska žival z lovčami, 16. tunel, 17. žensko ime, 18. znak za prvo renji, 19. prebivalec Irana, 21. otroški izraz za očka, 23. razčlenitev, razčlenjevanje, 25. gonilke pri biciklu, 26. ulovljen, 29. opilant, napojiti, 30. poskakovati, 32. potiskati, tšučati, 33. obadva.

NAVPIČNO: 1. Vzgojitelj, vodnik, svetovalec, 2. svinjetina, svinjsko meso, 3. nasporno od doma, 4. organizacije delavcev in uslužbencev, 5. čepica, 8. žensko ime, 9. neumen, 10. ožona, 11. pesem (srednja črka je G), 12. kositer, 12. pretopavanje (množina), 13. OE, 15. letni navzdol, 16. zastava za slovesno priložitost, 20. prav tako, 22. samo en, 24. prislanje, moško ime, 25. jugoslov. reka; vrsta cigarete, 27. okrajšava za literatura, 31. prvi dve črki.

REŠITEV KRIŽANKE „RUDARSKI VAGONČEK“

VODORAVNO: 4. Trbovlje, 9. spod, 11. tale, 12. zmeren, 14. Irana, 16. ad, 17. Re, 18. časomerilec, 21. kam, 22. Nanos, 23. arena, 24. Eva.

NAVPIČNO: 1. Kolesar, 2. nemara, 3. lonce, 5. rtič, 6. baraka, 7. venomer, 8. SZ, 9. sr, 10. pereca, 13. edinec, 15. Am, 19. ena, 20. lov.

PROMETNA NESREČA

Goršič N.

Kako so Tribučke dobile ime

Tribučanji so pametnejši, karkoli na v vsej Beli krajini. Se zdaleč pa niso tako pametni, kakor so bili njihovi prebivalci predniki, ki so imeli pamet osojeno, da so ukamili samega črnomoškega graščaka, katerega mu so v davnih dneh tlačili. Le-ta je bil namreč takšen požeruh, da mu mladar in nikoli ni bilo zadosti, kar so mu Tribučanji prilaščili.

»Buče kosmate!« jih je vavet grdil in se jezil. »Leni ste ko zemlja. Še sol, s katero si solite pamet, ne zaslužite s svojimi potašnimi delomi!«

Ko pa jih je sredi vročega poletja povabil v žetev, ni bilo niti enega Tribučana na gradsko njivo. Rajši so posegli v senco pod vaško lipo in modrovali.

»Vsek gospod ima svoj nos, a naš gospod je takšen izrod,

da nas bo vseeno grdil, če gremo v žetev ali ne.«

Črnomoški graščak pa je zaježil svojega jahanca in zdrvel iz Črnomošja v Tribučje, ki takrat še niso imele tega imena.

»Tako torej!« je zakričal, ko je zagledal tlačane pod lipo.

»Tukaj ležite in od lenobe smrdite, moja zrela pšenica pa se kroši, da pada zrnje iz klasov na zemljo. Ker niste prišli žet, bom ukazal rablju, naj zajtra tri obesi! Moja jeza ne bo prej ohlajena, dokler ne bom sredi grajskega dvorišča videl viseti tri vaše buče!«

To je dejal in jezno odpehtel iz vasi, tlačani pa so se pričeli praskati za ušesi in ugibati, katere tri bo jutri jutraj obesil grajski rabelj. Praskali so se in praskali, dokler niso izmodrovali prave.

Naslednje jutro so vsi Tribučanji, še pred sončnim vzhodom

dokler ne boš videl viseti tri naše buče. Glej, prinesli smo ti tri najlepše in najdebeleše, ki so zrasle na naših njivah. Ukazi rablju, naj jih obesa na pripravljene vislice!«

»Buče kosmate, ali ste me tako razumeli?« se je graščak zakrohotal.

»Prav tako, gospodi!« so mu odgovorili v eni sapi. »Sprva smo se zares ustrašili, da boš ukazal obesiti tri ljudi, ko pa smo mislili in razmislili, smo se spomnili, da nas vavet zmerjaš, buče kosmate!«

»Ali nisi tudi včeraj dejal: Prej ne bo ohlajena moja jeza, dokler ne bom sredi grajskega dvorišča videl viseti tri vaše buče?«

»Prej ne bo ohlajena moja jeza, dokler ne bom sredi grajskega dvorišča videl viseti tri vaše buče!«

»Tako je!« se je krohotal graščak.

Miha Klina

Ptičke v mrazu

Veje gole, gole veje v tuju stokačo. Ptičke drobne, male ptičke v mrazu jokajo.

Ptičke drobne, male ptičke prosijo ljudi...

Nimi prošnje razume, kruhka jim drobi.

ščak, da se mu je kar kolcalo od smeha. »Pa ste me ukanile, buče kosmate!«

In dobre volje je nagnal vse tlačane z njihovimi tremi bučkami vred v grajskega dvorišča. Le-ti pa so se boljše volje vrnili v domačo vas.

Ko so to zvedeli ostali Belokranjci, so rojakom, ki so graščaka ukanili s tremi bučkami, vzdeli ime Tribučani, njihovi vasi pa še danes pravijo — Tribučje.

Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

»Gospod, včeraj si dejal, da prej ne bo ohlajena tvoja jeza,

RADIO LJUBLJANA

SPORED V PRIHODNEM TEDNU

POROČILA OB NEDELJAH IN PRAZNIKI

- 6.05 Poročila in vremenska napoved.
7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda.
13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila.
15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila.
19.30 Radijski dnevnik.
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.
22.55 Poročila.

POROČILA OB DELAVNIH

- 5.05 Poročila in vremenska napoved.
6.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila.
7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar.
8.00 Poročila.
10.00 Napoved časa in poročila.
10.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila.
15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila.
17.00 Napoved časa in poročila.
19.30 Radijski dnevnik.
22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.
22.55 Poročila.

PO NEDELJEK JANUAR 27

- 6.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.45 Naš jedilnik.
8.00-11.00 Oddaja na valu 202,1 m in 98,9 MHz.
11.00-12.00 Orkestralna matineja - O. Nicolai: Vesele žene windsorske, uvertura - J. Massenet: La Cid, baletna glasba - A. Glazunov: Mazurka, oberek - I. Albeniz: Triana - R. Strauss: Ples sedmih tendic iz opere Salome.
12.00 Radijski potočnik - Zorin: v deželi kraljice Sabe - XV. Zabrani smo ves... (spored zabavne glasbe).
12.00 Dopoldanski koncert komorne glasbe - J. Brahms: Sonata v c-molu za violončelo in klavir (Arturo Bonucci, Marjan Lipovšek) R. Savini: Trio v g-molu op. 6 (Svetlana Zimšek: violina, Violdo Potar: violončelo, Zdenka Lukac - Car: klavir).

- 14.45 Radijska univerza.
15.00 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.30 Radijski dnevnik.
16.00 Simfonični koncert Orkestra Slovenske filharmonije, dirigent Teodor Vavajns, solista Hilda Horak-Casova - J. S. Bach - D. Mitropoulos: Fantazija in fuga v g-molu, L. M. Skerjanc: Koncert za klavir in orkester, Slavos: Intermezzo, L. v. Beethoven: Peta simfonija, V. odmor koncerta - Kulturni razgledi: Ivan Bratko: Problemi socialističnega založništva.
22.15 Mambo in cha-cha-cha.
22.35 Večer v New Yorku z orkestrom Wal-Berg.
23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).
II. PROGRAM
(na valu 202,1 m in 98,9 MHz)
14.00 Reinhold Glier: Simfonija št. 3 v h-molu, I. J. Murmec: Simfonični orkester berlinskega radija dirigira Ferenc Fricay.
15.00 Napoved časa in poročila ter vremenska napoved.
15.10 Ljubljanska kronika in obvestila.
15.25-16.00 Zabavni koncert pihalne godbe Ljudske milice p. v. Rudolfa Stariča.

- 11.30 Za dom in ženo.
11.45 Danny Stewart s havaljakim ansambli.
12.00 Igra kmečka godba.
12.30 Kmečka univerza - Ing. Vilko Masten: Nov akordilovec v malinovi nasadih.
12.40 Krešimir Baranović: Makedonska suita - (Simfonični orkester Radia Beograd dirigira Vojvoda).
13.15 Poveške se vrste...
13.30 Pester spored opernih melodij - (Odločki iz opere Martea, Husakova, Glumac: Adrijana Lecouvreur in »Kratko življenje«).
14.20 Za otroke - Mira Mihelič: Peter.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Popis in spomini - John Hunt: Zmaga nad Everestom.
16.00 Za ljubitelje in poznavalce - Wolfgang Amadeus Mozart: Requiem, solisti: Werner Pach, Hans Breitshof, Walther Ludwig in Harald Proghof ter dunajski orkester pod vodstvom Josefa Kripsa.
17.10 Cajanka s plesom.
17.40 Zabavni pelet-mele.
18.00 Sportni tednik.
18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospevov (Pesmi Milana Sacha, Jakova Gotovca in L. M. Skerjanc: pojeta mezosopranistka Sonja Dreksler in basist Zdravko Kovac).
19.45 Domača aktualnost.
20.00 Zabavna glasba, vmes reklame.
20.30 Radijski dnevnik.
20.00 William Shakespeare: Macbeth (radijska predoba). Režija: Mirč Kravljec, v glavnih vlogah: Mira Danilova, Stanek, Gornji, Jurij Souček.
21.40 Glasbena paleta Georgea Geršwina.
22.15 Za prijatelje jazz. Ralph Marterie s plesnim orkestrom.
23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

- II. PROGRAM
(na valu 202,1 m in 98,9 MHz)
14.00 Ljubljanska kronika in obvestila.
15.10 Ljubljanska kronika in obvestila.
15.25 Otoki in mladinski zbori.
15.45-16.00 Filmska kronika.

SR EDA JANUAR 29

- 5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.45 Naš jedilnik.
(8.00-11.00 oddaja na valu 202,1 m in 98,9 MHz)
8.05 Pisana paleta - (Spored operne in solistične glasbe Smetane, Čajkovskega, Donizettija, Gerbika, Debussyja, Tourniera, Wolfa-Perrisa, Wieniawskega in Foersterja).
9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori (ponovitve).
9.15 Ljubiteljem domače glasbe.
9.45 Znanje melodije z orkestrom Eddie Barclay.
10.10 Dopoldanski koncert - Režnik: Vesela uvertura - Dvorak: Scherzo capriccioso - Chopin: Silfid - Rimski-Korsakov: Fantazija na srbske teme - Stiel: Burleska.
11.00 Po zabavnih kaskadah.
11.35 Oddaja za soljarje: Mark Twain.
12.05 Mali koncert solistične glasbe.
12.30 Kmetijski nasveti - Ing. Trena Polček: Umetna koka.
12.40 Skladbe slovenskih avtorjev igra Mariborski instrumentalni ansambel, poje baritonist Miro Gregorčič, Fran Gerbič: Kam - Josip Prochaska: Valse Impromptu - Violdo Golob: Pod starim gabrom - Gornji: Krek: Medolija - Fran Gerbič: Romanca.
13.15 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov (Aja volim plavo, garavo - Mantinjada - Zara rudi - Celu leto z drugim sečem - Moja mila, draga - Biserka - Kolo - Meknite se vse gorje - Kaj - Lete tvoje črne oči - Dve dalmatinski - Oj Ivane Ivancu - Voljodinska igra - Dve črnogorski: Za tobom moje srce žudi).
14.05 Oddaja za soljarje: Ko so stekli prvi prol - Zeman.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Pri kiaslinih mojstrih - Jack London: Mrožev okel.
16.00 Koncert po željah.
17.00 Sestanek ob petih.
17.30 Sestanek angleske melodije (igra zabavni orkester Sidney Bowman).
18.00 Kulturni pregled.
18.15 Klavirske skladbe I. Cajkovskega: Mazurka v c-duru - Ruski ples - Valček v a-duru).
18.30 Plesne slovenske zemlje III: Fantovske pesmi.
18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.
19.00 Zabavna glasba, vmes reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Glasba ne pozna meja: Sestanek v Zagrebu - (Posnetke iz javne zabavne oddaje Radia Zagreb).
21.00 Odločki iz slovenskih oper - Marjan Kozina: Prizor iz 3. dej. opere »Ervinkovci« (za Karlova, Drago Cuden, Samo Smrkoli in orkester Ljubljanske opere, dir. Samo Hubad, Matija Bravničar: Odloček iz oratorske opere »Hijne Jernej« (Solisti Ljubljanske opere, Orkester in zbor Slovenske filharmonije, dirigent Rado Simonič), Danilo Svarša: II. dejanje opere »France Prešeren Slovo od mladosti« (Miro Branjnik, Vilma Bukovec, Samo Smrkoli, Borjana Tritar, Slavko Strekelj, Lado Korosec, V. Doinčar, S. Banovec, I. Anžlovar, Z. Kovac in S. Hočvar: zbor in orkester Ljubljanske opere, dirigent Rado Simonič).

- 22.15 Dvajset minut z vokalnimi kvintetom »Optimisti« in Ljubljanskim jazz ansambli.
22.35 Zapišemo od zvokih orkestra Ervina Lehna.
23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).
II. PROGRAM
(na valu 202,1 m in 98,9 MHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb).

VSA SLOVENIJA BERE TOVARISA!

To ni propagandna parola. V novi opremi, z novo vsebino, s priključitvijo zabavnika »Kaj veš - kaj znaš« si je »Tovariš« že s prvimi letosnjimi števili kar pota v vse kraje Slovenije, v mnoge domačije, v industrijska podjetja, v štališče in kaskinice. »Tovariš« ni samo družinska revija, marveč prijeten sopotnik vsakomur, ki potuje z vlakom, vsakomur, ki odide pozimi na odhiti, zlasti pa je zaželen glasnik iz domovine vsem bratom in sestram. Z novimi tiskarskim strojem je postal omogočena boljša tehnična oprema in zadostna naklada. Uredništvo si bo prizadevalo, da bo ohranilo »Tovariša« na tisti višini, ki mu gre kot našemu ednemu in najbolj razširjenemu tedensku ilustriranemu obzorniku. Zagotovite si »Tovariša« z naročnino, mesečno samo 200 din. »Tovariš« vas bo spremljal povsod!

- 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved.
15.10 Ljubljanska kronika in obvestila.
15.25-16.00 Zabavne popevke.

ČETRTEK JANUAR 30

- 5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.45 Naš jedilnik.
8.05 »Ml. g. zingaro« (poskočne narodne napreve igrajo instrumentalni ansambli).
8.35 To in ono za vas.
9.00 Silke iz glasbenega koledarja - Josef Haydn: Zima (iz oratorija »Letni časi«) Zdenek Fibich: Pomlad, Frederik Delius: Poletna noč na reki, Aleksander Glazunov: Jesen.
10.10 Melodije a la carte. Orkestralni odločki iz opere - G. Rossini: Tatinska sraka, uvertura - A. Thomas: Milnon intermezzo - P. Mascagni: Cavalleria rusticana, Intermezzo - P. Auber: Fra Diavolo, uvertura - G. Bizet: Carmen, uvodna glasba.
11.30 Cicibanom - dober dan! (Lojze Maruško: Izgubljena hišica).
11.45 Pesmi za naše male.
12.00 Potpourri melodij (Emil Stern z velikim zabavnim orkestrom).
12.30 Kmečka univerza - Dr. Jančič: Vzreje boleznih prašičkov.
12.40 Poje holandski zbor »Martine« - (Stare p. v. Martine).
13.15 Internationalne korvance.
13.25 Na obisku pri nordijskih mojstrih - Edward Grieg: Stiri norveški plesi, Johan Severin Svendsen: Romanca za violino in ork. Jan Sibelius: Karelia, Hugo Alfvén: Svedska rapsodija.
14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Humoreska tega tedna - »Kolekcijske« Zemanje.
16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - Max Reger: 7 samospevov (mezosopranistka Dana Rodnik, pianist Marjan Lipovšek), Richard Strauss: Sonata v f-duru (čelist Oton Bajde, pianist Marjan Lipovšek), Claude Debussy: Otoki krticek (pianistka Gertrud Firnkes), Janis Konstandinidis: Pesmi in plesi Dodekadeza (violonist Byron Colasis, pianist Johan Papandopoulos).
17.10 Plošča v ploščo.
18.00 Radijska univerza - Danilo Rado: Sprememba tajnega pisanja.
18.15 Petar Stojanović: Koncert za violino in orkester. (Violonist Branko Pajević in orkester Beogradske filharmonije, dirigent Eugen Jochum).
18.45 Četrtkovna reportaža - Saša Vuga: V dobrem starem mestu.
19.00 Zabavna glasba vmes reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
19.40 Tedenski notranji politični pregled.
20.05 Četrtkov večer domačih pesmi in naprevov. Sodelujejo: Narodni ansambli: Silva Temišeta, Planinski oktet, Zenski vokalni kvartet in Lovski kvintet.
21.00 Zadovolni - Kranjec ob 200-letnici Vodnikovega rojstva.
21.30 Iz sodobne svicarske komorne glasbe - Arthur Honegger: Mala suita za dva instrumentalna in klavir, Constant Regamey: Godalni kvartet št. 1, Arthur Honegger: Danse de la chère.
22.15 Po svetlu jazz - »Nat King Cole«.
23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

Ob 200-letnici rojstva prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika je pripravila literarna redakcija Radia Ljubljana posebno oddajo o »Zadovoljnim Kranjcem«. V njej boste slišali predvsem manj znana dela Valentina Vodnika.

za violino in ork. Jan Sibelius: Karelia, Hugo Alfvén: Svedska rapsodija.
14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Humoreska tega tedna - »Kolekcijske« Zemanje.
16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - Max Reger: 7 samospevov (mezosopranistka Dana Rodnik, pianist Marjan Lipovšek), Richard Strauss: Sonata v f-duru (čelist Oton Bajde, pianist Marjan Lipovšek), Claude Debussy: Otoki krticek (pianistka Gertrud Firnkes), Janis Konstandinidis: Pesmi in plesi Dodekadeza (violonist Byron Colasis, pianist Johan Papandopoulos).
17.10 Plošča v ploščo.
18.00 Radijska univerza - Danilo Rado: Sprememba tajnega pisanja.
18.15 Petar Stojanović: Koncert za violino in orkester. (Violonist Branko Pajević in orkester Beogradske filharmonije, dirigent Eugen Jochum).
18.45 Četrtkovna reportaža - Saša Vuga: V dobrem starem mestu.
19.00 Zabavna glasba vmes reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
19.40 Tedenski notranji politični pregled.
20.05 Četrtkov večer domačih pesmi in naprevov. Sodelujejo: Narodni ansambli: Silva Temišeta, Planinski oktet, Zenski vokalni kvartet in Lovski kvintet.
21.00 Zadovolni - Kranjec ob 200-letnici Vodnikovega rojstva.
21.30 Iz sodobne svicarske komorne glasbe - Arthur Honegger: Mala suita za dva instrumentalna in klavir, Constant Regamey: Godalni kvartet št. 1, Arthur Honegger: Danse de la chère.
22.15 Po svetlu jazz - »Nat King Cole«.
23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

II. PROGRAM
(na valu 202,1 m in 98,9 MHz)
14.00 Od Bacha do Debussyja (spored orkestralnih skladb).

- 5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.45 Naš jedilnik.
8.05 Lepe melodije - znani naprevi - M. Glinka: Variacija za klavir v f-duru - F. Chopin: Valček št. 1 v e-duru - L. Delibes: Počasni valček - J. Brahms: Sonata v g-duru.
8.35 Mali koncert zbora Slovenske filharmonije - Marjan Lipovšek: Rado Simonič: S. Tanjevev: Sončni vzhod - C. Cui: Dve roči - M. Ravel: 3 pesmi - A. Dvorak: Padel so pesmi v dušu mi - A. Grečnikov: Jesen.
9.00 Oddaja za soljarje: Stapi rudnik.
9.30 Instrumenti se predstavljajo.
10.10 Odprimo glasbeni atlas - Mihail Ipolitov - Ivanov: Voda.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

PE TEK JANUAR 31

- 5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.45 Naš jedilnik.
(8.00-11.00 oddaja na valu 202,1 m in 98,9 MHz)

TOVARISA!

To ni propagandna parola. V novi opremi, z novo vsebino, s priključitvijo zabavnika »Kaj veš - kaj znaš« si je »Tovariš« že s prvimi letosnjimi števili kar pota v vse kraje Slovenije, v mnoge domačije, v industrijska podjetja, v štališče in kaskinice. »Tovariš« ni samo družinska revija, marveč prijeten sopotnik vsakomur, ki potuje z vlakom, vsakomur, ki odide pozimi na odhiti, zlasti pa je zaželen glasnik iz domovine vsem bratom in sestram. Z novimi tiskarskim strojem je postal omogočena boljša tehnična oprema in zadostna naklada. Uredništvo si bo prizadevalo, da bo ohranilo »Tovariša« na tisti višini, ki mu gre kot našemu ednemu in najbolj razširjenemu tedensku ilustriranemu obzorniku. Zagotovite si »Tovariša« z naročnino, mesečno samo 200 din. »Tovariš« vas bo spremljal povsod!

- 8.05 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - B. Britten: Glasbene matineje - F. Liszt: Madžarska rapsodija št. 6, S. Hristić: 1. suita iz baleta »Ohridska legenda«, M. Ravel: Bolero.
9.00 Radijski potočnik - Zorin: v deželi kraljice Sabe - XVI. Kregar: Vrt v februarju.
9.20 Priljubljene in izbranje.
9.30 Dopoldanski spored solistne glasbe - »Ohridska legenda«, M. Ravel: Bolero.
9.40 Radijski potočnik - Zorin: v deželi kraljice Sabe - XVI. Kregar: Vrt v februarju.
9.20 Priljubljene in izbranje.
9.30 Dopoldanski spored solistne glasbe - »Ohridska legenda«, M. Ravel: Bolero.
9.40 Radijski potočnik - Zorin: v deželi kraljice Sabe - XVI. Kregar: Vrt v februarju.
9.20 Priljubljene in izbranje.
9.30 Dopoldanski spored solistne glasbe - »Ohridska legenda«, M. Ravel: Bolero.
9.40 Radijski potočnik - Zorin: v deželi kraljice Sabe - XVI. Kregar: Vrt v februarju.

- 11.00 Pesmi raznih narodov.
11.30 Za dom in ženo.
11.40 Alpski zvoki.
12.00 Z Orkestrom Slovenske filharmonije po domači deželi: Kregar: Vrt v februarju, Belokranjska rapsodija, Pavel Sivc: Medjimurska in Kolo. Kmetijski nasveti - Jože Bukovec: Ksenija Vidali, Naša Zimška, Cvetka Souček, Marjana Radev, Vladimir Ružičar, Lado Korosec, Samo Smrkoli, Janez Lipovšek in Jože Gostič.
12.40 Poje Slovenski oktet: Potopitnikova pesem (Medved) - Vabilo (Jenko) - Katrica (Mirč) - Ančka pa spunka (Mirč) - Nageljina rdeča (Jovce) - O, da je roža moje srce (Prelovec).
13.15 Od arje do arje - (Arje iz opere »Kerxes«, »Flegarova suita« - »Ohridska legenda«, »Werther«, »Manon Lescaut« in »Lohengrin« pojo Vilma Bukovec, Ksenija Vidali, Naša Zimška, Cvetka Souček, Marjana Radev, Vladimir Ružičar, Lado Korosec, Samo Smrkoli, Janez Lipovšek in Jože Gostič).
14.05 Oddaja za soljarje: Brzjav skozi Mato Grosso.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Iz svetovne književnosti - Orrin Henry: Poslednji st. Kregar: Vrt v februarju, Lipovšek: Prva suita za godala (Orkester Slovenske filharmonije, dirigira Bogo Leskovic).
16.00 Koncert ob štiri - Marjan Lipovšek: Prva suita za godala (Orkester Slovenske filharmonije, dirigira Bogo Leskovic).
16.05 Koncert za klavir in orkester št. 2 v e-molu (Solistka Edith Farnadi in dunajski simfonični orkester p. v. Hermanna Scherchana).
17.10 Mali intermezzo.
17.15 Ob četrtni na šest... (za ljubitelje zabavne glasbe).
18.00 Iz naših kolektivov.
18.30 Poje pevski zbor - Grafka, p. v. Slavka Miheličiča.
18.50 Družinski pogovori.
19.00 Zabavna glasba, vmes reklame.
19.30 Radijski dnevnik.
20.00 Panorama z Montmartra (igra orkester Michel Martranda).
20.15 »Dopoldanski zunanji politični pregled«.
20.30 Max Reger: Serenada za orkester - (Berlinski filharmonijski orkester, dirigira Eugen Jochum).
21.15 Oddaja o morju in pomorskih.
21.35 Lola Novaković in Ivo Rodić s plesnim orkestrom Radia Beograd.
22.35 Melodije za lahko noč.
23.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

- II. PROGRAM
(na valu 202,1 m in 98,9 MHz)
14.00 Odločki iz simfonij in koncertov.
16.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved.
15.10 Razgovor z volilci.
15.25 Zabavna glasba, vmes obvestila.
15.55-16.00 Ljubljanska kronika.

- 6.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.45 Naš jedilnik.
8.05 Lepe melodije - znani naprevi - M. Glinka: Variacija za klavir v f-duru - F. Chopin: Valček št. 1 v e-duru - L. Delibes: Počasni valček - J. Brahms: Sonata v g-duru.
8.35 Mali koncert zbora Slovenske filharmonije - Marjan Lipovšek: Rado Simonič: S. Tanjevev: Sončni vzhod - C. Cui: Dve roči - M. Ravel: 3 pesmi - A. Dvorak: Padel so pesmi v dušu mi - A. Grečnikov: Jesen.
9.00 Oddaja za soljarje: Stapi rudnik.
9.30 Instrumenti se predstavljajo.
10.10 Odprimo glasbeni atlas - Mihail Ipolitov - Ivanov: Voda.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

- 11.00 Uvodni takti.
11.05 Oddaja za soljarje: Dobri pomnožniki.
11.30 Na obisku pri Veselih planšarjih.
12.00 Felix Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-duru, »Reformacijska«.
12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Tone Cerne: Klavost prašičkov.
12.40 Dva klavirja v ritmu.
13.15 Solisti Nuccia Bongiovanni, Nilla Pizzi, Gino Latilla in orkester, Angelini.
13.45 Narodne pesni poje Gorenjski vokalni kvintet.
14.05 Oddaja za soljarje: Priporočila o gradu Trzinu.
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15.15 Zabavna glasba, vmes reklame.
15.40 Listi iz domačih književnosti - Ivan Minatti: Pesni.
16.00 Portreti slavnih pevcev - XIV. oddaja sopranistka Marja Meneghini-Callias.
17.10 Popevka tega tedna.
17.15 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
17.35 Zabavna silkanica.
18.00 Mladinska oddaja: Uživate prosite dni.
18.20 Dalmatinske, primorske in makedonske pesni poje mariborski komorni zbor p. v. Rajko Sikoček: Lovro Zupčič: Dalmatinska suita - Antun Dobronič: Djevoške pruje braja - Marko Brajša: Rašani: Mazurano moja - pri. Rajko Sikoček: U rano zoru - Krsto Odak: Jano, Janko.

- 11.00 Uvodni

POPOLNOMA NOVO HISO v Ljubljani, s konstantno štirinastimi sobami, 220 m² površine, v lepem stanovanjskem območju, s 220 m² površine, prodaja. Hise je primerna za vsako gospodarsko in drago kupljiva. Prodaja, preureditve obrtnih prostorov v stanovanjske namene. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vse vselej«.

DVOBONO STANOVANJE s pritliklami v prizemlju (cela etaža) in del vrta, prodaja za milijon, od tega kupljiva, 220 m² površine, prodaja. Hise je primerna za vsako gospodarsko in drago kupljiva. Prodaja, preureditve obrtnih prostorov v stanovanjske namene. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vse vselej«.

HISO, eno ali dvoetajno stanovanje v Ljubljani, kupim do zneska 2.000.000 din. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj plačam«.

HISO, vrt in hišo, ob glavni cesti, prodaja, 220 m² površine, prodaja. Hise je primerna za vsako gospodarsko in drago kupljiva. Prodaja, preureditve obrtnih prostorov v stanovanjske namene. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vse vselej«.

LOKAL, 110 kv. m, prodaja. Ponudbe v ogl. odd. pod »Center«.

POSESTVO v bližini Ljubljane, 20 minut od železniške postaje in 15 minut od avtobusa, prodaja. Hise je primerna za vsako gospodarsko in drago kupljiva. Prodaja, preureditve obrtnih prostorov v stanovanjske namene. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vse vselej«.

HISO in 250 ha zemlje, na glavni cesti, nasproti železniški postaji v Čakovcu št. 41, prodaja. Hise je primerna za vsako gospodarsko in drago kupljiva. Prodaja, preureditve obrtnih prostorov v stanovanjske namene. Ponudbe v ogl. odd. pod »Vse vselej«.

ENODRUŽINSKO KOMFORTNO novo hišo, sadni vrt in dvorana, na delu, takoj vseljivo, zamenjam za primerno stanovanje v Mariboru. Ugodno za upokojenke. Naslov v podružnici SP Maribor. Ponudbe v ogl. odd. pod »Center«.

ENOSTANOVANJSKO visokopritliko hišo, prodaja. Polovico hise prodajatelj. Stanovanje v hiši, takoj vseljivo. K stavi pripada 600 m² zemlje za obdelavo. Novak Franc, Milna na Dolenjskem. R-332-7.

DEL HISE ali stanovanje s 2 ma, vrt, kupim na obroke. Pol milijona plačam takoj. Ponudbe v ogl. odd. pod »Učitelj«.

HISO z vrtom v bližini Opatovnice zamenjam za primerno stanovanje v Mariboru. Ugodno za upokojenke. Naslov v podružnici SP Maribor. Ponudbe v ogl. odd. pod »Center«.

HISA z dobrodošlo gostilno in lokalom za trgovino v industrijskem kraju, 5 minut od rudnika, poleg lep vrt, 2.000 m² površine, prodaja. Cena 2.500.000. Naslov SP Celje. R-148-7.

MALO POSESTVO, 1 uro od postaje, četrt ure od ceste, ugodno prodaja. Smit Ana, Laško. R-148-7.

NAPRODAJ V SOMBORU (Vojvodina) obrtno poslopje, priljubeno, 400 kv. m, zadržane površine, primerno za delavnico in večja enostanovanjska hiša s 4.000 m² vrta in njive. Vprašajte: dr. Bok Terežija, Sombor, centrala 53-7.

ENO ali DVOSTANOVANJSKO vseljitivo hišo ali vilo v Ljubljani, kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj plačam«.

RAZDILJIVO PARCELO za Bežigradom v Siskli ali Sentvidu, kupim, v postev pride tudi druga parcela za izdajo dvočkov. Ponudbe na naslov: Oblik, Skofja Loka, Kidričeva 13. R-1357-7.

PARCELO od 400 do 1.000 m² v Novih Jaršah, razdeljivo, za enodružinske hise, poleg Smartinske ceste, prodaja. Lavin, Bernekjerjeva 22 (Zelena Jama). R-1551-7.

DVOBONO STANOVANJE, tudi prevlečilo, kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Severno«.

V NAJEM

GOSTILNIŠKO HISO, dobro vplano, dam v najem z gospodarskim poslojem, posestvom ali brez, pozneje prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zelo ceneno«.

ISEMNO I VEČJI ALI 2 SREDNJA PROSTORA, primerna za pisarno v Ljubljani, kupim 1-2 baraki. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«.

LOKAL v centru ali kjerkoli, tuči dvorščini, vzajem v najem. Ponudbe v ogl. odd. pod »Mirna obrt«.

LOKAL za mirno obrt iscem v sredini mesta. Ponudbe v ogl. odd. pod »Jani«.

MIZARSKO DELAVNICO, opremljeno ali delno, vzajem v najem. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«.

BLAGAJNO register »Nacionalni« dam v najem. Naslov v ogl. odd. pod »Takoj«.

GARAŽO vzajem v najem. Po možnosti za registracijo. Ponudbe v ogl. odd. pod »Record«.

STANOVANJA

PRAZNO SOBO v Celju zamenjam za enako v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Najrajši takoj«.

SOBO — KABINET, prazno ali opremljeno, isče moški srednjih let. Da nagrado. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zaenaj«.

SOBO IN HRANO nudim ženski za dopolnilsko pomoč v gospodinjstvu. Ogrižek, Vošnjakova 7-II. R-1593-9.

MLAJŠA SIVILJA z lastnim ličnim strojem isče nepremičnost sobico kjerkoli v Ljubljani ali okolici Sentvida. Po dogovoru nudi usluge. Javite pod »Zdravnik isče samostojno sobo s kopalnico ali garsonjero proti nagradi. Ponudbe pod »Marec« v ogl. odd. pod »1593-9«.

POSTENO DEKLE isče stanovanje, pomaga v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Cista« v ogl. odd. pod »1593-9«.

ISEMNO SOBO v Ljubljani ali okolici proti veliki denarni nagradi. Naslov v ogl. odd. pod »1593-9«.

DVA STUDENTA isčeta stanovanja. Plačata dobro in vnaprej. Instruirata matematiko in fiziko. Ponudbe pod »Strojnik« v ogl. odd. pod »1593-9«.

INSTRUIRAM MATEMATIKO in nemščino zastoj kot uslugu tistemu, ki preskrbi stanovanje do konca šolskega leta. Ponudbe pod »Absolutna tehnika« v ogl. odd. pod »1593-9«.

STAREJŠI STUDENT isče delno ali povsem opremljeno sobo, kabineto za tri mesece. Instruirata matematiko. Ponudbe pod »Boža« v ogl. odd. pod »1593-9«.

NEOPREMLJENO SOBO isčem proti nagradi. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zelo nujno«.

ISEMNO PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO, lahko kabinet. Nudim lepo nagrado. Ponudbe pod »S-15« v ogl. odd. pod »1593-9«.

TRISOBNO komfortno stanovanje v Mariboru (Huterjev blok), zamenjam za enakovredno v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Junji«.

ISEMNO SOBO, grem tudi kot stanovanjka. V dopolnilskem času pomagam v gospodinjstvu. Ponudbe v oglasni oddelku pod »Pridna«.

ASISTENT na univerzi isče opremljeno sobo za dobo 10 mesecev. Ponudbe v ogl. odd. pod »Cena ni važna«.

STUDENT isče sobo v bližini centra ali tehnične fakultete. Ponudbe v ogl. odd. pod »Dobro plača«.

VISOKO NAGRADO dobi kdor mi preskrbi do 1. maja garsonjero ali večjo prazno sobo z uporabo kopalnice v centru ali bližini. Ponudbe v ogl. odd. pod »Maj«.

DVOBONO STANOVANJE s pritliklami in avtom v novi hiši v Medvodah, Verje 30 (blizu Zbiljskega jezera), zamenjam za primerno stanovanje v Ljubljani. Informacije: Jerab, Ljubljana, Poljska 53, tel. 31-278. R-998-9.

ZA DVOINPOLSOBNO komfortno stanovanje v bližini centra, nudim krasno veliko sobo, center, in nagrado. Ponudbe v ogl. odd. pod »Visoka nagrada«.

NADIM 100.000 din posojila istemu, ki mi preskrbi v Ljubljani enosobno stanovanje ali veliko prazno sobo s posebnim vzhodom. Lahko pomagam tudi v gospodinjstvu. Zglašiti se mora pri hišnici dne 26. in 27. t. m. Slomškova 12. R-331-9.

MLAD ZDRAVNIK isče sobo za 3 mesece. Ponudbe v ogl. odd. pod »Na specializaciji«.

ZAMENJAM SOBO in kabinet s souporabo kopalnice, pri gorenjskem kodvaru, za dvoobono stanovanje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Sončno«.

ZA ENOSOBNO ali dvoobono stanovanje dam visoko nagrado. Naslov v ogl. odd. pod »1593-9«.

ZA ENOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani dam 300.000 din posojila ali kupim. Naslov v oglasni odd. pod »1593-9«.

SIVILJA isče začasno stanovanje, ki ga po krajši dobi odkupi. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«.

DVOBONO STANOVANJE v Ljubljani zamenjam za enako v Kopru. Informacije: Ulica Zlatih Koper. R-1594-9.

STUDENT isče prazno ali opremljeno sobico v centru ali bližini okolice. Ponudbe v ogl. odd. pod »Poro«.

DVOBONO STANOVANJE s pritliklami in vrtom v centru Postojne zamenjam za dvoobono s kabineto ali trisočno v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Maj 1958«.

PRAZNO SOBO ali opremljeno, isčem. Dam nagrado in plačam dobro stanovanje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Miren in soljden«.

VELIKO ZRACNO SOBO s posebnim poslojem z vodo in WC ter s zasebnim vzhodom v Puči, zamenjam za enako ali podobno v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Cimprej«.

STUDENTU, ki ima možnost posojila, dam v poletju sobo v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Dogovor«.

TRISOBNO STANOVANJE s kabineto, zamenjam za dve enosobni. Ponudbe v ogl. odd. pod »Marec«.

NA STANOVANJE sprejemam mlade deklice. Velika Colnarska 15, dvoršče. R-1525-9.

ENOSOBNO STANOVANJE v centru Ljubljane zamenjam za enako v Kopru ali bližini Litčen Stane. Avtopodjetje Slavnik Koper. R-1606-9.

48-LETNA upokojenka pomaga v gospodinjstvu za sobico. Ponudbe pod »Ljubljana« v ogl. odd. pod »1593-9«.

TAKOJ ALI SPOMLADI zamenjam 3-sobno komfortno, sončno stanovanje v centru Kranja za dvoobono v Ljubljani. Sletve možna obojestransko. Ponudbe v ogl. odd. pod »Ugodna zamenjava«.

HRANO IN STANOVANJE nudim za pomoč v gospodinjstvu v dopolnilskih urah. Roč. Miklošičev 7-III. Prazno vzhod. R-1608-9.

POSTENO DEKLE isče sobo. Pomaga v gospodinjstvu v popoldanskih urah. Ponudbe v ogl. odd. pod »Februar«.

DEKLE srednjih let isče opremljeno ali prazno sobo. Sprejme ponudbe v ogl. odd. pod »Nujno«.

PRAZNO ali opremljeno sobo isčem za samca, s službo v Ljubljani, po možnosti z garažo za osebni avto. Plačilo po dogovoru. Ponudbe pod »Bora« v ogl. odd. pod »1593-9«.

SOBO IN HRANO dobi upokojenka, 55-65, ki bi varovala otroka. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Zanesljiva«.

ENEMU ALI DVEMA MOSKIMA oddam prazno sobo. Naslov v ogl. odd. pod »1626-9«.

MLEČI STUDENT isče sobo v centru. Plača po sporazumu. Da lepo nagrado. Javiti v ogl. odd. pod »Nujno-takoj«.

KRANJ — LJUBLJANA! Zmenjam dvoobono komfortno stanovanje v Kranju, s kopalnico, v bloku na Zlatem polju, za enakovredno v Ljubljani. Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Komfort«.

IZGUBJENO

DNE 16. JANUARJA sem izgubil pločevinasto skaflo z raznim orodjem in ključem za avto, na poti Celje-Brežice-Bregana. Poštenega najditelja prosim, da jih proti visoki nagradi vrne na naslov: Zvone Leskovec, Celje, Mariborska c. 68. R-1490-10.

V PETEK ZVEČER sem pozabil denarnico z dokumenti, telefonski celici na pošti i. Poštenega najditelja naprošam, da odpošlje denarnico z dokumenti na naslov: Miša Fišer, Radlo Beograd ali v reklamni oddelki Radia Ljubljana. R-1680-10.

RAZNO

SLIKE ZA LEGITIMACIJE Vam dveh urah izdelam FOTO GRAD, Mikošičeva 36. R-1729-11.

35-LETNI KMEČKI SIN želi spoznati kmečko dekle zaradi ženske; lahko vdova s punčko, ki ima posestvo. Naslov v ogl. odd. pod »1593-9«.

NISEM PLACNIK DOLOGOV, bi jih naredila Ana Pirnat, Vevče št. 11, pošta Polje. — Baciavla Valentin, Grad 1, Ljubljana. R-1585-11.

10% DRV IN PREMAGA PRISTE DITE, ako imate Besenicev patentni samogrelec, katerega lahko postavite na vsako peč ali štedilnik. — S patentnim samogrelecem lahko popolnoma brezplačno segrevate vaše sobe! Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Zahtevajte pismene ponudbe z brezplačnimi prospekti.« Peč, znanstvena metalopredelovalna radnja, Rijeka, Kvaternikova 36. R-232-11.

MODELE ZA ODLITKE vam izdelam točno in solidno ILEKSI, Rimska 13. R-1431-11.

TOVARŠKE CENE dobi najboljšo kvaliteto »BUNDE«, oblike, deke, »PEDULE« in drugo v trgovini BOTEGA DI RISPARMIO, ulica Tarabocchia 4, Trst. R-1387-11.

DOMACO HRANO v centru ali bližini, isčeta dve uslužbenki. Ponudbe v ogl. odd. pod »Kosilo«.

RAZOCARANA v zakonu isčem tovaršiško intelektualca srednjih let, prav tako razocaranega. Ponudbe v ogl. odd. pod »Družna harmonija«.

DEKLE srednjih let, čiste preteklosti, želi resnega znanstva s fantom od 35-40 let zaradi ženske. Resne ponudbe v ogl. odd. pod »Bele vrtnice«.

MLAJŠI samostojen mlinski obrtnik s primerno izobrazbo in lepem kralju, se boji, da ostane sam. Katerega je pripravljena, da ga reši, naj se javi v ogl. odd. pod »Sen kresne noči«.

KMEČKI FANT s premoženjem želi spoznati dekle, dobrih staršev, s svojim posestvom, zaradi ženske. Ponudbe na SP Celje, pod »Resnost 34«.

INTELIGENTKA želi spoznati zdravnika ali medicina. Ponudbe v ogl. odd. pod »Brezdomce«.

SAMOSTOJNO GOSPODINJSKO pomočnico, pošteno in simpatično, od 30-35 let, sprejemam. — Možnost dolgega časa. Samo resne ponudbe v ogl. odd. pod »Resno«.

USLUZBENKA srednjih let, vse se narave, čisti poznavstva z izkušenim človekom do 40 let. Ponudbe v ogl. odd. pod »Lepa bodočnost«.

28-LETNA vdova z enim otrokom, ki ima značajna, želi spoznati dobro srčnega tovaršiška, lahko tudi z otrokom. Ponudbe v ogl. odd. pod »Nameščenke«.

PREKLICUJEM osebno izkaznico R 34604, Trbovlje, Matjašič Anton. Brežice. R-1491-11.

PREKLICUJEM obrekovalnico na pram tov. Anderluh Antoniji, stanujoči Celje — Zidanska 22, kot neresnično in se ji zahvaljujem, da ne odkupi do 40 let. Tožbe: Robič Roža, Dom onemoglih Vojnikov. R-1489-11.

ZELIM SOUDELEZBO v solidni obrti. Ponudbe v ogl. odd. pod »Kapital«.

SINKU ZLATEGA OČKA, sebi pa plemenitega zakončnega tovaršiška, želi dobro situirana žena srednjih let. Resne ponudbe v ogl. odd. pod »Rudarski revir«.

30-LETNI DRŽAVNI USLUZBENEK želi spoznavstva z dekletom, starim od 18-28 let. Zanimati ni izkušenega človeka. Ponudbe pod »Trezen« v ogl. odd. pod »1624-11«.

OBRTNIK SREDNJIH LET, razocaran, želi spoznati dekle ali vdovo. Slika zaželena, prednost stanovanje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Fridi pomlad«.

PREMOŽEN UPKOJENEC gre v skupno gospodinjstvo k osebnim upokojenki ali sivilji, ki ima svoj dom. Denarno pomagam k zboljšanju obrti. Ponudbe v ogl. odd. pod »Neodvisna«.

FRANC MAHNIČ gospodar

Pokopali ga bomo danes, v nedeljo, 26. januarja 1958, ob 14. uri na pokop. v Planini na Notranjskem. Zmeraj se bomo spominjali njegove ljubezni do nas. Zalujoči: žena, otroci, brata in družine Mahnič, Orel in Cergol.

Laze pri Planini, 25. januarja 1958.

BOŽA SEVER roj. ROHRMAN

Naslo Božo sem prepeljal v domači kraj v Kostanjevico na Krki, kjer bo bomo pokopali v ponedeljek, dne 27. januarja 1958 ob 15. uri.

Globoko žalujemo: mož OTMAR SEVER, brat BOGO ROHRMAN — in ostalo sorodstvo. Celje, Beograd, Kostanjevica na Krki, Ljubljana, Zagreb, Gorica.

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremlili na zadnji poti našega najdražjega moža in očeta

STANKA ZAGRADNIKA

Izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo tov. dr. Jezeršku za ves trud med boleznijo, kolektivu Mešne hranilnice za izraze sožalja in vsem čarovalcem vencev in cvetja. Vsem iskrena hvala!

Družina Zagradnik

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mojega ljubljenega moža

FRANCA TRTNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in vsem, ki so pismeno ali ustno izrazili svoje sožalje. Prav posebno se zahvaljujem zdravniku dr. Bojanu Accettu ter družinam Bitene in Pavlin za ljubeznivo pomoč in oporo v času njegove bolezni.

Ljubljana.

Zalujoča žena Marija Trtnik

Upravni odbor podjetja

»A L P I N A«, — tovarna čevljev — ZIRI

razpisuje

mesto SEKRETARJA PODJETJA

Pogoj: pravna fakulteta ali ekonomska fakulteta ali daljša praksa v upravni stroki. Plača po dogovoru.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih službovanj, pošljite na naslov podjetja do 8. februarja 1958. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Družinsko stanovanje zagotovljeno. 373-R

»ELEKTROOENOVA«

podjetje za uvoz elektroopreme in elektromateriala LJUBLJANA, Resljeva cesta 18-II

188-R:

MOČ S KONČANO EKONOMSKO SREDNJO SOLO ALI GIMNAZIJO, za delo v deviznem oddelku, lahko tudi začetnik(ica):

MLAJŠO MOČ Z NIZJEŠOLSKO IZOBRAZBO, s delnim znanjem strojepljisa.

Plača po dogovoru. Nastop službe lahko takoj. Ponudbe dostavite upravi podjetja, ali se zgledite osebno. 412-R

Gradbeno industrijsko podjetje

»GRADIS« centrala Ljubljana

Bohoričeva ulica 28

sprejme

VEČ ZIDARJEV za delo na gradbišču Zalog

Interesenti naj se javijo pri upravi gradbišča v Zalogu.

389-R

„Karozerija“

LJUBLJANA, Kamniška ulica 25

sprejme v službo:

6 KVALIFICIRANIH KLJUČAVNIČARJEV

4 KVALIFICIRANE KOVAČE

12 POLKVALIF. ALI NEKVALIF. DELAVCEV za priučitev

ADMINISTRATORKO in **NABAVNEGA REFERENTA**

408-7

FRANC MAHNIČ gospodar

Pokopali ga bomo danes, v nedeljo, 26. januarja 1958, ob 14. uri na pokop. v Planini na Notranjskem. Zmeraj se bomo spominjali njegove ljubezni do nas. Zalujoči: žena, otroci, brata in družine Mahnič, Orel in Cergol.

Laze pri Planini, 25. januarja 1958.

BOŽA SEVER roj. ROHRMAN

Naslo Božo sem prepeljal v domači kraj v Kostanjevico na Krki, kjer bo bomo pokopali v ponedeljek, dne 27. januarja 1958 ob 15. uri.

Globoko žalujemo: mož OTMAR SEVER, brat BOGO ROHRMAN — in ostalo sorodstvo. Celje, Beograd, Kostanjevica na Krki, Ljubljana, Zagreb, Gorica.

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremlili na zadnji poti našega najdražjega moža in očeta

STANKA ZAGRADNIKA

Izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo tov. dr. Jezeršku za ves trud med boleznijo, kolektivu Mešne hranilnice za izraze sožalja in vsem čarovalcem vencev in cvetja. Vsem iskrena hvala!

Družina Zagradnik

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mojega ljubljenega moža

FRANCA TRTNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in vsem, ki so pismeno ali ustno izrazili svoje sožalje. Prav posebno se zahvaljujem zdravniku dr. Bojanu Accettu ter družinam Bitene in Pavlin za ljubeznivo pomoč in oporo v času njegove bolezni.

Ljubljana.

Zalujoča žena Marija Trtnik

Upravni odbor podjetja

»A L P I N A«, — tovarna čevljev — ZIRI

razpisuje

mesto SEKRETARJA PODJETJA

Pogoj: pravna fakulteta ali ekonomska fakulteta ali daljša praksa v upravni stroki. Plača po dogovoru.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih službovanj, pošljite na naslov podjetja do 8. februarja 1958. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Družinsko stanovanje zagotovljeno. 373-R

»ELEKTROOENOVA«

podjetje za uvoz elektroopreme in elektromateriala LJUBLJANA, Resljeva cesta 18-II

188-R:

MOČ S KONČANO EKONOMSKO SREDNJO SOLO ALI GIMNAZIJO, za delo v deviznem oddelku, lahko tudi začetnik(ica):

MLAJŠO MOČ Z NIZJEŠOLSKO IZOBRAZBO, s delnim znanjem strojepljisa.

Plača po dogovoru. Nastop službe lahko takoj. Ponudbe dostavite upravi podjetja, ali se zgledite osebno. 412-R

Gradbeno industrijsko podjetje

»GRADIS« centrala Ljubljana

Bohoričeva ulica 28

sprejme

VEČ ZIDARJEV za delo na gradbišču Zalog

Interesenti naj se javijo pri upravi gradbišča v Zalogu.

389-R

„Karozerija“

LJUBLJANA, Kamniška ulica 25

sprejme v službo:

6 KVALIFICIRANIH KLJUČAVNIČARJEV

4 KVALIFICIRANE KOVAČE

12 POLKVALIF. ALI NEKVALIF. DELAVCEV za priučitev

ADMINISTRATORKO in **NABAVNEGA REFERENTA**

408-7

FRANC MAHNIČ gospodar

Pokopali ga bomo danes, v nedeljo, 26. januarja 1958, ob 14. uri na pokop. v Planini na Notranjskem. Zmeraj se bomo spominjali njegove ljubezni do nas. Zalujoči: žena, otroci, brata in družine Mahnič, Orel in Cergol.

Laze pri Planini, 25. januarja 1958.

SPORTNI POROČEVALEC

TEKMOVANJA ZA PRVENSTVO LRS V SMUČARSKIH TEKIH IN SKOKIH

Ljubljana - ena sama smučarska poljana

Velik dan smučarjev na terenih, ki so le redkokdaj ugodni zanj

Danes bo po dolgem, dolgem času Ljubljana lahko videla borbo naših najboljših smučarskih nastopnikov na slove prvakov LRS v tekih in skokih.

TEKI

V dopoldanskem urah — ob 9. uri se pričnejo teki mladink in mladcev (5 km), starejših mladincev (10 km) in slednjič pojdejo na 15 km dolgo progo čisti. Startali bodo na prostoru zabavišča v Tivoliju in se tudi tja vrnila na cilj. Pričakovati je, da se bodo vsi krepko zagrili v borbo, med prvimi Rekarjeva in Belajeva za častna naslov med ženskami, med člani pa predvsem Hlebanja in brata Pavšiča. Sicer pa ne more nihče reči, da bi tudi nekateri drugi ne posegli v odločitve.

Ših mladincev in članic (10 km) in slednjič pojdejo na 15 km dolgo progo čisti. Startali bodo na prostoru zabavišča v Tivoliju in se tudi tja vrnila na cilj. Pričakovati je, da se bodo vsi krepko zagrili v borbo, med prvimi Rekarjeva in Belajeva za častna naslov med ženskami, med člani pa predvsem Hlebanja in brata Pavšiča. Sicer pa ne more nihče reči, da bi tudi nekateri drugi ne posegli v odločitve.

SKOKI

Visek današnjih prireditev na snegu pa bodo smučarski skoki na 60-meterski skakalnici v Šiški. Prav gotovo je izredno ugodno, da ima Ljubljana smučarsko skakalnico tako rekoč sredi mesta. Na severni strani Rožnika so smučarji Enotnosti pred nekaj leti zgradili nov skakalni objekt, ki ustreza vsem mednarodnim predpisom in na katerem je bilo zad-

nja leta že več mednarodnih prireditev. Preko tega se bodo danes popoldne spuščali vsi najboljši skakalci Jugoslavije. Tako bomo po dolgem spet lahko občudovali vse naše smučarske prvake, ki nam bodo s svojim znanjem pričarali urico in nekaj več prijetnega športnega užitka. Ker kaže, da bo vreme tudi danes popoldne tako ugodno, kakor je že nekaj dni, bo obisk skakalnih tekem samo prijeten nedeljski sprehod in obenem tudi za nenavadno in kvalitetno športno dogodek doma.

Konkurenca bo tembolj ogorčena zaradi tega, ker se tekači in skakalci pripravljajo za bližnji svetovna prvenstva v Lahtiju in za mednarodne nastope za pokal Kongsberg. Pri slednjih bodo morali zastopati naše državne barve tudi mladinci. Skoki veljajo seveda obenem za tekmovalno za naslov republiškega prvaka.

NAVODILA GLEDALCEM ZA OBISK V ŠISKI

Glavni dohod k 60-meterski skakalnici ob Vodnikovih cestah vodi po njej in še po Celovski cesti.

IZ ZVEZE SPORTOV JUGO SLAVIJE

Dvoletni program mednarodnih srečanj

Beograd, 25. jan. Na konferenci Zveze sportov Jugoslavije v Beogradu so danes sprejeli program mednarodnih športnih srečanj za dve leti in proračun za letošnje leto.

Po sprejetem programu bodo jugoslovanski športniki letos sodelovali na 6 svetovnih in 13 evropskih prvenstvih. Eno teh tekmovalj, in sicer jadraina regata za jole 22 kv. m, bo na Paliču pri Subotici.

Na svetovnih prvenstvih bodo nastopili nogometaši, kolesarji, rokometarji, kegljači, smučarji

in rokoborci. Na prvenstvih Evrope pa bodo zastopali našo državo: atletski veslači, jadranci, košarkarji, kegljači, odbojkarji, plavalci, hokejisti na ledu in travi, dvigalci uteži, judoisti in igralci namiznega tenisa.

Razen tega bodo državne reprezentance v raznih športnih panogah imele več kot 70 mednarodnih srečanj (od tega 28 doma), pa tudi mestne in klubске ekipe se bodo udeležile 268 mednarodnih prireditev (med temi 121 domačih).

Iz proračuna, ki dosega za letošnji rok 135 milijonov din, bo dotiranih 19 športnih zvez, razen tega pa tudi športna zveza za gluhih in športni odbor študentov z okrog 85,5 milijona, dalje 20 milijonov za štipendije športnikov, 10 milijonov za odškodnino strokovnih trenerjev itd. Največje dotacije so namenjene atletski, plavalni in smučarski zvezi. Edina zveza, ki se bo vzdrževala sama, je nogometna.

SOLSKA MLADINA. POZOR! Smučarski klub Enotnost prireja vsak dan smučarske tečaje za mlado mladišo pod vodstvom priznanih smučarskih učiteljev, in sicer brezplačno. Zbirna mesta na Gradu, pod Rožnikom, sankališče (Brezje), Golovec, Rakovnik, Urh, pri skakalnici v Šiški, Sentvid, Poutk je dopoldne ob 9 ter od 13 dalje.

Vstopnice bodo naprodaj pri pristojnih blagajnah pred prireditvijo, in sicer predvsem na cesti ob stari šišenski cerkvi, na cesti »Na Jami« ter na Vodnikovih cestah pri nekdanji »Kamnitni mizi«. Gledalce priporočamo, naj se ravnajo po navodilih rediteljev na poti do skakalnice kakor tudi med tekmovaljem samim.

DOPOLDNE TOREJ VSI NA OGDEN SMUČARSKIH TEKACH. POPOLDNE PA NA OBISK SKAKALNE REVIJE V ŠISKI. OD 9. URE DALJE IN OD 14.30. URE DALJE.

Hokejska tekma Zagreb - Ljubljana

Danes ob 10.30. uri bo na drsališču pod Čekinovim gradom Ljubljana hokejska tekma V. kola med Zagrebom in Ljubljano. Ker je to prva taka tekma na ljubljanskem ledu letos in so Zagrebčani eden izmed tekmecev, ki morajo delati in se boriti za uspeh z enakimi pogoji kakor Ljubljana, bo to srečanje še posebno zanimivo in napeto. O izidu je težko reči, kar koli v naprej, gotovo pa ima Ljubljana dragoceno prednost — domače drsališče in domače gledalce.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju 133. kola, ki je bilo 25. I. 1958 v Smederevski Banici

Srečke s končnicami	so zadelo	dobitek din
950	60.000	6.000
89760	60.000	60.000
281540	100.000	100.000
124440	200.000	200.000
539580	200.000	200.000
51	400	400
61	1.000	1.000
50051	60.400	60.400
254661	201.000	201.000
101711	200.000	200.000
2	200	200
75182	70.200	70.200
108862	200.200	200.200
345132	200.200	200.200
313392	200.200	200.200
23	400	400
543	2.000	2.000
8813	10.000	10.000
5543	12.000	12.000
3963	40.000	40.000
89293	70.000	70.000
85043	70.000	70.000
25973	70.000	70.000
089053	100.000	100.000
150393	100.000	100.000
235143	200.000	200.000
587443	200.000	200.000
584	2.000	2.000
6964	10.000	10.000
3484	20.000	20.000
009344	100.000	100.000
220264	200.000	200.000
229724	200.000	200.000
55	600	600
575	2.000	2.000
105	4.000	4.000
8435	30.000	30.000
306165	100.000	100.000
302935	100.000	100.000
470085	100.000	100.000
101815	100.000	100.000
322675	200.000	200.000
76	1.000	1.000
666	4.000	4.000
92346	60.000	60.000
265006	100.000	100.000
302706	100.000	100.000
016676	201.000	201.000
(nd)		
57	600	600
817	2.000	2.000
0237	10.000	10.000
07447	60.000	60.000
95897	70.000	70.000
252407	100.000	100.000
498827	100.000	100.000
918	2.000	2.000
85366	60.000	60.000
448248	100.000	100.000
101768	100.000	100.000
122978	200.000	200.000
9	200	200
9569	10.200	10.200
4669	20.200	20.200
435479	100.200	100.200
073049	200.200	200.200

Skupno je bilo izžrebanih 161 tisoč 415 dobitkov in 15 premij v skupni vrednosti 80.400.000 din. V Sloveniji 3 premije po 200 tisoč din: v Celju na št. 235143, v Ljubljani na št. 108862 in na Jesenicah na št. 220264. Izplačevanje dobitkov samo po uradni žrebni listi.

VSEM ČLANOM, PRIJATELJEM IN SIMPATIZERJEM »HAJDUKA«

V sredo, 29. januarja ob 19.30 bo v Domu JLA, II. nadstropje, soba 141, redna letna skupščina Ljubljanskega Društva prijateljev Hajduka. Udeležite se točno in polnoštevilno.

Odbor

V sredo, 29. januarja ob 19.30 bo v Domu JLA, II. nadstropje, soba 141, redna letna skupščina Ljubljanskega Društva prijateljev Hajduka. Udeležite se točno in polnoštevilno.

V MEKAJ VPRSTAN

V Kočevju so izvedli večeraj prvo smučarsko tekmovalstvo, na katerem je nastopilo okrog 40 tekmovalcev. Na 5 km dolgi progi sta se uvrstila med člani in mladinci najbolje Prelesnik in Pavlovič, med pionirji na krajiški progi pa je bil najuspešnejši Ruparšič. Jutri bodo smučarji šli na drsanje.

Drasališče železničarskega drsalnega kluba Ljubljana (na stadionu v Šiški) je odprto dnevno od 8 do 20. ure. Vabljeni vsi ljubitelji drsanja.

DOM PARTIZANA NA JESENICAH PREMIAJEN

Jesenjski Partizan šteje nekaj sto mladih pripadnikov, ki so tudi aktivno delo ne more praviti. Ker društvu manjkajo — pripravi prostori, Uprava si sicer po najboljših močeh prizadeva, da bi v svoje vrste pritegnila tudi več članov in članic, za kar bi bilo po eni strani treba več požirovalnih in sposobnih vodnikov, še bolj pa povečati vadbene prostore, ki so že zdavnaj mnogo premajhni. Obenem bi bilo treba misliti tudi na ureditev in povečanje letnega tečajev.

Vse prireditve tečajev na Jesenicah so bile v minulih sezonah prav dobre in tudi številno obiskane ter postajale spet — kakor nekoč — že tradicionalne.

IZGUBO NADVSE MARLJIVEGA, SPOSOBNEGA IN VESTNEGA SODELAVCA BOMO TEŽKO PREBOLELI

Delavski svet in uprava podjetja za vzdrževanje proge — Jesenice

Pri izvrševanju službene dolžnosti se je dne 25. januarja 1958 smrtno ponesrečil

Stane Sodja

deset let starega člana delavskega sveta podjetja

Izgubo nadvse marljivega, sposobnega in vestnega sodelavca bomo težko preboleli.

Delavski svet in uprava podjetja za vzdrževanje proge — Jesenice

KOLEKTIV KINA ŠISKA

Ljubljana, 25. januarja 1958.

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš dober in požrtvovalni tovariš in upravnik

MARJAN MOHAR

Vestnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

KOLEKTIV KINA ŠISKA

Ljubljana, 25. januarja 1958.

Trgovsko podjetje

»KOVINA«, Ljubljana, Stritarjeva 7

obvešča, da je njena poslovalnica

»VERIGA«, LJUBLJANA, Celovška cesta 59,

zaradi poškodbe po požaru začasno zaprta in prosi cenjene odjemalce, ki se kupovali v tej trgovini, da v času preureditve tega lokala krijejo svoje potrebe v ostalih trgovinah:

»KLADIVAR«, LJUBLJANA, Zaloška cesta 21,

»IDEAL«, LJUBLJANA, Wolfova ulica 8,

»PRI KOSI«, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 15,

»OKOVJE«, SENTVID 91 ali pa tudi v centralnem skladišču »KOVINA«, LJUBLJANA, Titova 33.

Zagotavljamo vam, da boste v teh trgovinah najbolje postreženi, tako s kvaliteten blagom, kakor s smernimi cenami ter prosimo, da nam še nadalje ohranite svoje naklonjenost.

381-R

Podjetje
ELEKTRO-KRŠKO
sprejme
nabavnega referenta
in
več kvalificiranih
elektromonterjev
za jakl tok.
Nastop službe takoj.
Vse ostalo po dogovoru.
Sprejemamo pismene ali
osebne ponudbe.
Elektro-Krško
Videm-Krško
Cesta stare pravde 3.
371-R

KMETIJSKA ZADRUGA
Slovenska Bistrica
razpisuje

MEŠTO RAČUNOVODJE

Pogoji: prosilec mora imeti dokončano ekonomsko srednjo šolo z diplomom ali večletno prakso v vodenju računovodstva. Nastop službe s 1. marcem 1958. Plača po tarifnem pravilniku. Prošnjo z vsemi potrebnimi dokumenti pošljite najkasneje do 15. februarja 1958 na naslov: Kmetijska zadruga, Slov. Bistrica, pošta Slov. Bistrica. 377-R

Personalna komisija pri
podjetju
»NOVOTEKS« tekstilna
tovarna Novo mesto
razpisuje mesto
KURJACA

Pogoj: opravljen izpit za kurjaka za ročno kurjenje parnega kotla. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Stanovanje ni na razpolago. — Ponudbe pošljite na naslov: »NOVOTEKS« Novo mesto, poštni predal 38. 348-R

Upravni odbor podjetja
»VINO« V KRANJU
Gregorčičeva ulica 5
razpisuje

delovno mesto skladiščnika alkoholnih pijač in delovno mesto skladiščnika vstekljenčnih alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Pogoji: prednost imajo prosilci s trgovsko kvalifikacijo in daljšo prakso v trgov. skladiščnih na vešč. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku. 263-R

Odprodamo izrabljen in odvisni material v manjših količinah kakor: razno ploščato, kvadratno in polokroglo železo, črno ploščevino, svetlo vlečeno železo Ø 38 mm, kvadrat ST 42, razne fitinge, svetlo vlečeno žico od 0,28 do 2 mm, Nichrom jeklo Ø 98 mm, Cu ploščevino 3,50 mm, 12 in 22 mm, ploščati baker 20 X 2 mm, 25 X 3 mm, baker v bloku, medeninstvo ploščevino 1,50 mm, razne medeninstve cevi, aluminij ploščevino, svinčene cevi, kovinske vijake, jeklene kroglice, tlačne ležaje, kroglične ležaje, dinamno in lak žico od 0,3 do 1,45 mm, razno zaščitno barvo, gumij gibljive cevi Ø 57 X 63 X 410 mm, gumij spiralne cevi 60 X 4 X 3000 mm in različni drugi material in izdelke. Elektro strojno podjetje »TILK«, Ljubljana, Trata 12 384-R

Zaradi zboljšanja prometa in na splošno željo potnikov ter z ozirom na objektivne potrebe, podaljšuje
SAP-TURIST BIRO
svoje dosedanje progo
Ljubljana - Vransko - Šoštanj - Slovenj Gradec - Dravograd - Prevalje do Črne
Velja od 27. I. 1958 dalje.

km	km	16.00 odhod	Ljubljana	pridhod	8.40	din
50	10	17.15	Vransko	odhod	7.25	220
81	11	18.15	Šoštanj	odhod	6.25	380
		18.20		pridhod	6.20	
117		19.20	Slov. grad.	odhod	5.20	580
		18.25		pridhod	5.15	
129		19.40	Dravograd		5.00	600
141		20.10	Prevalje		4.30	680
157		20.40	Črna	odhod	4.00	740

z vsemi vmesnimi postajami. — Obratuje vsak dan. Potniki in turisti, poslužite se ugodnosti prevoza na avtobusnih progah SAP — TURIST BIROJA!

SAP - TURIST BIRO
razpisuje na podlagi čl. 143. Zakona o delovnih razmerjih, Urad. list FLRJ, št. 53/57, naslednja delovna mesta:

VEČ ŠOFERJEV D kategorije
VEŠE STROJEPIŠKE z znanjem stenografije
2 PROMETNIH TEHNIKOV z dovršeno prometno šolo v Zagrebu
VEČ AVTO ali GALANTERJSKIH KLEPARJEV
RADIOMEHANIKA in
AVTOELEKTRIČARJA.

»JELOVICA«
medzadružni lesni kombinat v Škofji Loki
sprejme takoj v službo

VEČ LESNO INDUSTRIJSKIH TEHNIKOV za pripravo dela in delov. mesto obrat. tehnikov, STROJNEGA TEHNIKA za delovno mesto strojnega referenta, KORESPONDENTA oziroma KORESPONDENTKO za komercialni oddelek — ter ADMINISTRATIVNO MOČ za splošni oddelek.

Plače po tarifnem pravilniku. Družinsko stanovanje preskrbljeno. — Pismene ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev oziroma prakse, dostavite sekretariatu podjetja. 387-R

»METALKA«
trgovsko in uvozno podjetje z železnino in tehničnim materialom,
LJUBLJANA, Parnova 33
sprejme v službo

KORESPONDENTKE IN STROJEPIŠKE
SALDAKONTISTE
MATERIALNE KNJIGOVODJE
KALKULANTA
2 SKLADIŠČNIKA
KOMISIONARJE IN PREVZEMALCE BLAGA
SKLADIŠČNE DELAVCE

Plača dobra. Predpogoj sposobnost v delu in primerna izobrazba. — Pismene ali osebne ponudbe pošljite tajništvu podjetja. 398-R

Uprava PORODNIŠNICE v Kranju, Labore 4
proda dobro ohranjen
štirisedežni avto znamke
VELOX-WOUXHALL
385-R

Pri izvrševanju službene dolžnosti se je dne 25. januarja 1958 smrtno ponesrečil

Stane Sodja

deset let starega člana delavskega sveta podjetja

Izgubo nadvse marljivega, sposobnega in vestnega sodelavca bomo težko preboleli.

Delavski svet in uprava podjetja za vzdrževanje proge — Jesenice

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš dober in požrtvovalni tovariš in upravnik

MARJAN MOHAR

Vestnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

KOLEKTIV KINA ŠISKA

Ljubljana, 25. januarja 1958.

Trgovsko podjetje

»KOVINA«, Ljubljana, Stritarjeva 7

obvešča, da je njena poslovalnica

»VERIGA«, LJUBLJANA, Celovška cesta 59,

zaradi poškodbe po požaru začasno zaprta in prosi cenjene odjemalce, ki se kupovali v tej trgovini, da v času preureditve tega lokala krijejo svoje potrebe v ostalih trgovinah:

»KLADIVAR«, LJUBLJANA, Zaloška cesta 21,

»IDEAL«, LJUBLJANA, Wolfova ulica 8,

»PRI KOSI«, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 15,

»OKOVJE«, SENTVID 91 ali pa tudi v centralnem skladišču »KOVINA«, LJUBLJANA, Titova 33.

Zagotavljamo vam, da boste v teh trgovinah najbolje postreženi, tako s kvaliteten blagom, kakor s smernimi cenami ter prosimo, da nam še nadalje ohranite svoje naklonjenost.

381-R

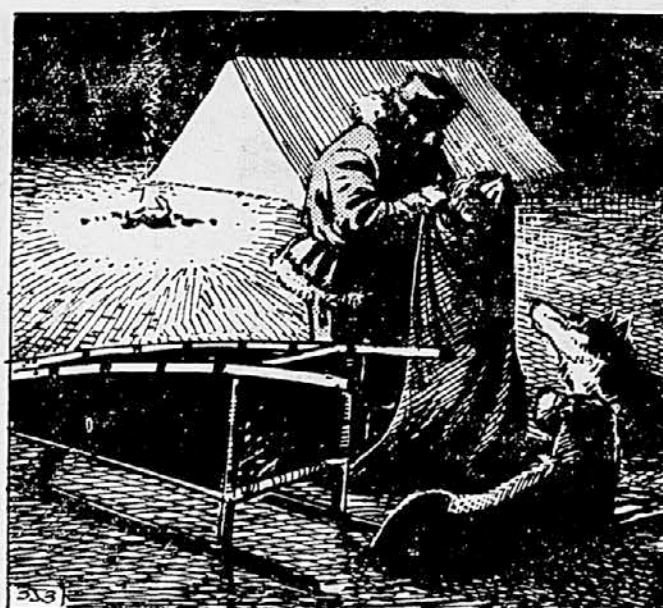
PO
POVESTI

J. OLIVERA
CURWOODA

RIŠE:
M. MUSTER

352. Prvi trije dnevi popotovanja so mirno potekali. Četrta večer je profesor taboril v smrekovem gozdičku, ste kerakovi oddaljeni od obale. Pogledoval je Kazana, ki se je že ves dan nemirno obnašal. Parkrat je celo planil pokonci in zarenčal, vedno se je pri tem obračal pred zahodu. Profesor je zakuril le prav majhen ogenj.

353. Po večerji je stopil v šotor, toda kmalu se je vrnil k Kazanu z odelo v naročju. »Veš, prijateljček, to noč bom raje prespal pri tebi,« ga je nagovoril. »To, kar slušiš v zahodnem vetru, tudi meni prav nič ne ugaja.« Sedel je poleg Kazana z nametnikom gledal dankega psa, ki se ni prav nič vznemirjal. Noč je bila mirna in mirla.

354. Minilo je nekaj ur in Kazan je zaspal. Nenadoma pa je planil kvišku. Prebudil ga je pok suhe vejice. Veliki danski pes ni imel tako ostrega sluha in je mirno spal dalje. Kazan pa je pazljivo vohal. To, kar ga je vznemirjalo, že ves dan, je bilo sedaj v njegovi bližini. Iz gozdička za šotorom se je počasi dvignila senca.

Od vsepovsod

MOSKVA. — Kakor piše list »Sovjetska aviacija«, so sovjetski tehniki uspeli urediti letala tako, da bodo služila kot sletišča sredstev za televizijo in prenos televizijskih programov. Kijev. Letala so opremljena z antenami in posebnimi aparati za prenos programa. Baje so te naprave za prenos televizijskega programa zelo ekonomične.

ATLANTA. — V srednji Georgiji divja silni tornado, ki je po obvestilih civilnih oblasti pred elementarnimi nesrečami v Atlanti, doslej porušil okrog 40 domov, 15 ljudi pa je bilo poškodovanih. Tornado je zajel tudi mesto Atlanto, vendar tu ni bilo žrtev.

MEXICO CITY. — Mehška vlada je izdala odlok, naj zaprosijo vsa pristanišča v Mehiki zaradi močnega vetra in ogromnih valov ob mehiški obali. Velež pihali ob tej obali s hitrostjo 60 milj na uro in je povzročil že več škod. Tornado je zajel tudi mesto Atlanto, vendar tu ni bilo žrtev.

SAN MATTEO. — Predsednik ameriške korporacije za proizvodnjo elektronskih naprav »Silvaco« Don Michel je izjavil, da bodo v nove ameriške bombnike vdelane avtomatske elektronske naprave, ki jih bodo varovale pred diriganimi izstrelki. Ta sistem so uspešno preizkusili v nadzvočnem bombniku »Convair-B-58«. Nova naprava ustvarja okrog letala magnetno polje in tako odpreva teledirigirano nadzorstvo nad izstrelki, ki se mu približujejo.

MOSKVA. — Moskovski radio je poročal, da so sovjetski znanstveniki iznašli aparat »televizijsko oko«, s pomočjo katerega lahko odkrijejo možganski tumor. Ta aparat bodo pokazali na svetovni razstavi v Bruslju, ki bo odprta 17. aprila.

LONDON. — Na londonskem trgu Smithfield so v petek poginili največji požar, kar jih je izbruhnilo v Londonu po zadnji vojni. Požar je napredoval za okrog 250.000 funtov škodo, gasilci pa so ga 20 ur med gasenjem sta izgubila življenje. Gasilci, plamen je segel nad 30 m visoko, pri gasenju pa je sodelovalo več sto londonskih gasilcev.

Zvižgajoči jezik na Kanarskih otokih

Govorica je ponos človeka in hkrati njegova velika prednost. S sistemom zvokov, ki jih proizvajajo govorniki organi — jezik, ustna duplina, grlo, glasilke itd. — se ljudje razmeroma preprosto sporazumevajo.

Na svetu pa so se govorice, osnovane na zvočnem principu, ki pa vendar ne uporabljajo glasov navadne govorice. Tako se na Gomeri, majhnem otoku Kanarskega otočja, prebivalci sporazumevajo z artikliranim zvižganjem.

Do tega načina »govorjenja« pa so prišli zaradi specifičnega reliefa otoka. Gomera je vulkanskega izvora in zelo hribovita. Otok ima skrajno obliko, v sredini se dviga vrh Alto Garajonay, od katerega poteka gorski srebreni protok obali približno tako kot žarkovje. Lahko si predstavljamo, da je v taki pokrajini tudi najmanjša razdalja zelo velika, ker je treba premagati zmeraj številne vzpetine in doline.

Ker so prebivalci ugotovili, da je zvižg dosti prodornejši kot kričanje, so se za sporazumevanje na daljavo začeli posluževati zvižgajočega jezika, ki ga imenujejo »silbo«. Za navaden pogovor jim seveda zadostja španščina.

Kako praktičen je »silbo«, vidimo iz naslednjega primera. Za sporočilo na razdaljo 3 km bi morali pešati celo uro. Z uporabo »silbo« pa se lahko na to razdaljo čisto preprosto pogovarjamo. Pri vsem tem niso 3 kilometri za »silborja« ničaka razdalja. Dobra zvižgača slišimo in razumemo 8 km daleč in celo več. Pravijo, da je bil rekord 14 km. Kdor koli je slišal dobrega zvižgača, bo razumel, da se številke niso pretirane. Zvižg je namreč popolnoma čist zvok, spreminja se samo višina in trajanje. Nobena sprememba v zvižgu ne gre v izgubo in vsaka ima svoj pomen. Tu ni slabo slišnih soglasnikov kot pri navadnem govorjenju. »Silbo« je tudi zelo hitra govorica.

Pri zvižganju služijo »silbadorji« kot pomožno sredstvo tudi roke. Lahko zvižga tako, da s prsti raztegne ustnice, prednji del jezika pa ostane negiben. V drugem primeru pa s pomočjo rokami tako, da napravi z dlani nekakšen zvočnik. Jezik »silbo« obsega kar tri oktave, vendar tega obsega ne doseže noben zvižgač. Posamezni »silbador« koristi namreč največ dve oktavi. Zanimivo je, da uporabljajo na vzhodnem delu otoka v glavnem visoke glasove, na zapadnem pa nizke. Tako imajo torej dva jezika, ki pa sta med seboj popolnoma razumljiva.

Kamela iz kovine in gume

Na neizmernem peščenem morju Sahare je dobila kamela resnega tekmeča. Willysov jeep, ki so ga v Franciji preuredili za posebne pogoje življenja v puščavi, je zelo dobro prestal svoje prve preizkusne vožnje po puščavskem pesku. Široka stopala kamel, ki se ne ugrezajo v peščeno morje, so pri avtomobilu nadomestile široke balonske pnevmatike, napihnjene do 700 gramov na kvadratni centimeter. Grbo predstavlja velik rezervoar za 120 l bencina, nosilce pa posebni filtri za zrak, montirani ob zunanji strani nad sprednjim kolesom. »Kamela« prevozi 6 do 7 km na uro, normalna poraba bencina je 13 l na 100 km. Predvsem se odlikuje ta jeep po izredni stabilnosti na pesku.

NABIRALNA AKCIJA

— Tovariši vendar še ni nastavljen in ni član našega sindikata!

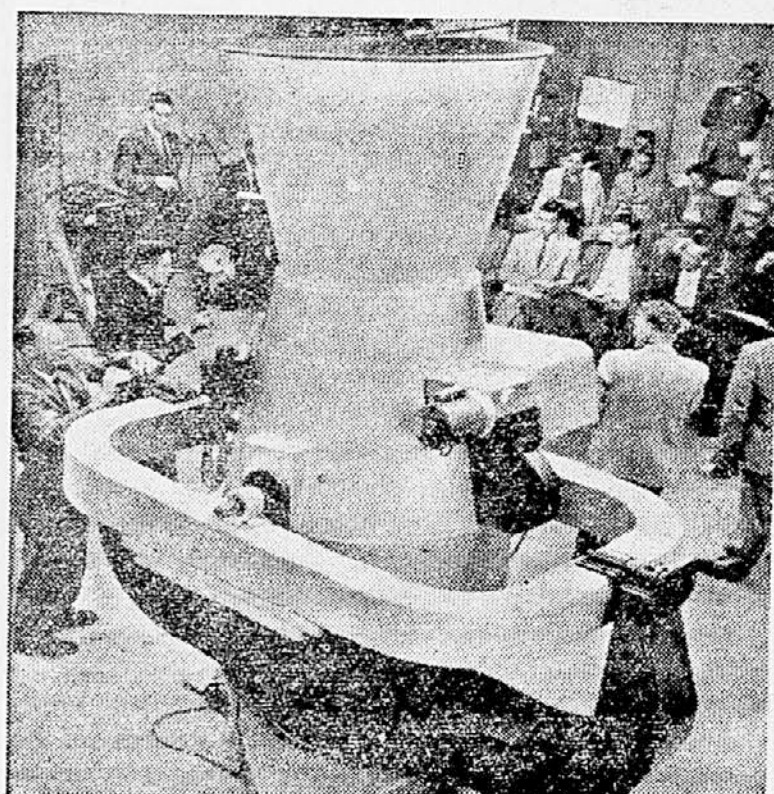
Po vsem svetu imajo v večjih mestih posebne kitajske restavracije, kjer postrežejo goste z raznimi kitajskimi specialitetami. Tako restavracije imajo tudi v Varšavi. Na sliki vidimo natakaria O Lu-ana, ko uči goste uporabljati pri jedi palčice namesto našega jedilnega pribora. Kakšen uspeh doseže s takimi kratkimi »tečajji« za uporabo palčice seveda ne vemo, niti če je tako boljše tekne...

Zlindra— novo kurivo

V ruskem področju so se dolgo ukvarjali s problemom, kako bi koristno uporabili velike množice žlindre. Sedaj so odkrili, da lahko predelajo žlindro v kurivo in bo že spomlad v mestu Emscher blizu Duisburga pričela s delom prva takovarna.

Zanimivo je, da načrti o »porabi žlindre niso nastali zaradi nazadujoče proizvodnje premoga, niti niso nanje vplivale zvišane cene premoga. Zlindro so namreč morali nekako potrošiti iz čisto preprostega razloga, ker jim je zavzemala preveč prostora in tako onemogočala redno delo. Vprašanje prevoza žlindre je bilo takorekoc neresljivo; saj je dobilo v revirju pri proizvodnji jekla vsako leto nad 5 milijonov kubičnih metrov in bi za prevoz celotne količine potrebovali 400.000 tovornih vagonov.

Lahko si torej misljimo, da so si odgovorni ljudje pošteno oddahnili, ko so ugotovili, da osušena žlindra — osušimo jo seveda po posebnem postopku — prav tako dobro gori kot rjav premog in daje tudi isto toploto — okrog 5000 kalorij.

Teden dni za tem, ko se je pojavil prvi Sputnik, so Amerikanci montirali prvo izmed dvanajstih kamer, s katerimi bi naj opazovali umetne satelite. Filmska kamera, ki jo vidno na sliki, tehta nič manj kot 3 tone in ima posebno komplicirano optiko. Da bi pojasnili težave v zvezi s snemanjem umetnega satelita, so ameriški strokovnjaki dali sledečo primerjavo: Ujeti umetni satelit na filmski trak je prav tako težko, kot filmati teniško žogo z letala v višini 10.000 metrov.

Presenečeni pacient

Z besedami: »Napravi sem samomor in bi rad umrl v bolniški postelji,« se je javil v bolnici Chippinga v Rodezju 22-letni črnc, ki je obupal nad življenjem. Doktor ga je sprejel, ni pa hotel vzeti na znanje njegove samomorilške želje. Črnc je imel sicer v prsa zasajeno sedem centimetrov dolgo rezilo žepnega noža, toda zdravnik ga je takoj operiral in — operacija je uspela. Ko se mu je zdravje že izboljšalo, si je obupanec zasadi v spodnji del života 16 centimetrov dolgo rezilo. Spet je posegel vmes zdravnik, odstranil rezilo, zažil poškodovane organe, in črnc je moral — hoče, neče — ozdraveti.

Zdravnik dr. Richard Carshalton je ta primer opisal v medicinskem listu Centralne Afrike kot primer izredne žilavosti in življenjske sile tamkajšnjih domorodcev. Ozdravljen samomorilec pa je dejal: »Umetnost elega zdravnika me je zelo presenetila... in je prenehala s samomorilnimi poskusi.

Drobne zanimivosti

• V Torontu v Kanadi so preizkusili radar, ki opozarja na bližajočo se nevihto. Aparat, ki ga bo uporabljala meteorološka postaja v Torontu, daje točno opozorilo o prisotnosti nevihtnih oblakov in padavin do daljave 320 km. Aparat bo mnogo koristil zračnemu prometu.

• Na nekaterih progah v Angliji kmalu ne bo več slišati ritmičnega udarjanja vlaka. Zdeli so namreč variti tržnice, s čimer bodo zmanjšali izdatke za vzdrževanje železnice, pruge in podaljšali tudi čas trajanja samih tratin, čeprav je varjenje dražje od doseganja sestavljanja.

• V nekem ameriškem medicinskem časopisu je nedavno objavljen članek, v katerem opisujejo zdravila, ki jih lahko popije dvajset do trideset skodelice prave kave na dan, brez nevarnosti za zdravje. Kofein sicer povzroča glavobol, živčnost, močno utripanje srca, drgetanje, neopetnost in druge nevarnosti, vendar pa ti pojavi takoj izginejo, čim prenehamo z uživanjem kave.

LUTKE PREDAVAJO

Ameriški pedagogi se trudijo, da bi otroci vzljubili matematiko, fiziko in astronomijo. Te predmete predavajo vsak teden devetkrat po pol ure na televiziji. Da bi bile lekcije bolj privlačne, ne predavajo profesorji, marveč lutke, tako da predavanja ne dajejo vtisa šole, temveč gledališča. Na primer: na platnu se pojavita lutki, ki predstavljata egiptovskega faraona in rimskega legionarja. Med njima se razvija živahna diskusija o astronomiji, iz katere zvedo poslušalci vse, kar je danes znanega o razvoju te znanosti v Starem Egiptu in rimu. Drugi primer: lutka — cowboy sedi na klavirju in

Govori v rimah

Taksi-šofer Mile Petrovič iz Titovega Užica v Srbiji je redkokdaj govori v prozi. V službenih pogovorih in s prijatelji — skoraj zmeraj in nepretrgoma govori v rimah. Popolnoma pravilne in melodične rime mu tako zlahko prihajajo na um, da se je navadnega govornega jezika že skoraj odvadil.

»Povedal bom kar naravnost. Ali je Szczuko res treba ubiti?«

Waga ni pokazal, da bi ga to spravilo v začudenje. Segel je po vžigalici, si počasi prižgal cigareto, ki jo je že dalj časa držal v roki, potem je globoko potegnil dim vase. Andrej ga je napeto gledal.

»Gospod poročnik,« je naposled spregovoril Waga »kolikor poznam vašo preteklost, ste preveč izkušen in dober vojak, da si ne bi bili na jasnem, da imam kot vaš predstojnik pravico, da preko takega vprašanja preidem na dnevni red. Kaj ni tako?«

Andrej je zardel do ušes.

»Mislim...«

»Ne vprašujem, kaj mislite. Čakam na odgovor.«

Trenutek se je zdelo, da bo Kossecki vzrotil. Vendarle pa se je obvladal.

»Da,« je rekel na kratko.

Waga je pokimal.

»Veseli me, da sva istega mnenja. Vendar vam bom kljub temu odgovoril. Razumem vaše dvome. Celó čudil bi se, če jih ne bi imeli. Živimo in borimo se v silno težavni in zapleteni situaciji. Toda vojna leta, ki so bila za slehernega izmed nas leta preizkušnje, so nas naučila, da je treba presojati stvari v njihovem elementarnem, osnovnem sestavu. Ni časa za nadrobne razmejitve. Če razmejitve morajo biti, morajo biti preproste in jasne. Dobro je dobro, zlo je zlo. Se strinjate?«

Mirni in enakomerni Wagov glas je že sam po sebi podpiral in potrjeval resničnost besed.

»Če torej hočemo ohraniti moško ravnotežje, si moramo biti v sedanjih situaciji in razmerah o nečem na jasnem. Druga svetovna vojna se končuje. To je jasno. Še dva, tri dni, največ en teden — in konec bo. Toda, ali smo predvidevali takšen

konec? Ne. Mislili smo, da v tej vojni ne bo premagana samo Nemčija, ampak tudi Rusija. Za zdaj se je zgodilo drugače. V takem sestavu, kakršen je danes, lejte, se dele Poljaki v dve kategoriji: na tiste, ki so izdali svobodo Poljske, in na tiste, ki tega nečesto storiti. Oni se hočejo podrediti Rusiji, mi tega nečemo. Oni hočejo komunistem, mi ga nečemo. Oni hočejo potlačiti nas, mi hočemo potlačiti nje. Med nami se bije boj. A pravzaprav se boj šele začneja. Koliko let imate?«

»Enaindvajset.«

»Začeli ste delati v konspiraciji...«

»Enainštiridesetega...«

»Tedad ste bili stari sedemnajst let...«

»Da.«

»In za kaj ste se borili? Mar ne za svobodo Poljske? Toda, ali ste si zamišljali takšno Poljsko, Poljsko, ki ji bodo vladali slepi izvrševalci ukazov iz Kremlija in ki se bo opirala na ruske bajonete? In vaši tovariši, vrstniki? Koliko jih je padlo? Za kaj? In naposled, kako moremo taki ljudje, kakor ste vi ali jaz, ki smo še živi in svobodni, izpričati svojo solidarnost z našimi tovariši? Ali naj se umaknemo na sredi pota?«

Nekaj časa sta oba molčala. Izza vrat je bilo slišati nosljavi glas Puciatyckega.

»A sedaj Szczuka. Kdo je Szczuka? Inteligent, inženir, komunist. Vrh tega izvrsten organizator. Človek, ki ve, kaj hoče. Sedaj dela na terenu, jutri, ako se nič ne spremeni, pride na odgovorni državniški položaj. Pojutrišnjem utegne biti minister. Recimo, da je vnet za idejo. Pred vojno je bilo nekaj procesov proti njemu, sedel je v ječi. Dve leti je bil v taborišču. Tem slabše. Karieristov se ne bojimo. Ti v danem trenutku pobegnejo sami, tako kakor podgane s potapljalčote se ladje. Zanje je škoda krogle in tveganja takih ljudi, kakršni ste vi. To je previsoka cena. Toda kadar gre za idejo, ki nam

prinaša sužnost in smrt, tedaj more biti naš odgovor en sam: prav tako smrt. To je navadni zakon boja. Nazadnje bo zgodovina presodila, kdo je imel prav. Mi smo že presodili... — je potegnil dim iz cigarete in končal s poudarkom — »ker smo že izbrali.«

Andrej je sedel s sklonjeno glavo, močne in ogorele roke pa je držal sklenjene med široko razkročenimi koleno.

Waga ga je osinil z bežnim pogledom.

»Gotovo, zdaj me lahko vprašate, in to je temeljno vprašanje, ali smo izbrali prav? Ali ni mar treba prej presojati, a potem izbirati? To je problem, priznam.«

Andrej je dvignil glavo in ga »vprašujoče pogledal. Waga se je zamislil.

»Ne mislim vas pitati s frazami. Niso vam potrebne, kajne da ne? Za« ste preveč inteligentni...«

Kossecki je skomignil.

»Sploh nisem inteligenten. Rad bi bil pošten, to je vse.«

»Saj ravno moralno inteligenco imam v misli,« je hitro odgovoril Waga. »Ta vpraša« ja ne mučijo samo vas. Niste osamljeni v svojih dvomih. A kaj vam morem na to odgovoriti? Jaz sem prav tako vojak kakor vi in izvršujem ukaze svojih predstojnikov. Mar slepo? Ne. Verujem v njihovo pravilnost, kajti, dasi sem vojak, sem vendarle tudi človek in se ne odpovedujem pravici, ki jo imam, da presojam svet, v katerem živim. Dejal bi še več: doznosti, da ga presojam. Zagotavljam vam, gospod poročnik, da človek, ki noče biti sodnik, ne« biti človek. Toda, če imaš pogum, da sodiš, si dolžan biti tudi zvest samemu sebi. To je, oprostite, da uporabim tako veliko besedo: stvar vesti. To je vse!«

Sklonil se je iz naslonjača in segel po skodelici.

»A medtem se nama je shladila kava...«